

Prečišćeni tekst Zakona o veterinarstvu obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o veterinarstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 030/12 od 08.06.2012),
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 048/15 od 21.08.2015),
3. Zakon o bezbjednosti hrane ("Službeni list Crne Gore", br. 057/15 od 07.10.2015),
4. Zakon o izmjenama Zakona o veterinarstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016),
5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 043/18 od 03.07.2018), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O VETERINARSTVU

("Službeni list Crne Gore", br. 030/12 od 08.06.2012, 048/15 od 21.08.2015, 057/15 od 07.10.2015, 052/16 od 09.08.2016, 043/18 od 03.07.2018)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

- (1) Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja veterinarske djelatnosti, zdravstvena zaštita životinja, mjere veterinarskog javnog zdravlja, veterinarska zaštita životne sredine, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje veterinarske djelatnosti.
- (2) Organizacija i sprovođenje zaštite zdravlja životinja, kao i sprovođenje mjera veterinarskog javnog zdravlja od interesa je za Crnu Goru.

Veterinarska djelatnost

Član 2

- (1) Veterinarska djelatnost, u smislu ovog zakona, obuhvata zaštitu i kontrolu zdravlja i dobrobiti životinja, suzbijanje zoonoza, kontrolu bezbjednosti i zdravstvene ispravnosti proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje i druge poslove veterinarskog javnog zdravlja, unaprjeđenje reprodukcije životinja sa stanovišta zdravstvene zaštite životinja i veterinarsku zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: veterinarska djelatnost).
- (2) Veterinarsku djelatnost iz stava 1 ovog člana mogu da obavljaju pravna lica pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Prava držaoca životinja

Član 3

Držalac životinje ima pravo na:

- 1) zdravstvenu zaštitu životinja;
- 2) slobodan izbor veterinara i pružanje odgovarajućih veterinarskih usluga, osim za poslove utvrđene programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja iz člana 47 i programa iz člana 48 ovog zakona;
- 3) propisane veterinarske preglede i izdavanje sertifikata, odnosno uvjerenja ili drugih propisanih veterinarskih dokumenata, u skladu sa zakonom;
- 4) informacije o zdravstvenom stanju životinja na određenom području;
- 5) informacije o mogućnostima pružanja veterinarskih usluga i troškovima liječenja životinja, kao i o mogućim posljedicama nepostupanja u skladu sa zakonom.

Značenje pojedinih izraza

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) vlasnik odnosno držalac životinja (owner or keeper) je pravno ili fizičko lice ili lice koje je odgovorno ili zaduženo za životinje stalno ili privremeno;

- 2) država, odnosno region države odredišta je država, odnosno dio države koja je mjesto krajnjeg odredišta pošiljke;
- 3) država, odnosno region države porijekla je država, odnosno dio države iz koje potiče životinja ili proizvod;
- 4) epizootiološko područje je područje jedinice lokalne samouprave;
- 5) epizootija ili epidemija zarazne bolesti su slučajevi pojave zarazne bolesti koji su, u smislu brojnosti, učestalosti slučajeva, vremena, mjesta i zahvaćene životinjske vrste, prešli određeni broj slučajeva;
- 6) granično inspeksijsko mjesto (border inspection post) je mjesto vršenja granične veterinarske kontrole na području graničnog prelaza u skladu sa ovim zakonom;
- 7) hrana za životinje je supstanca ili proizvod biljnog ili životinjskog porijekla, uključujući i aditive prerađene, djelimično prerađene ili neprerađene, namijenjene za peroralnu ishranu životinja;
- 8) iskorjenjivanje je uklanjanje uzročnika bolesti u stadu, kompartmentu, epizootiološkom području ili državi;
- 9) izvoz je iznošenje pošiljki van carinskog područja Crne Gore u komercijalne svrhe;
- 10) karantin je objekat u kojem se drže životinje, reproduktivni materijal i jaja za priplod pod uslovima potpune izolacije, radi provjere i utvrđivanja njihovog zdravstvenog stanja;
- 11) premještanje je svako komercijalno ili nekomercijalno premještanje životinje iz gazdinstva iz kojeg potiče ili nekog drugog mjesta na drugu lokaciju (mjesto odredišta) odnosno otpremanje pošiljke životinjskog porijekla i hrane za životinje bez obzira na namjenu;
- 12) kućni ljubimci su životinje koje čovjek drži zbog društva, zaštite i pomoći ili zbog zanimanja za te životinje;
- 13) monitoring je sistematsko sprovođenje niza propisanih i planiranih aktivnosti koje se preduzimaju radi sticanja opšteg uvida u stanje bezbjednosti hrane, hrane za životinje, kao i zdravlja i dobrobiti životinja;
- 14) nekomercijalno kretanje je kretanje životinja bez neposrednog komercijalnog efekta (npr. sezonska ispaša, učešće na kulturnim, odnosno sportskim priredbama, odmor i izleti sa životinjama), kao i premještanje hrane i proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje u nekomercijalne svrhe, odnosno bez neposrednog komercijalnog efekta (npr. za sopstvene potrebe, sakupljanje životinjskih leševa u okviru higijeničarske službe i sl.);
- 15) nus proizvodi životinjskog porijekla (animal by-products) su tijela ili djelovi tijela životinja, proizvodi životinjskog porijekla ili drugi proizvodi dobijeni od životinja, koji nijesu namijenjeni za ishranu ljudi, uključujući jajne ćelije, embrione i sjeme;
- 16) pošiljka proizvoda je određena količina proizvoda iste vrste, obuhvaćena istim veterinarskim sertifikatom (sertifikatima) ili veterinarskim dokumentom (dokumentima), ili drugim dokumentom u skladu sa ovim zakonom koja se prevozi istim prevoznim sredstvom i koja se uvozi iz iste države ili dijela države;
- 16a) pošiljka životinja je određeni broj životinja iste vrste koje su obuhvaćene istim veterinarskim sertifikatom ili dokumentom, koje se prevoze istim prevoznim sredstvom i koje dolaze iz iste države ili istog dijela te države;
- 17) pregled dokumentacije je pregled veterinarskih sertifikata, veterinarskih dokumenata ili drugih dokumenata koji prate pošiljku;
- 18) proizvodi životinjskog porijekla su:
  - a) proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za ishranu ljudi:
    - hrana životinjskog porijekla, uključujući med i krv,
    - žive školjke, živi bodljokožci, živi plaštaši, živi morski puževi namijenjeni za ishranu ljudi,
    - ostale životinje namijenjene za pripremu, radi dostavljanja krajnjem potrošaču (žive);
  - b) proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za ishranu životinja:
    - mesno brašno, riblje brašno, koštano brašno, jetreno brašno, krvno brašno, brašno od perja,
    - hrana za životinje koja sadrži proizvode iz al. 1 i 3 ove podtačke,
    - drugi proizvodi životinjskog porijekla;
  - c) proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za industrijsku upotrebu: sirova koža, krzno, vuna, dlaka, čekinjne, perje, papci, kosti, rogovi, krv, crijeva i drugi proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za industrijsku upotrebu;
  - d) proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za farmaceutsku upotrebu: organi, žlijezde, životinjsko tkivo i tjelesne tečnosti, koji se koriste u pripremi farmaceutskih proizvoda;
  - e) reproduktivni materijal.
- 19) promet je svako komercijalno premještanje životinja, proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje;

- 20) reproduktivni materijal je sjeme životinja, embrioni, jajne ćelije, jaja za nasad i ikra;
- 21) rezidue su ostaci supstanci ili njenih metabolita sa farmakološkim djelovanjem, kao i drugih supstanci koje mogu zaostati u životinjskim tkivima, organima i/ili proizvodima i kao takve mogu biti štetne za zdravlje ljudi;
- 22) rizik je mogućnost pojave zarazne bolesti i nastajanja štetnog uticaja na život i zdravlje ljudi i životinja i ozbiljnost tog uticaja koji nastupa kao posljedica postojanja tog rizika;
- 23) sabirni centar je gazdinstvo, centar ili pijaca na kojem se životinje koje potiču sa različitih gazdinstava smještaju zajedno radi formiranja pošiljki životinja namijenjenih za promet;
- 24) sertifikovanje je postupak potvrđivanja propisanih uslova, na osnovu kojeg se izdaje sertifikat odnosno uvjerenje ili druga veterinarska javna isprava u pisanoj, elektronskoj ili drugoj jednako vrijednoj formi;
- 25) službena kontrola je inspekcijски nadzor koji sprovodi organ uprave nadležan za poslove veterinarstva preko veterinarskih inspektora, radi provjere ispunjenosti propisanih uslova za zdravlje i dobrobit životinja, bezbjednost hrane i hrane za životinje;
- 26) službeni uzorak je uzorak koji se uzima u toku službene kontrole;
- 27) službeni veterinar je veterinarski inspektor;
- 28) trgovac je fizičko ili pravno lice koje se bavi komercijalnom kupovinom ili prodajom životinja, neposredno ili posredno, koji ima redovni promet tih životinja i koje, u roku ne dužem od 30 dana od dana kupovine, životinje prodaje ili premješta iz jednog objekta u druge objekte koji nijesu u njegovoj svojini;
- 29) unošenje (introduction) je uvoz i stavljanje robe u carinske postupke u skladu sa carinskim propisima, kao i njihov unos u slobodnu zonu ili carinsko skladište;
- 30) uslovi uvoza su veterinarski uslovi utvrđeni posebnim propisima koje moraju ispunjavati životinje, proizvodi životinjskog porijekla, hrana za životinje i nus proizvodi namijenjeni uvozu;
- 31) veterinarsko osoblje su veterinari i veterinarski tehničari;
- 32) veterinar je lice koje posjeduje dokaz o formalnoj osposobljenosti za obavljanje veterinarske profesije u skladu sa propisima o regulisanim profesijama i priznavanju inostranih profesionalnih kvalifikacija;
- 33) veterinarska zaštita životne sredine je veterinarska djelatnost koja se vrši u okviru postupaka i mjera koje se primjenjuju tokom uzgoja, držanja i upotrebe životinja, rukovanja životinjskim leševima i nus proizvodima životinjskog porijekla, u cilju sprječavanja zagađivanja životne sredine i zaštite zdravlja ljudi i životinja;
- 34) veterinarski pregled je fizički pregled i/ili administrativni postupak koji se vrši direktno ili na drugi način nad životinjama ili proizvodima životinjskog porijekla u cilju zaštite ljudi i zdravlja životinja;
- 35) veterinarsko javno zdravlje je veterinarska djelatnost koja obuhvata poslove iz oblasti kontrole životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i pratećih predmeta, a kojima se neposredno ili posredno štiti zdravlje ljudi od zoonoza, uzročnika zoonoza koje se prenose hranom i drugih štetnih materija, kao i životna sredina;
- 36) zaštita zdravlja životinja je praćenje, sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih ili parazitskih bolesti utvrđenih ovim zakonom, uključujući i zoonoze, uzgoj životinja određenog genotipa slobodnog od određenih bolesti i zaštita od drugih zaraznih, parazitskih i organskih bolesti;
- 37) zoonoze su bolesti ili infekcije koje se pod prirodnim okolnostima prenose sa životinja na ljude i obrnuto;
- 38) životinje su životinje iz porodice kopitara (konji, magarci, mazge, mule), životinje iz porodice papkara (goveda, ovce, koze, svinje), živina (kokoške, ćurke, guske, patke i druge ptice koje se uzgajaju ili drže radi proizvodnje mesa, priplodnih ili konzumnih jaja i drugih proizvoda i divlje ptice za uzgoj i priplod), ukrasne, strane i divlje ptice, sisari, psi, mačke, kunići, pčele, svilene bube, insekti oprašivači i drugi zglavkari, ribe, rakovi, žabe, puževi, školjke i drugi mekušci, ježevi, kornjače i drugi gmizavci, člankoviti crvi, divljač, životinje namijenjene ogledima i reproduktivni materijal;
- 39) biosigurnosne mjere su mjere koje se preduzimaju radi sprječavanja pojave, otkrivanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti životinja i zoonoza, u cilju zaštite zdravlja životinja i ljudi i zaštite životne sredine;
- 40) karenca je vremenski period koji mora da protekne od posljednjeg davanja lijeka životinjama, pod normalnim uslovima upotrebe u skladu sa propisima, pa do trenutka kada liječena životinja i njeni proizvodi mogu da se koriste za ishranu, u cilju zaštite zdravlja ljudi i osiguranja da proizvedena hrana ne sadrži rezidue u količinama većim od maksimalno dozvoljenih koncentracija;
- 41) kontaminanti (štetne materije) su biološke, hemijske ili fizičke materije štetne za zdravlje ljudi koje nijesu namjerno dodate hrani, a čije prisustvo je posljedica postupaka tokom proizvodnje, tretiranja, pripreme,

pakovanja, transporta i skladištenja hrane ili posljedica zagađenja životne sredine (pesticidi, teški metali, industrijski kontaminanti, ostaci veterinarskih lijekova);

- 42) prevalenca je ukupan broj jedinki ili slučajeva oboljenja prisutan u rizičnoj populaciji, u određenom geografskom području, u određenom trenutku ili tokom određenog vremenskog perioda;
- 43) kompartiment je jedan ili više objekata sa istim biosigurnosnim uslovima i istim uslovima ishrane i držanja životinja, kao i istim zdravstvenim statusom u odnosu na određene bolesti životinja;
- 44) zootehnički pregled je fizički pregled i/ili administrativni postupak koji se vrši na životinjama u skladu sa ovim zakonom;
- 45) uvoz (import) je uvoz životinja i proizvoda životinjskog porijekla, radi stavljanja u promet u skladu sa carinskim propisima;
- 46) životinje za klanje su kopitari, papkari, živina, kunići i uzgajana divljač, čije je meso namijenjeno za ishranu ljudi;
- 47) nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca je svako kretanje životinje koje nema za cilj prodaju kućnog ljubimca, odnosno promjenu vlasništva kućnog ljubimca u pratnji vlasnika ili ovlašćenog lica tokom nekomercijalnog kretanja i koja je tokom tog kretanja pod odgovornošću vlasnika ili odgovornog lica;
- 48) sertifikovanje zdravlja/statusa stada je potvrđivanje da je stado slobodno od određene bolesti u skladu sa ovim zakonom.

II. ORGANIZACIJA I OVLAŠĆENJA U OBAVLJANJU VETERINARSKJE DJELATNOSTI

1. Nadležni organi

Poslovi

Član 5

Poslove državne uprave u oblasti veterinarstva vrše:

- 1) organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo);
- 2) organ uprave nadležan za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: Uprava).

Nadležnosti

Član 6

- (1) Ministarstvo u vršenju poslova utvrđenih ovim zakonom donosi propise za izvršavanje ovog zakona, program obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja, posebne programe zdravstvene zaštite životinja, programe za praćenje zoonoza, uzročnika zoonoza i praćenja njihove otpornosti na antimikrobna sredstva, programe kontrole salmonela, program monitoringa rezidua, odlučuje po žalbama na rješenja donesena u prvostepenom postupku, saraduje sa međunarodnim organizacijama i nadležnim organima drugih država u oblasti veterinarstva i vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Uprava u sprovođenju ovog zakona:
  - 1) vodi registre životinja, gazdinstava i objekata;
  - 2) utvrđuje višegodišnje i godišnje planove službenih kontrola u oblasti zdravlja i dobrobiti životinja, bezbjednosti hrane i hrane za životinje;
  - 3) priprema stručne osnove za: strategiju zdravstvene zaštite životinja, program obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja, druge posebne programe, planove za upravljanje kriznim situacijama (u daljem tekstu: krizne planove) i propise iz oblasti veterinarstva;
  - 4) registruje i odobrava objekte u skladu sa ovim zakonom;
  - 5) vrši službene kontrole nad sprovođenjem ovog zakona;
  - 6) učestvuje, u okviru svojih nadležnosti, u aktivnostima i saraduje sa međunarodnim organizacijama i nadležnim organima drugih država u oblasti veterinarstva;
  - 7) vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

2. Laboratorije

Ovlašćene laboratorije

Član 7

- (1) Ispitivanje uzoraka uzetih sprovođenjem službenih kontrola i monitoringa u skladu sa ovim zakonom, vrše laboratorije koje ovlasti Ministarstvo (u daljem tekstu: ovlašćena laboratorija).
- (2) Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana može se izdati laboratoriji sa svojstvom pravnog lica koja je akreditovana u skladu sa standardom ISO/IEC 17025 i za odgovarajuće metode ispitivanja.
- (3) Laboratorija se ovlašćuje na osnovu zahtjeva i dokaza o akreditaciji iz stava 2 ovog člana.
- (4) Ministarstvo će oduzeti ovlašćenje laboratoriji ako prestane da ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana.
- (5) Ukoliko u Crnoj Gori nema ovlašćene laboratorije za određeno ispitivanje, Ministarstvo može odrediti ovlašćenu akreditovanu laboratoriju države članice Evropske unije.
- (6) Spisak laboratorija iz stava 1 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Obaveze ovlašćene laboratorije

Član 7a

- (1) Ovlašćena laboratorija iz člana 7 ovog zakona dužna je da:
  - pripremi i ispita službene uzorke i sačini izvještaj o rezultatima u skladu sa ovim zakonom;
  - započne ispitivanje odmah po dostavljanju uzoraka, a nakon završetka ispitivanja izradi izvještaj i dostavi ga službenom veterinaru koji je dostavio uzorak, odnosno Upravi u skladu sa ovim zakonom;
  - ukoliko se ispitivanjem utvrdi sumnja ili potvrdi bolest, odnosno kada nakon završenog ispitivanja uzorak ne ispunjava propisane vrijednosti, izvještaj o rezultatima dostavi odmah, a najkasnije u roku od 48 sati od dana sprovedenog ispitivanja službenom veterinaru odnosno Upravi u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži: naziv uzorka sa podacima o životinji, hrani, vodi ili hrani za životinje, datum dostavljanja, datum početka i završetka laboratorijskog ispitivanja, opis dostavljenog uzorka sa temperaturom na kojoj je dostavljen prema potrebi, metode laboratorijskog ispitivanja, rezultate ispitivanja, izjavu o usaglašenosti sa propisom i druge podatke od značaja.

Nacionalne referentne laboratorije

Član 8

- (1) Za određene vrste ispitivanja u skladu sa ovim zakonom koje vrše i referentne laboratorije Evropske unije, Ministarstvo određuje jednu laboratoriju kao nacionalnu referentnu laboratoriju za to ispitivanje (u daljem tekstu: referentna laboratorija) koja ispunjava uslove iz stava 4 ovog člana.
- (2) Za više vrsta ispitivanja može se odrediti jedna laboratorija kao referentna laboratorija.
- (3) Ukoliko u Crnoj Gori za određena ispitivanja ne postoji laboratorija za ta ispitivanja, Ministarstvo određuje referentnu laboratoriju države članice Evropske unije ili Evropskog udruženja slobodne trgovine (EFTA).
- (4) Način određivanja, uslove i obaveze koje mora da ispunjava laboratorija iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.
- (5) Listu referentnih laboratorija iz st. 1 i 3 ovog člana Ministarstvo objavljuje u "Službenom listu Crne Gore" i dostavlja Evropskoj komisiji, referentnim laboratorijama Evropske unije i državama članicama Evropske unije.

Obaveze referentne laboratorije

Član 8a

Referentna laboratorija iz člana 8 ovog zakona dužna je da:

- 1) saraduje sa referentnom laboratorijom Evropske unije iz oblasti ovlašćenja;
- 2) koordinira u aktivnostima ovlašćenih laboratorija odgovornih za laboratorijsko ispitivanje uzoraka;
- 3) prema potrebi, sprovodi međulaboratorijske testove za ovlašćene laboratorije;
- 4) dostavlja informacije nadležnim organima i ovlašćenim referentnim laboratorijama Evropske unije;
- 5) pruža stručnu i tehničku pomoć Ministarstvu u sprovođenju hitnih mjera i vrši druge poslove u skladu sa zakonom.

3. Organizacija i ovlašćenja pravnih lica u obavljanju veterinarske djelatnosti

Pravna lica za obavljanje veterinarske djelatnosti

Član 9

- (1) Veterinarsku djelatnost mogu da obavljaju pravna lica organizovana kao: veterinarske ambulante; specijalističke veterinarske ambulante; centri za sakupljanje sjemena za vještačko osjemenjavanje; centri za skladištenje i distribuciju sjemena za vještačko osjemenjavanje i laboratorije (u daljem tekstu: veterinarske organizacije) i veterinarska služba u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Poslove veterinarske djelatnosti iz člana 18 ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom, vrši postojeća Javna ustanova Specijalistička veterinarska laboratorija (u daljem tekstu: Specijalistička veterinarska laboratorija).

Postupak osnivanja

Član 10

- (1) Veterinarsku organizaciju može osnovati pravno ili fizičko lice.
- (2) Veterinarsku službu može, kao organizacionu jedinicu, isključivo za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, odnosno djelatnosti, organizovati organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove, organ državne uprave nadležan za poslove odbrane, pravno lice koje obavlja djelatnost uzgoja životinja, kao i pravna lica koja tu djelatnost ne obavljaju na profitnoj osnovi i ne pružaju veterinarske usluge držaocima životinja.
- (3) Veterinarska organizacija, veterinarska služba i Specijalistička veterinarska laboratorija mogu početi da obavljaju veterinarsku djelatnost samo na osnovu rješenja o ispunjenosti propisanih uslova u pogledu kadra, prostora (objekat), tehničkih uslova i opreme.
- (4) Zahtjev za utvrđivanje ispunjenosti uslova iz stava 3 ovog člana sa propisanom dokumentacijom podnosi se Upravi.
- (5) Ispunjenost uslova iz stava 3 ovog člana, na osnovu neposredno izvršenog pregleda, utvrđuje Uprava.
- (6) Uslove iz stava 3 ovog člana, sadržaj zahtjeva iz stava 4 ovog člana i dokumentaciju koja se prilaže uz zahtjev propisuje Ministarstvo.

Upis u registar

Član 11

- (1) Pravno lice iz člana 9 ovog zakona koje ispunjava propisane uslove upisuje se u registar veterinarskih organizacija i službi koji vodi Uprava na osnovu rješenja iz člana 10 stav 3 ovog zakona.
- (2) Sadržaj registra iz stava 1 ovog člana i postupak upisa i brisanja iz registra propisuje Ministarstvo.
- (3) Veterinarska organizacija, organ državne uprave, odnosno pravno lice u čijem sastavu je veterinarska služba, kao i Specijalistička veterinarska laboratorija dužna je da o svakoj promjeni uslova utvrđenih rješenjem iz člana 10 stav 3 ovog zakona obavijesti Upravu u pisanoj formi, najkasnije 15 dana od dana nastanka promjene.

Brisanje iz registra

Član 12

Uprava će donijeti rješenje o brisanju veterinarske organizacije ili veterinarske službe ili Specijalističke veterinarske laboratorije iz registra iz člana 11 stav 1 ovog zakona:

- 1) na zahtjev veterinarske organizacije, veterinarske službe i Specijalističke veterinarske laboratorije;
- 2) kada se u postupku kontrole utvrdi da je veterinarska organizacija, veterinarska služba ili Specijalistička veterinarska laboratorija prestala da ispunjava propisane uslove, a u roku određenom za otklanjanje nedostataka, nedostaci nijesu otklonjeni;
- 3) prestankom obavljanja djelatnosti.

4. Veterinarske organizacije

Veterinarska ambulanta

Član 13

- (1) Veterinarska ambulanta:
  - 1) prati zdravstveno stanje životinja, predlaže i preduzima mjere za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja i zoonoza;
  - 2) sprovodi program obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja i druge programe iz čl. 47 i 48 ovog zakona;
  - 3) primjenjuje mjere za sprečavanje pojave, otkrivanje, liječenje, suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti životinja

van programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja, kao i saniranje povreda i vršenje hirurških intervencija na životinjama;

- 4) izdaje uvjerenja o zdravstvenom stanju životinja i veterinarske upute;
  - 5) identifikuje i registruje životinje, registruje njihovo kretanje i registruje gazdinstva u skladu sa zakonom;
  - 6) prati zdravstveno stanje i primjenjuje mjere za očuvanje zdravlja i zdravstvene sposobnosti za razmnožavanje priplodnih životinja, primjenjuje mjere za sprječavanje i liječenje neplodnosti, kao i osjemenjavanje i embriotransfer;
  - 7) vrši osnovnu terensku i laboratorijsku dijagnostiku za ispitivanje zaraznih i drugih bolesti životinja;
  - 8) daje savjete u oblasti zaštite zdravlja i dobrobiti životinja, patologije, uzgoja i ishrane životinja sa veterinarskog stanovišta;
  - 9) sprovodi veterinarsku edukaciju u cilju očuvanja i unaprjeđivanja zdravlja, dobrobiti i reprodukcije životinja;
  - 10) vrši nabavku lijekova i drugih proizvoda potrebnih za pružanje veterinarskih usluga;
  - 11) izdaju lijekove neophodne za liječenje životinja koje se vrši pod nadzorom veterinara, u skladu sa zakonom, uključujući i savjete i instrukcije o upotrebi lijeka u cilju zaštite zdravlja životinja i ljudi;
  - 12) vrši dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju (DDD);
  - 13) preduzima mjere sprječavanja kontaminacije životne sredine pri obavljanju djelatnosti;
  - 14) vrši promet na malo hrane za životinje;
  - 15) vrši promet na malo sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, kao i sredstava za njegu životinja;
  - 16) sprovodi veterinarsko-zdravstvene mjere u karantinu;
  - 17) vrši i druge poslove za koje je registrovana, odnosno ovlašćena.
- (2) Poslove iz stava 1 tač. 1, 3, 4, 6, 7, 8 i 11 ovog člana veterinarska ambulanta vrši na zahtjev držalaca životinja.
- (3) Veterinarska ambulanta može da obavlja poslove iz stava 2 ovog člana ako ima:
- 1) u radnom odnosu zaposlenog najmanje jednog veterinara sa licencom.
  - 2) odgovarajuće objekte, prostorije, opremu i uređaje.
- (4) Poslove iz stava 1 tač. 2, 5 i 16 ovog člana može da vrši samo veterinarska ambulanta koja ima zaključen ugovor o ustupanju javnih poslova.
- (5) Poslove vakcinacije kućnih ljubimaca protiv bjesnila i identifikacije kućnih ljubimaca mogu da vrše i ambulante iz stava 3 ovog člana i člana 14 ovog zakona.
- (6) Poslove iz stava 4 ovog člana može da obavlja veterinarska ambulanta koja ispunjava uslove koje propisuje Ministarstvo.

Specijalistička veterinarska ambulanta

Član 14

- (1) Veterinarska ambulanta može se osnovati kao specijalistička veterinarska ambulanta za obavljanje određenih specijalističkih poslova u oblasti veterine.
- (2) Specijalistička veterinarska ambulanta može da obavlja poslove iz stava 1 ovog člana, ako ima:
- 1) u radnom odnosu zaposlenog najmanje jednog veterinara sa licencom i specijalizacijom za oblast za koju je osnovana i
  - 2) odgovarajuće objekte, prostorije, opremu i uređaje.
- (3) Specijalistička veterinarska ambulanta može da obavlja i poslove iz člana 13 stav 1 tačka 2 ovog zakona ako ispunjava propisane uslove.

Centar za sakupljanje sjemena za vještačko osjemenjavanje

Član 15

Centar za sakupljanje sjemena za vještačko osjemenjavanje vrši poslove:

- 1) proizvodnje, nabavke i držanja kvalitetnih priplodnih životinja;
- 2) dobijanja, obrade, skladištenja i prometa sjemena za vještačko osjemenjavanje, jajnih ćelija i oplodjenih jajnih ćelija;
- 3) sistematskog praćenja zdravstvenog stanja priplodnih životinja i njihove sposobnosti za razmnožavanje;
- 4) zdravstvene zaštite priplodnih životinja centra od zaraznih i drugih bolesti životinja;

- 5) vještačkog osjemenjavanja životinja;
- 6) dobijanja i presađivanja oplodjenih jajnih ćelija;
- 7) laboratorijskog ispitivanja sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja i oplodjenih jajnih ćelija;
- 8) pružanja stručne pomoći u sprovođenju vještačkog osjemenjavanja i suzbijanja neplodnosti;
- 9) edukacije na području vještačkog osjemenjavanja i reprodukcije životinja;
- 10) druge poslove za koje je registrovan.

Centar za skladištenje i distribuciju sjemena za vještačko osjemenjavanje

Član 16

Centar za skladištenje i distribuciju sjemena za vještačko osjemenjavanje vrši poslove:

- 1) skladištenja i distribucije, odnosno prometa sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja;
- 2) kontrole skladištenja, rukovanja, uslova distribucije i isporuke sjemena za vještačko osjemenjavanje;
- 3) praćenja i vođenja evidencije o prijemu i isporuci sjemena za vještačko osjemenjavanje;
- 4) druge poslove za koje je registrovan.

Laboratorija

Član 17

Laboratorija vrši poslove:

- 1) laboratorijske dijagnostike bolesti životinja (bakteriološka, serološka, virusološka, parazitološka, patološka, hemijska i biohemijska);
- 2) laboratorijskog ispitivanja bezbjednosti hrane životinjskog porijekla i proizvoda životinjskog porijekla;
- 3) laboratorijskog ispitivanja hrane za životinje, dodataka hrani za životinje i vode radi utvrđivanja njihove bezbjednosti i/ili kvalitativne ispravnosti;
- 4) ispitivanja sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja, jajnih ćelija i oplodjenih jajnih ćelija;
- 5) sprječavanja kontaminacije životne sredine pri obavljanju djelatnosti;
- 6) praćenja pojave zaraznih bolesti životinja;
- 7) druge poslove za koje je registrovana.

Javna ustanova Specijalistička veterinarska laboratorija

Član 18

- (1) Specijalistička veterinarska laboratorija na epizootiološkom području Crne Gore vrši sljedeće poslove od javnog interesa:
  - 1) prati i proučava epizootiološku situaciju, razvija i uvodi nove laboratorijske metode za dijagnostiku i kontrolu, primjenjuje nova veterinarsko-medicinska dostignuća i postupke, odnosno metode stručnog rada;
  - 2) predlaže mjere za sprječavanje, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih, parazitskih i uzgojnih bolesti životinja;
  - 3) laboratorijsku dijagnostiku bolesti životinja u skladu sa programima iz čl. 47 i 48 ovog zakona;
  - 4) dijagnostička laboratorijska i patoanatomska ispitivanja u slučaju sumnje na zarazne bolesti određene u skladu sa ovim zakonom;
  - 5) obezbjeđuje i vrši kontinuiranu laboratorijsku dijagnostiku zaraznih bolesti životinja za koje je potrebno bez odlaganja utvrditi zaraznu bolest ili uzrok uginuća;
  - 6) laboratorijska ispitivanja bezbjednosti hrane životinjskog porijekla i proizvoda životinjskog porijekla;
  - 7) laboratorijsko ispitivanje hrane za životinje i dodataka hrani za životinje radi utvrđivanja njihove bezbjednosti i/ili kvalitativne ispravnosti;
  - 8) učestvuje u sprovođenju obuka o osnovnim znanjima iz oblasti veterinarstva za držaoce životinja i druga lica;
  - 9) laboratorijsko ispitivanje sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja, jajnih ćelija i oplodjenih jajnih ćelija;
  - 10) prati i predlaže mjere za povećanje plodnosti životinja i učestvuje u istraživanjima u oblasti reprodukcije životinja;

- 11) čuva i vrši raspodjelu seruma, vakcina, dijagnostičkih sredstava i drugih proizvoda u skladu sa programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja, vrši istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodno-matematičkim naukama; i
  - 12) druge poslove za koje je registrovana, odnosno ovlašćena.
- (2) Specijalistička veterinarska laboratorija može da vrši poslove iz stava 1 tač. 3, 4, 5 i 11 ovog člana na osnovu neposrednog rješenja Uprave, ako ispunjava propisane uslove.
  - (3) Ako se u postupku kontrole utvrdi da Specijalistička veterinarska laboratorija ustupljene poslove ne obavlja u skladu sa ovim zakonom, Uprava će donijeti rješenje o zabrani vršenja poslova iz stava 2 ovog člana.
  - (4) Prava osnivača Specijalističke veterinarske laboratorije vrši Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Organi upravljanja i rukovođenja

Član 19

- (1) Organ upravljanja Specijalističkom veterinarskom laboratorijom je Upravni odbor.
- (2) Organ rukovođenja Specijalističkom veterinarskom laboratorijom je direktor.
- (3) Upravni odbor Specijalističke veterinarske laboratorije imenuje Vlada, na predlog Ministarstva.
- (4) Direktora Specijalističke veterinarske laboratorije imenuje Vlada, na predlog Ministarstva.

Osnivački akt i statut

Član 20

- (1) Aktom o osnivanju Specijalističke veterinarske laboratorije bliže se uređuju djelatnost, nadležnost organa, njihov sastav, mandat, način izbora i druga pitanja od značaja za rad Specijalističke veterinarske laboratorije.
- (2) Specijalistička veterinarska laboratorija ima statut koji donosi Upravni odbor.
- (3) Statutom Specijalističke veterinarske laboratorije bliže se uređuje djelatnost, prava i dužnosti organa upravljanja i rukovođenja, uslovi za izbor direktora, osnovi organizacije i druga pitanja od značaja za njen rad.
- (4) Na statut Specijalističke veterinarske laboratorije saglasnost daje Vlada, a na akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstvo.
- (5) Nadzor nad radom Specijalističke veterinarske laboratorije vrši Ministarstvo.

Veterinarska služba

Član 21

- (1) Veterinarska služba obavlja veterinarsku djelatnost u objektima i na životinjama za koje su nadležni organi državne uprave iz člana 10 stav 2 ovog zakona, odnosno kod pravnog lica čija je organizaciona jedinica.
- (2) Veterinarska služba može da vrši poslove iz člana 13 stav 1 tač. 2 i 5 ovog zakona na svojim životinjama, na osnovu neposrednog rješenja Uprave, ako ispunjava propisane uslove.
- (3) Ukoliko se u postupku kontrole utvrdi da veterinarska služba ustupljene poslove ne obavlja u skladu sa ovim zakonom, Uprava će donijeti rješenje o zabrani vršenja ustupljenih poslova.

Izveštavanje o obavljanju poslova veterinarske djelatnosti

Član 21a

- (1) Veterinarske organizacije su dužne da dostavljaju godišnje izvještaje o obavljanju veterinarske djelatnosti Upravi, najkasnije do 1. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (2) Način podnošenja i sadržaj izvještaja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Stručni nadzor nad radom veterinarskih organizacija

Član 21b

- (1) Stručni nadzor nad radom veterinarskih organizacija u obavljanju veterinarske djelatnosti vrši Uprava.
- (2) U postupku stručnog nadzora iz stava 1 ovog člana, koji se obavlja najmanje jednom u dvije godine, provjerava se:
  - 1) obavljanje veterinarske djelatnosti propisane ovim zakonom;
  - 2) sposobnost kadrova i stepen opremljenosti;

- 3) način i efikasnost pružanja usluga;
  - 4) usklađenost rada sa savremenim dostignućima veterinarske nauke i prakse i drugi elementi značajni za kvalitet rada.
- (3) Stručni nadzor iz stava 1 ovog člana vrši stručna komisija koju obrazuje Uprava i sačinjava izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru.

5. Javni interes u oblasti zdravstvene zaštite životinja i veterinarskog javnog zdravlja

Javni poslovi

Član 22

- (1) Stalna zdravstvena zaštita životinja i sprovođenje mjera veterinarskog javnog zdravlja su poslovi od javnog interesa (u daljem tekstu: javni poslovi), čije vršenje se obezbjeđuje na epizootiološkom području Crne Gore.
- (2) Javni poslovi iz stava 1 ovog člana su:
  - 1) sistematsko praćenje zaraznih bolesti životinja, kao i vakcinacija životinja u skladu sa programima iz čl. 47 i 48 ovog zakona;
  - 2) dijagnostička ispitivanja, terenska i laboratorijska, kao i patoanatomska dijagnostika u slučaju sumnje na zarazne bolesti određene u skladu sa ovim zakonom;
  - 3) sprječavanje pojave zaraznih bolesti životinja kod prirodnih katastrofa i drugih nesreća;
  - 4) sprječavanje širenja naročito opasnih zaraznih bolesti u slučaju njihove pojave u susjednim državama ili u Crnoj Gori;
  - 5) proučavanje epizootiološke situacije, razvijanje i uvođenje novih laboratorijskih metoda za dijagnostiku i kontrolu, kao i primjenu novih veterinarsko-medicinskih dostignuća, postupaka, odnosno metoda stručnog rada;
  - 6) sprovođenje planskih dokumenata u skladu sa ovim zakonom;
  - 7) obavezne veterinarske kontrole utvrđene ovim zakonom;
  - 8) priprema epidemioloških studija i analiza rizika u vezi sa unošenjem zaraznih bolesti životinja na teritoriju Crne Gore, sa optimalnim ekonomskim mjerama i sredstvima za sprovođenje mjera u slučaju pojave, odnosno opasnosti od pojave zaraznih bolesti životinja;
  - 9) obezbjeđivanje adekvatne zalihe vakcina, dijagnostikuma, dezinficijensa i drugih sredstava za sprečavanje pojave, utvrđivanje i suzbijanje zaraznih bolesti životinja;
  - 10) organizovanje i obučavanje držalaca životinja i drugih lica o osnovnim znanjima iz oblasti veterinarske medicine;
  - 11) kontinuiranu veterinarsku terensku i laboratorijsku dijagnostiku zaraznih bolesti životinja za koje je potrebno bez odlaganja utvrditi zaraznu bolest ili uzrok uginuća;
  - 12) stručno usavršavanje veterinarara i veterinarskih tehničara;
  - 13) izdavanje, produžavanje i oduzimanje licence i vođenje registra izdatih licenci;
  - 14) utvrđivanje i sprovođenje programa obuke u skladu sa programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja i drugim programima;
  - 15) naknada štete za usmrćene životinje, oštećene ili uništene stvari i sirovine prilikom sprovođenja mjera određenih za suzbijanje naročito opasnih zaraznih bolesti i posebno određenih zaraznih bolesti i zoonoza, kao i za uginule životinje za koje je potvrđeno da su uginule od naročito opasnih zaraznih bolesti i posebno određenih zaraznih bolesti i zoonoza;
  - 16) identifikacija i registracija životinja, registracija kretanja životinja i registracija gazdinstava;
  - 17) obezbjeđivanje i sprovođenje efektivnih mjera za praćenje (monitoring) zoonoza, uzročnika zoonoza i njihove otpornosti na antimikrobna sredstva, kao i epidemiološko ispitivanje pojave bolesti koje se prenose hranom;
  - 18) obezbjeđivanje i sprovođenje efektivnih mjera za otkrivanje i kontrolu salmonela i drugih uzročnika zoonoza u svim relevantnim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, a posebno na nivou primarne proizvodnje, uključujući i hranu za životinje, radi smanjivanja njihove prevalencije i rizika po javno zdravlje;
  - 19) sistematsko praćenje (monitoring) rezidua i drugih za zdravlje ljudi štetnih kontaminanata kod životinja; u proizvodima životinjskog porijekla namijenjenim za ishranu ljudi i hrani za životinje;
  - 20) kontrola mjera koje je neophodno izvršiti u vezi sa životinjama lualicama i opasnim životinjama;

- 21) neškodljivo uklanjanje nus proizvoda životinjskog porijekla (u daljem tekstu: nus proizvodi) i veterinarska zaštita životne sredine.
- (3) Mjere iz stava 2 ovog člana utvrđuju se programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja i drugim programima i planovima.
- (4) Poslovi sprovođenja mjera utvrđeni programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja i identifikacije i registracije životinja, registracije kretanja životinja i registracije gazdinstava ustupaju se veterinarskim organizacijama ugovorom, na osnovu sprovedenog postupka po javnom konkursu koji raspisuje Uprava.
- (5) Poslovi utvrđeni drugim programima i planovima ustupaju se veterinarskim organizacijama, odnosno pravnim i fizičkim licima u skladu sa zakonom.
- (6) Ako na pojedinim djelovima područja Crne Gore nije organizovana zdravstvena zaštita životinja, Uprava preduzima potrebne mjere u cilju obezbjeđenja odgovarajuće zdravstvene zaštite životinja na tim područjima.
- (7) Poslove iz stava 2 tač. 12 i 13 ovog člana vrši Veterinarska komora.

6. Javni konkurs

Sadržaj javnog konkursa

Član 23

- (1) Javni konkurs iz člana 22 stav 4 ovog zakona sprovodi komisija koju obrazuje Uprava.
- (2) Javni konkurs sadrži:
- 1) vrste javnih poslova;
  - 2) područje na kojem će se vršiti javni poslovi;
  - 3) period vršenja javnih poslova;
  - 4) uslove koje vršilac javnih poslova treba da ispunjava;
  - 5) obaveznu sadržinu prijave za vršenje javnih poslova i dokumentaciju koja se dostavlja uz prijavu;
  - 6) rok za dostavljanje prijave;
  - 7) kriterijume za bodovanje;
  - 8) rok za izbor vršioca javnih poslova;
  - 9) ime kontakt osobe za davanje potrebnih informacija u vezi sa javnim konkursom;
  - 10) datum, mjesto i vrijeme otvaranja prijave;
  - 11) način obavještanja o izboru vršioca javnih poslova.
- (3) Kriterijume iz stava 2 tačka 7 ovog člana utvrđuje Uprava, u saradnji sa Veterinarskom komorom, najmanje 30 dana prije raspisivanja javnog konkursa iz stava 2 ovog člana.

Otvaranje i vrednovanje

Član 24

- (1) Postupak otvaranja i vrednovanja prijave vrši komisija iz člana 23 stav 1 ovog zakona.
- (2) O postupku otvaranja i vrednovanja prijave vode se zapisnici.
- (3) Ovlašćeni predstavnici veterinarskih organizacija koje su podnijele prijavu na javni konkurs mogu da prisustvuju otvaranju prijave.
- (4) Zapisnik o otvaranju potpisuju članovi komisije i prisutni predstavnici veterinarskih organizacija.
- (5) Nepotpune prijave, kao i prijave koje stignu nakon roka određenog javnim konkursom ne razmatraju se, o čemu se podnosioc prijave obavještava.
- (6) O izboru veterinarskih organizacija za vršioca javnih poslova Uprava odlučuje rješenjem, na predlog komisije.
- (7) Rješenje iz stava 6 ovog člana objavljuje se na internet stranici Uprave, danom donošenja.
- (8) Na rješenje iz stava 6 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.
- (9) Veterinarska organizacija iz stava 6 ovog člana dužna je da ustupljene poslove vrši na području, u obimu, na način i u periodu utvrđenim ugovorom iz člana 26 ovog zakona.

Poništavanje

Član 25

- (1) Ako se na javni konkurs za vršenje javnih poslova na određenom području ne javi nijedna veterinarska organizacija, odnosno ako se na osnovu sprovedenog postupka po javnom konkursu ne izabere nijedna veterinarska organizacija, javni konkurs se poništava ili se poništava u dijelu za područje za koje nije izabrana veterinarska organizacija.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana za sprovođenje mjera za koje je javni konkurs bio raspisan za područje za koje nije izabrana veterinarska organizacija, Uprava rješenjem određuje veterinarsku organizaciju koja je u prethodnoj godini sprovodila mjere na tom području, ili veterinarsku organizaciju koja je izabrana za sprovođenje mjera na susjednom epizootiološkom području u tekućoj godini.
- (3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, Uprava je dužna da u roku od 60 dana od dana poništavanja javnog konkursa raspiše novi javni konkurs.
- (4) Ako se na ponovljenom konkursu iz stava 3 ovog člana ne javi ni jedna veterinarska organizacija, odnosno ako se u postupku javnog konkursa ne izvrši izbor, veterinarska organizacija iz stava 2 ovog člana nastavlja sa sprovođenjem mjera na tom području.

Ugovor o ustupanju javnih poslova

Član 26

- (1) Uprava, na osnovu rješenja iz člana 24 stav 6 ovog zakona, sa veterinarskom organizacijom zaključuje ugovor o ustupanju javnih poslova.
- (2) Ugovor iz stava 1 ovog člana sadrži:
  - 1) vrstu i obim ustupljenih poslova;
  - 2) naziv jednog ili više epizootioloških područja na kojima se obavljaju ustupljeni poslovi;
  - 3) period vršenja javnih poslova;
  - 4) način i uslove vršenja poslova;
  - 5) način plaćanja za izvršene poslove;
  - 6) razloge za raskid ugovora prije isteka perioda na koji je zaključen;
  - 7) uslove za jednostrani raskid ugovora;
  - 8) odgovornosti u vršenju ustupljenih poslova;
  - 9) druga prava i obaveze ugovornih strana.

Prestanak ugovora

Član 27

- (1) Ugovor o ustupanju poslova iz člana 26 ovog zakona prestaje istekom perioda na koji je zaključen ili raskidom.
- (2) Uprava može i prije isteka perioda na koji je zaključen raskinuti ugovor, bez otkaznog roka ili uz otkazni rok, ako se kontrolom utvrdi da veterinarska organizacija:
  - 1) ne obavlja ili nepotpuno obavlja ustupljene poslove;
  - 2) obavlja ustupljene poslove suprotno ugovoru i zakonu;
  - 3) ili je nad veterinarskom organizacijom pokrenut stečaj ili likvidacija.
- (3) U slučaju iz stava 2 ovog člana Uprava će raskinuti ugovor iz člana 26 ovog zakona i odrediti veterinarsku organizaciju koja je dužna da sprovodi poslove za čije izvršenje je bio zaključen raskinuti ugovor, do izbora novog vršioca javnih poslova na osnovu javnog konkursa, koji se obavezno objavljuje u roku od 60 dana od dana raskida ugovora.

Registar ovlašćenih pravnih lica za obavljanje veterinarske djelatnosti

Član 28

Specijalistička veterinarska laboratorija iz člana 18 stav 2, veterinarska služba iz člana 21 stav 2 i veterinarske organizacije iz člana 22 st. 4 i 5 ovog zakona upisuju se u registar iz člana 11 stav 1 ovog zakona.

Naknada za javne poslove

Član 29

Naknadu za vršenje ustupljenih poslova pravna lica iz člana 28 ovog zakona ostvaruju u visini određenoj programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja, odnosno drugim programom.

7. Veterinarsko osoblje

Stručna sprema

Član 30

- (1) Poslove veterinarske djelatnosti iz člana 2 ovog zakona vrši veterinarsko osoblje, a specijalizovane poslove veterinarske dijagnostike i analitike vrše i lica koja imaju odgovarajuću stručnu osposobljenost.
- (2) Stručne veterinarske poslove u veterinarskoj organizaciji i veterinarskoj službi može da vrši veterinar koji ima licencu izdatu u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Licenca se izdaje veterinaru koji je završio VII stepen stručne spreme, položio stručni ispit i član je Veterinarske komore.
- (4) Stručno-tehničke veterinarske poslove, osim: postavljanja dijagnoze, određivanja načina liječenja životinja i samostalnog raspolaganja lijekovima, izvođenja hirurških zahvata, tumačenja laboratorijskih i specijalističkih izvještaja i davanja stručnih mišljenja, može vršiti veterinarski tehničar koji ima završen IV stepen stručne spreme i položen stručni ispit, pod nadzorom veterinara iz stava 2 ovog člana i prema pravilima struke.

Stručno usavršavanje

Član 31

- (1) Veterinarsko osoblje ima pravo i obavezu stručnog usavršavanja u cilju sticanja stručnih znanja učešćem na kursovima, seminarima, simpozijumima, kongresima i drugim stručnim i naučnim skupovima i drugim vrstama stručnog usavršavanja iz djelokruga svog rada, kao i obavezu da kontinuirano prati i usvaja savremena znanja.
- (2) Veterinarska organizacija je dužna da obezbijedi uslove za stručno usavršavanje iz stava 1 ovog člana.
- (3) Stručno usavršavanje i provjera znanja veterinara zaposlenih u Ministarstvu i Upravi vrši se u skladu sa programom stručne obuke koji utvrđuje Uprava.
- (4) Program obuke stručnog usavršavanja veterinara iz člana 30 stav 2 ovog zakona utvrđuje Veterinarska komora.

Zabrana

Član 32

Licu koje ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom zabranjeno je da pruža veterinarske usluge.

Pripravnički staž i stručni ispit

Član 33

- (1) Veterinari i veterinarski tehničari koji nijesu obavili pripravnički staž i položili stručni ispit ne smiju samostalno pružati veterinarske usluge.
- (2) Pripravnički staž za veterinare traje godinu dana, a za veterinarske tehničare šest mjeseci.
- (3) Veterinari i veterinarski tehničari po završenom pripravničkom stažu, dok ne polože stručni ispit, a najduže godinu dana, mogu obavljati poslove veterinarske djelatnosti pod neposrednim nadzorom veterinara sa licencom.
- (4) Veterinari i veterinarski tehničari polažu stručni ispit pred komisijom koju obrazuje Uprava.
- (5) Polaganje stručnih ispita iz stava 4 ovog člana organizuje i sprovodi Uprava.
- (6) Program, način polaganja stručnog ispita iz stava 4 ovog člana, sastav i rad ispitne komisije, obrazac zapisnika o polaganju stručnih ispita i obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu propisuje Ministarstvo.

Obezbjeđivanje vršenja veterinarskih poslova

Član 34

U slučaju hitnih i drugih neodložnih potreba pružanja veterinarske pomoći i usluga, veterinarske organizacije su dužne da obezbijede radno vrijeme zaposlenih duže od punog radnog vremena (dežurstvo, pripravnost), odnosno prekovremeni rad.

8. Licenca

Član 35

- (1) Na zahtjev veterinaru koji ispunjava propisane uslove iz člana 30 stav 3 izdaje se licenca kojom se veterinaru daje pravo na rad iz člana 30 stav 2 ovog zakona.
- (2) Licencu iz stava 1 ovog člana izdaje Veterinarska komora.
- (3) Postupak izdavanja, produžavanja, odnosno oduzimanja licence sprovodi se u skladu sa zakonom kojim je uređen upravni postupak.

Vrijeme važenja i uslovi za produžavanje licence

Član 36

- (1) Licenca se izdaje na pet godina.
- (2) Veterinar koji namjerava da produži važenje licence dužan je da 30 dana prije isteka roka iz stava 1 ovog člana podnese zahtjev Veterinarskoj komori, radi provjere ispunjavanja propisanih uslova za izdavanje i produžavanje licence.
- (3) Licenca se može produžiti samo veterinaru koji se stručno usavršavao u skladu sa članom 31 ovog zakona i koji je stekao odgovarajući broj bodova tokom stručnog usavršavanja u periodu od sticanja prethodne licence do podnošenja zahtjeva za produžavanje licence.
- (4) Uz zahtjev za produžavanje licence veterinar je dužan da dostavi dokaz o stručnom usavršavanju iz stava 3 ovog člana, za period od sticanja prethodne licence do podnošenja zahtjeva za produžavanje licence.
- (5) Način vrednovanja stručnog usavršavanja, odgovarajući broj bodova iz stava 3 ovog člana i obrazac licence propisuje Ministarstvo.

Oduzimanje licence

Član 37

- (1) Licenca se može oduzeti privremeno ili trajno.
- (2) Privremeno oduzimanje licence, do tri godine, može se izvršiti u sljedećim slučajevima:
  - 1) ako se pravosnažnom sudskom odlukom utvrdi da je veterinar svojim radom ozbiljno ugrozio zdravlje ili život životinja, odnosno ljudi;
  - 2) zbog nepoštovanja Kodeksa veterinarske profesije.
- (3) Licenca se trajno oduzima veterinaru kojem je pravosnažnom sudskom odlukom trajno zabranjeno obavljanje veterinarske djelatnosti.
- (4) Rješenje o oduzimanju licence donosi Veterinarska komora.
- (5) Na rješenje o privremenom oduzimanju licence može se izjaviti žalba Ministarstvu.
- (6) Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.

Registar licenci

Član 38

- (1) Izdate licence upisuju se u registar licenci.
- (2) Brisanje iz registra licenci izvršiće se u slučaju:
  - 1) trajnog gubitka radne sposobnosti za obavljanje veterinarske djelatnosti;
  - 2) na lični zahtjev veterinaru;
  - 3) neispunjavanja uslova za produženje licence;
  - 4) trajnog oduzimanja licence;
  - 5) u drugim slučajevima utvrđenim statutom Veterinarske komore.
- (3) Registar licenci vodi Veterinarska komora.
- (4) Sadržaj i način vođenja registra licenci i obrazac licence propisuje Ministarstvo.

III. VETERINARSKA KOMORA

Ciljevi Veterinarske komore

Član 39

- (1) Radi unaprjeđenja uslova za obavljanje veterinarske profesije, zaštite i unaprjeđenja stručnosti, profesionalne etike i zaštite profesionalnih interesa veterinarara, podizanja nivoa zdravstvene zaštite životinja i unaprjeđenja veterinarskog javnog zdravlja, veterinari se udružuju u Veterinarsku komoru kao profesionalnu organizaciju, sa pravima i obavezama utvrđenim ovim zakonom i statutom Veterinarske komore.
- (2) Veterinarska komora ima svojstvo pravnog lica.

Statut Veterinarske komore

Član 40

- (1) Veterinarska komora ima Statut.
- (2) Statutom Veterinarske komore bliže se uređuju:
  - 1) ciljevi i zadaci Veterinarske komore;
  - 2) organi Komore, način njihovog izbora i ovlašćenja;
  - 3) način odlučivanja i sprovođenja odluka;
  - 4) prava i dužnosti članova Komore;
  - 5) način određivanja visine članarine i finansiranja rada Komore;
  - 6) druga pitanja od značaja za rad Komore.
- (3) Na odredbe Statuta Veterinarske komore kojima se uređuju pitanja iz člana 41 stav 1 tačka 4 ovog zakona saglasnost daje Ministarstvo.
- (4) Nadzor nad zakonitošću rada Veterinarske komore i kontrolu vršenja prenijetih poslova vrši Ministarstvo u skladu sa zakonom.

Poslovi Veterinarske komore

Član 41

- (1) Veterinarska komora:
  - 1) donosi Kodeks veterinarske profesije i obezbjeđuje njegovu primjenu;
  - 2) stara se o ugledu profesije, disciplini u obavljanju djelatnosti zdravstvene zaštite životinja i preduzima odgovarajuće mjere u slučaju kršenja kodeksa i etičkih normi;
  - 3) vodi evidenciju članstva;
  - 4) izdaje, produžava, oduzima licence i vodi registar izdatih licenci;
  - 5) daje mišljenje u pripremi zakona, programa o zdravstvenoj zaštiti životinja i drugih propisa iz oblasti veterinarstva;
  - 6) utvrđuje normative za utvrđivanje cijena veterinarskih usluga;
  - 7) učestvuje u utvrđivanju kriterijuma za bodovanje i postupku ustupanja poslova od javnog interesa;
  - 8) priprema i izdaje publikacije, brošure, obrasce i slično;
  - 9) daje mišljenje i učestvuje u programima obuke utvrđenim ovim zakonom;
  - 10) utvrđuje programe obuke iz člana 31 stav 4 ovog zakona;
  - 11) vrši druge poslove utvrđene statutom Veterinarske komore.
- (2) Poslove iz člana 22 stav 2 tač. 12 i 13 ovog zakona Veterinarska komora vrši kao prenesene poslove koji se finansiraju iz budžeta Crne Gore u iznosu od 20% od uplaćenih naknada za izvršene preglede iz člana 156 stav 1 alineja 1 ovog zakona.
- (3) Veterinarska komora dužna je da Ministarstvu podnosi godišnji izvještaj o obavljanju poslova iz stava 2 ovog člana, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (4) Ako Veterinarska komora ne pribavi saglasnost iz člana 40 stav 3 ovog zakona i ne vrši poslove iz stava 2 ovog člana u periodu dužem od 120 dana, te poslove, do otklanjanja uzroka koji su doveli do neizvršavanja poslova, vrši Ministarstvo.

Finansiranje Veterinarske komore

Član 42

Sredstva za rad Veterinarske komore obezbjeđuju se iz:

- 1) članarina;

- 2) naknada iz člana 156 stav 1 ovog zakona za izvršavanje poslova iz člana 22 stav 2 tač. 12 i 13 ovog zakona;
- 3) donacija i drugih izvora.

Komora veterinarskih tehničara

Član 43

Radi unaprjeđenja uslova za obavljanje stručno-tehničkih veterinarskih poslova i podizanja kvaliteta rada veterinarski tehničari mogu da organizuju Komoru veterinarskih tehničara u skladu sa zakonom.

IV. ZDRAVLJE ŽIVOTINJA

Zaštita zdravlja životinja

Član 44

Zaštita zdravlja životinja sprovodi se radi obezbjeđivanja: uzgoja i proizvodnje zdravih životinja, bezbjednih i zdravstveno ispravnih proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje, zaštite ljudi od zoonoza, zaštite dobrobiti životinja i veterinarske zaštite životne sredine.

Planski dokumenti

Član 45

- (1) Radi unaprjeđivanja poslova zdravstvene zaštite životinja i veterinarskog javnog zdravlja i obezbjeđivanja uslova za neometani promet životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i nus proizvoda, donose se planski dokumenti
- (2) Planski dokumenti iz stava 1 ovog člana su:
  - 1) strategija zdravstvene zaštite životinja;
  - 2) program obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja;
  - 3) posebni programi u skladu sa ovim zakonom;
  - 4) krizni planovi.

Strategija zdravstvene zaštite životinja

Član 46

- (1) Strategiju zdravstvene zaštite životinja donosi Vlada, za period od pet godina.
- (2) Strategijom iz stava 1 ovog člana određuju se mjere zdravstvene zaštite životinja u cilju zaštite životinja od zaraznih bolesti, odnosno sprječavanja prenošenja zaraznih bolesti koje se sa životinja mogu prenijeti na ljude.

Program obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja

Član 47

- (1) Radi praćenja, sprječavanja pojave, otkrivanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih i parazitskih bolesti, programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja utvrđuju se posebne preventivne mjere u skladu sa ovim zakonom, primjerene epizootiološkoj situaciji i stepenu opasnosti.
- (2) Programom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se: mjere, rokovi, način njihovog sprovođenja, subjekti koji će ih sprovesti, izvori, način obezbjeđivanja i korišćenja sredstava, način kontrole, način izvještavanja, kao i drugi uslovi za njihovo sprovođenje.
- (3) Program iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo, najkasnije do 31. decembra tekuće za narednu godinu.
- (4) Sprovođenje programa iz stava 3 ovog člana počinje 1. januara i traje do 31. decembra.
- (5) Program iz stava 1 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Posebni programi zdravstvene zaštite životinja

Član 48

- (1) Posebni programi zdravstvene zaštite životinja donose se u slučaju opasnosti od pojave ili pojave naročito opasnih zaraznih bolesti i egzotičnih bolesti, kao i radi sprječavanja širenja endemskih bolesti.
- (2) Programe zdravstvene zaštite životinja iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo.

Krizni planovi

Član 49

- (1) Suzbijanje i iskorjenjivanje naročito opasne zarazne bolesti, u zavisnosti od procjene rizika, organizuje se i sprovodi na osnovu plana upravljanja u kriznim situacijama za pojedine zarazne bolesti (u daljem tekstu: krizni plan) koji donosi Vlada.
- (2) Krizni plan iz stava 1 ovog člana naročito sadrži organizaciju i način sprovođenja mjera za suzbijanje pojedine zarazne bolesti, potrebna sredstva, opremu i ljudske resurse, kao i postupak kontrole sprovođenja plana.
- (3) Uprava izrađuje krizni plan iz stava 1 ovog člana, vrši nadzor i koordinaciju u sprovođenju i daje instrukcije za njegovo sprovođenje.
- (4) Uprava, radi provjere kriznog plana, priprema i koordinira vježbe simulacije izbijanja pojedinih bolesti.
- (5) U cilju uspješnog otkrivanja, praćenja, suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti iz stava 1 ovog člana Uprava izrađuje plan redovne edukacije i sprovodi redovnu edukaciju veterinarskog osoblja.
- (6) Krizni planovi iz stava 1 ovog člana dostavljaju se Evropskoj komisiji.
- (7) Bliži sadržaj kriznog plana za pojedine bolesti životinja propisuje Ministarstvo.

Obuka o osnovnim znanjima o zaraznim bolestima životinja

Član 50

- (1) Lica koja uzgajaju životinje, odnosno koja u obavljanju svoje djelatnosti dolaze u neposredan dodir sa životinjama dužna su da imaju osnovna znanja o zaraznim bolestima životinja i zoonozama, o sprječavanju njihove pojave, prenošenju na ljude i o propisima koji uređuju zaštitu od zaraznih bolesti životinja.
- (2) Osposobljavanje lica iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa programom obuke koji utvrđuje Uprava.
- (3) Za sprovođenje programa iz stava 2 ovog člana Uprava može da ovlasti pravno lice u skladu sa zakonom.
- (4) Fizička lica koja imaju završenu najmanje srednju stručnu spremu veterinarskog ili stočarskog smjera nijesu dužna da učestvuju u programima osposobljavanja iz stava 2 ovog člana.

Obavezne preventivne mjere koje sprovodi držalac životinje

Član 51

- (1) Držalac životinje dužan je da:
  - 1) čuva zdravlje i dobrobit životinje i zdravlje ljudi od bolesti i infekcija prenosivih između životinja i ljudi i od posljedica prisustva rezidua u hrani životinjskog porijekla i hrani za životinje;
  - 2) preduzima mjere zaštite zdravlja životinja radi sprječavanja pojave i širenja zaraznih ili parazitskih bolesti životinja i zoonoza na način i u rokovima utvrđenim ovim zakonom i sprovodi druge mjere u skladu sa zakonom;
  - 3) omogućiti vršenje veterinarskih pregleda i kontrola, uzimanje materijala potrebnog za ispitivanje, kao i sprovođenje drugih propisanih mjera i da u tom postupku pruži odgovarajuću pomoć;
  - 4) bez odlaganja obavijesti najbližu veterinarsku ambulantu ili službenog veterinara u slučaju sumnje da postoji opasnost po zdravlje životinje, uključujući i pobačaj ili u vezi sa zdravljem životinja, opasnost za zdravlje ljudi i da u određenom roku da neophodne podatke o stanju zdravlja, obavljenoj zdravstvenoj zaštiti životinja i sprovedenim mjerama, o bezbjednosti proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje kao i da omogućiti provjeru vjerodostojnosti datih podataka, bez naknade;
  - 5) omogućiti sprovođenje programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja i drugih propisanih mjera;
  - 6) obezbijedi hranu za životinje kojom se ne mogu prenijeti ili prouzrokovati bolesti;
  - 7) registruje gazdinstvo, obilježi i registruje životinje, u skladu sa zakonom;
  - 8) vodi i čuva na propisani način evidenciju i dokumentaciju.
- (2) Bližu sadržinu i način vođenja evidencije iz stava 1 tačka 8 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Opšte preventivne mjere zaštite zdravlja životinja koje sprovode držaoci

Član 52

Opšte preventivne mjere zaštite zdravlja životinja koje su dužni da sprovode držaoci životinja obuhvataju:

- 1) obezbjeđivanje ishrane i napajanja životinja bezbjednom hranom za životinje i vodom;

- 2) obezbjeđivanje i održavanje biosigurnosnih mjera u objektima za uzgoj životinja i u drugim objektima gdje se životinje drže;
- 3) obezbjeđivanje higijenskih uslova pri porođaju i muži;
- 4) sprječavanje unošenja uzročnika zaraznih bolesti u prostorije za uzgoj i držanje životinja;
- 5) postupanje sa leševima životinja i drugim nus proizvodima, otpadnim vodama i izlučevinama na propisan način;
- 6) obezbjeđivanje sprovođenja dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije u objektima i u prevoznim sredstvima;
- 7) obezbjeđivanje vakcinacije i serumizacije (imunoprofilakse) i zaštite lijekovima (hemoprofilakse);
- 8) druge preventivne mjere utvrđene ovim zakonom.

Opšte preventivne mjere za zaštitu zdravlja životinja koje sprovode veterinarske organizacije i veterinarske službe

Član 53

Radi zaštite zdravlja životinja veterinarske organizacije i veterinarska služba sprovode sljedeće mjere:

- 1) identifikaciju i registraciju životinja, registraciju njihovog kretanja i registraciju gazdinstava, u skladu sa zakonom;
- 2) sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih ili parazitskih bolesti životinja, uključujući i zoonoze;
- 3) zaštitu životinja od drugih bolesti;
- 4) sprječavanje i otkrivanje kontaminacije životinja i proizvoda životinjskog porijekla kontaminantima biološkog i hemijskog porijekla;
- 5) liječenje oboljelih životinja, obavljanje hirurških zahvata na životinjama i druge poslove vezane za zdravstvenu zaštitu životinja;
- 6) obezbjeđivanje razmnožavanja životinja u skladu s biološkim karakteristikama vrste, sprječavanje poremećaja plodnosti, liječenje neplodnosti životinja, sprječavanje i liječenje uzgojnih bolesti kao i bolesti podmlatka životinja;
- 7) zdravstvenu zaštitu u postupku: dobijanja i pripreme sjemena za vještačko osjemenjavanje, dobijanja i presađivanja oplodjenih jajnih ćelija i embriona, skladištenja i distribucije sjemena za vještačko osjemenjavanje i oplodjenih jajnih ćelija i embriona i vještačko osjemenjavanje životinja, sprječavanja i otkrivanja nasljednih bolesti životinja;
- 8) obezbjeđivanje zoohigijenskih i drugih veterinarsko-zdravstvenih uslova uzgoja i korišćenja životinja i očuvanje zdravlja i pravilne ishrane životinja;
- 9) zaštitu dobrobiti životinja;
- 10) izdavanje i upotrebu veterinarskih lijekova prilikom neposrednog pružanja usluga zaštite zdravlja životinja, kao i medicinske hrane za životinje;
- 11) promet veterinarskih lijekova na malo, u skladu sa posebnim propisima;
- 12) dezinfekciju, dezinfekciju, deratizaciju i radiološku dekontaminaciju životinja, zemljišta, objekata, opreme i drugih predmeta;
- 13) veterinarsku zaštitu životne sredine prilikom upotrebe veterinarskih lijekova i supstanci štetnih za životnu sredinu, odnosno prilikom obavljanja djelatnosti;
- 14) veterinarsku edukaciju u cilju zaštite zdravlja životinja i veterinarskog javnog zdravlja.

Zarazne bolesti životinja

Član 54

- (1) Zarazne bolesti životinja zbog kojih se sprovode opšte i posebne preventivne mjere, kao i druge mjere propisane ovim zakonom, prema vrsti uzročnika i mjerama potrebnim za sprječavanje njihove pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje, klasifikuju se u naročito opasne zarazne bolesti, opasne zarazne bolesti i ostale zarazne bolesti.
- (2) Naročito opasne zarazne bolesti su bolesti koje imaju mogućnost veoma naglog i brzog širenja bez obzira na državne granice i koje mogu izazvati velike negativne socio-ekonomske posljedice za državu i/ili ugrožavaju opstanak određene životinjske vrste i ugrožavaju međunarodnu trgovinu životinjama i proizvodima životinjskog porijekla.

- (3) Opasne zarazne bolesti su bolesti koje mogu izazvati negativne socio-ekonomske posljedice i/ili negativne posljedice za javno zdravlje u državi, kao i negativne posljedice u međunarodnoj trgovini životinjama i proizvodima životinjskog porijekla.
- (4) Ostale zarazne bolesti obuhvataju manje opasne zarazne bolesti.
- (5) Sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti iz st. 2 i 3 ovog člana je od interesa za Crnu Goru.
- (6) Bližu klasifikaciju bolesti životinja iz stava 1 ovog člana i mjere za sprječavanje njihove pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje, način uzorkovanja i metode dijagnostičkog ispitivanja i veličinu zaraženog i ugroženog područja u zavisnosti od vrste bolesti propisuje Ministarstvo.

Posebne preventivne mjere za zaštitu od zaraznih bolesti životinja

Član 55

- (1) Radi zaštite zdravlja životinja sprovode se sljedeće posebne preventivne mjere:
  - 1) dijagnostička i druga ispitivanja;
  - 2) utvrđivanje uzroka oboljenja i uginuća;
  - 3) sprovođenje epizootiološkog ispitivanja;
  - 4) usmrćivanje u dijagnostičke svrhe;
  - 5) usmrćivanje u preventivne svrhe;
  - 6) usmrćivanje zaraženih i na zarazu sumnjivih životinja (stamping-out postupak);
  - 7) laboratorijsko ispitivanje sirovih koža;
  - 8) laboratorijsko ispitivanje vode;
  - 9) posebni, ciljani programi nadzora bolesti;
  - 10) zabrana korišćenja pomija u ishrani životinja;
  - 11) imunoprofilaksa;
  - 12) zabrana držanja domaćih životinja na pašnjaku;
  - 13) ispitivanje divljih životinja;
  - 14) laboratorijsko ispitivanje hrane za životinje;
  - 15) dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija;
  - 16) zoohigijenske, zootehničke i mjere izolacije i druge biosigurnosne mjere na mjestima gdje se životinje drže i/ili uzgajaju;
  - 17) kontrola životinja i proizvoda životinjskog porijekla u proizvodnji i prometu;
  - 18) kontrola životinja na mjestima za promet i okupljanje životinja;
  - 19) kontrola objekata za uzgoj i smještaj životinja;
  - 20) kontrola sredstava i uslova za prevoz životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i nus proizvoda;
  - 21) kontrola objekata za klanje životinja, obradu, preradu, skladištenje i promet proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i nus proizvoda;
  - 22) sakupljanje i uništavanje nus proizvoda;
  - 23) kontrola proizvodnje, prometa, upotrebe i skladištenja materijala za reprodukciju;
  - 24) posebno obilježavanje životinja;
  - 25) ograničenje ili zabrana uvoza, izvoza i tranzita životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i nus proizvoda;
  - 26) ograničenje i/ili zabrana premještanja i stavljanja u promet životinja i kretanja vozila i ljudi;
  - 27) ograničenje i/ili zabrana stavljanja u promet proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i nus proizvoda;
  - 28) kontrola bezbjednosti hrane za životinje u proizvodnji, prometu i upotrebi;
  - 29) edukacija držalaca životinja i drugih lica;
  - 30) popis životinja na gazdinstvima, zaraženim ili ugroženim područjima;
  - 31) određivanje načina držanja životinja na gazdinstvima i postupanja sa divljim životinjama.
- (2) Ministarstvo, pored mjera iz stava 1 ovog člana, može narediti i sprovođenje mjera koje nijesu obuhvaćene

stavom 1 ovog člana, kao i uslove i način njihovog sprovođenja u skladu sa prirodom bolesti i stepenom opasnosti.

Postojanje sumnje na zaraznu bolest životinja

Član 56

- (1) Smatra se da postoji sumnja na zaraznu ili parazitsku bolest ako se među životinjama istog stada, jata, dvorišta, gazdinstva, pčelinjaka ili drugog mjesta i prostora gdje životinje privremeno ili stalno borave pojave uzastopno dva i više slučajeva oboljenja ili uginuća sa istim ili sličnim znacima, kada nastupi naglo uginuće životinja bez vidljivog uzroka ili tok laboratorijskog ispitivanja, klinička slika bolesti ili epizootiološke okolnosti opravdavaju postavljanje sumnje na zaraznu ili parazitsku bolest.
- (2) Kada se pojavi zarazna bolest životinja ili kada se utvrde znaci bolesti na osnovu kojih se sumnja da je životinja oboljela ili uginula od zarazne bolesti držalac životinje dužan je da:
  - 1) o tome, bez odlaganja, obavijesti najbližu veterinarsku ambulantu ili službenog veterinara;
  - 2) odvoji zdrave od životinja za koje se sumnja da su oboljele;
  - 3) ne dozvoli ulazak neovlašćenih lica na gazdinstvo, odnosno u objekat;
  - 4) ne izvodi ili izgoni životinje van gazdinstva, odnosno objekta;
  - 5) sačuva uginulu životinju do dolaska veterinara;
  - 6) omogući klinički pregled, uzimanje materijala za dijagnostičko ispitivanje, uključujući usmrćivanje, odnosno klanje životinja, kao i sprovođenje epizootiološkog ispitivanja;
  - 7) sprovede i druge naložene ili propisane mjere.

Utvrđivanje zarazne bolesti životinja

Član 57

- (1) Veterinar koji posumnja na zaraznu ili parazitsku bolest dužan je da:
  - 1) naloži držaocu da sprovede propisane mjere i da naložene mjere upiše u evidenciju koja se vodi na gazdinstvu;
  - 2) preduzme neophodne mjere radi potvrđivanja ili isključivanja sumnje na bolest, odnosno utvrđivanja uzroka uginuća životinje i sprječavanja širenja bolesti;
  - 3) u slučaju bolesti iz člana 54 ovog zakona, na propisan način obavijesti službenog veterinara nadležnog za to epizootiološko područje.
- (2) Veterinarsko osoblje dužno je da preduzme sve potrebne mjere da ono ne predstavlja rizik za širenje uzročnika bolesti.
- (3) Držalac životinje dužan je da sprovede naložene mjere iz stava 1 tačka 1 ovog člana.
- (4) Veterinar koji dostavlja materijale za laboratorijsko ispitivanje, u slučaju sumnje na zaraznu bolest životinja, dužan je da obezbijedi transport uzorkovanog materijala na način kojim se sprječava širenje zarazne bolesti ili propadanje materijala.
- (5) Materijal iz stava 4 ovog člana dostavlja se na ispitivanje Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji iz člana 18 ovog zakona ili drugoj ovlašćenoj laboratoriji.
- (6) Laboratorijsko ispitivanje dijagnostičkog materijala radi utvrđivanja uzročnika zaraznih ili parazitskih bolesti propisanim metodama vrši Specijalistička veterinarska laboratorija ili druga laboratorija koju ovlasti Uprava.

Postupak u slučaju utvrđivanja zarazne bolesti životinja

Član 58

- (1) Kada se utvrdi zarazna ili parazitska bolest, odnosno utvrdi sumnja na bolest iz člana 54 ovog zakona, službeni veterinar nadležan za to epizootiološko područje dužan je da sumnju, odnosno utvrđenu bolest prijavi na propisani način Upravi.
- (2) O pojavi zarazne ili parazitske bolesti ili sumnje na bolest službeni veterinar iz stava 1 ovog člana dužan je da na području za koje je nadležan obavijesti pravna lica koja obavljaju veterinarsku djelatnost.
- (3) Na osnovu prijave o zaraznoj bolesti životinja ili o sumnji na zaraznu bolest životinja, službeni veterinar vrši epizootiološko ispitivanje.
- (4) Službeni veterinar dužan je da obavijesti nadležnu zdravstvenu ustanovu o sumnji ili postojanju zoonoze.

Mjere suzbijanja zaraznih bolesti životinja

Član 59

- (1) Kada se utvrdi i dok traje opasnost od zarazne bolesti iz člana 54 ovog zakona, prema prirodi bolesti i stepenu opasnosti, u zaraženom gazdinstvu, odnosno zaraženom i ugroženom području službeni veterinar može narediti jednu ili više sljedećih mjera:
- 1) izdvajanje i odvojeno držanje oboljele od zdravih životinja;
  - 2) ograničenje i/ili zabranu premještanja i stavljanja u promet i trgovanja životinjama i kretanja ljudi i vozila;
  - 3) zabranu održavanja sajмова životinja, izložbi, sportskih takmičenja i drugih javnih smotri, zabranu rada pijaca, dogona i drugih mjesta okupljanja životinja;
  - 4) zabranu ili ograničenje prometa proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i drugih predmeta kojima se može prenijeti bolest i nus proizvoda;
  - 5) zabranu korišćenja pomija u ishrani životinja;
  - 6) zabranu klanja kopitara, papkara, živine, lagomorfa i divljači iz uzgoja;
  - 7) zabranu, ograničenje ili povećani odstrijel divljači;
  - 8) usmrćivanje ili u određenim slučajevima klanje oboljele i na zarazu sumnjive životinje;
  - 9) usmrćivanje ili u određenim slučajevima klanje životinja u svrhu zaštite dobrobiti životinja;
  - 10) popis životinja na gazdinstvu ili drugom mjestu gdje se drže ili uzgajaju, a prema potrebi i njihovo posebno obilježavanje;
  - 11) zabranu ili ograničenje proizvodnje životinja na određeno vrijeme;
  - 12) liječenje, preventivnu ili supresivnu vakcinaciju i dijagnostička ispitivanja;
  - 13) ograničenje kretanja lica koja dolaze u kontakt sa zaraženom ili na zarazu sumnjivom životinjom i proizvodima koji potiču od zaražene životinje;
  - 14) zabranu ulaska i izlaska ljudi i životinja u ili iz zaraženog, ugroženog ili na zarazu sumnjivog područja;
  - 15) kastraciju oboljele životinje;
  - 16) obavezno vještačko osjemenjivanje i zabranu prirodnog pripusta;
  - 17) strogo držanje u zatvorenom prostoru pasa i mačaka čiji je vlasnik poznat i usmrćivanje na human način pasa i mačaka litalica;
  - 18) zabranu selidbe i prometa pčelinjih društava;
  - 19) dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju predmeta, opreme, objekata, prevoznih sredstava, prostora i površina na kojima je boravila zaražena ili na zarazu sumnjiva životinja ili na kojima su bili smješteni proizvodi koji potiču od tih životinja i postavljanje dezbarijera;
  - 20) zabranu izdavanja uvjerenja o zdravstvenom stanju i porijeklu životinja i potvrda o bezbjednosti proizvoda i drugih dokumenata propisanih ovim zakonom;
  - 21) sistematsko suzbijanje prenosioca bolesti;
  - 22) obezbjeđivanje i održavanje higijenskih uslova u objektima za uzgoj i proizvodnju životinja, objektima za proizvodnju, preradu, skladištenje i promet proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i nus proizvoda, kao i prevoznim sredstvima;
  - 23) obavezno čuvanje životinja na ispaši, odnosno zabranu ispaše na zaraženom, ugroženom ili na zarazu sumnjivom području;
  - 24) neškodljivo odlaganje i uništavanje leševa usmrćenih ili zaklanih životinja i zaraženog materijala;
  - 25) zabranu dobijanja, obrade, uskladištenja i korišćenja sjemena za vještačko osjemenjivanje, jajnih ćelija i oplođenih jajnih ćelija;
  - 26) neškodljivo uklanjanje i uništavanje hrane za životinje, prostirke, izlučevina, predmeta i drugih materijala iz objekata koji se ne mogu čišćenjem i dezinfekcijom učiniti neškodljivim;
  - 27) privremenu zabranu rada u objektima u kojima se proizvode, prerađuju, skladište i stavljaju u promet proizvodi životinjskog porijekla, hrana za životinje i nus proizvodi.
- (2) Mjere iz stava 1 ovog člana mogu se narediti i u slučaju neposredne opasnosti od zarazne ili parazitske bolesti.
- (3) U vanrednim situacijama (elementarne nepogode ili epizootije većih razmjera i slično), kao i u drugim okolnostima čije nastupanje nije moguće predvidjeti, spriječiti, otkloniti ili smanjiti do prihvatljivog nivoa,

Ministarstvo može, radi suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti, narediti preduzimanje i drugih mjera i postupaka koji nijesu propisani ovim zakonom.

- (4) U slučajevima iz stava 3 ovog člana Ministarstvo predlaže Vladi uvođenje sljedećih mjera:
- 1) mobilizaciju veterinaru i građana za sprovođenje propisanih mjera zdravstvene zaštite životinja;
  - 2) mobilizaciju opreme, lijekova i prevoznih sredstava u skladu sa posebnim propisima i privremenu upotrebu zemljišta i zgrada radi sprovođenja propisanih mjera zdravstvene zaštite životinja;
  - 3) korišćenje zemljišta i objekata u svrhu neškodljivog uklanjanja leševa ubijenih ili uginulih životinja, hrane, prostirke, otpadaka i drugog zaraženog materijala zakopavanjem, spaljivanjem ili na drugi način;
  - 4) preduzimanje određenih radnji, odnosno utvrđivanje odgovarajućih obaveza veterinarskim organizacijama, a po potrebi i drugim pravnim licima i nadležnim organima radi sprovođenja propisanih mjera zdravstvene zaštite životinja.

Zaraženo i ugroženo područje

Član 60

- (1) Zaraženim područjem, u smislu ovog zakona, smatra se područje na kojem postoji jedan ili više izvora zaraze.
- (2) Ugroženim područjem, u smislu ovog zakona, smatra se područje koje se graniči sa zaraženim područjem sa kojeg se može prenijeti zaraza.
- (3) Granice zaraženog, odnosno ugroženog područja utvrđuje Uprava, u zavisnosti od prirode bolesti, konfiguracije terena, bioloških faktora, sprovođenja mjera kontrole zdravlja životinja, biosigurnosnih mjera i načina uzgoja životinja.
- (4) Za zarazne bolesti za koje nijesu određene veličine zaraženog i ugroženog područja propisom iz člana 54 stav 6 ovog zakona, zaraženo i ugroženo područje utvrđuje Ministarstvo u skladu sa međunarodnim standardima.

Odjavljivanje bolesti

Član 61

- (1) Smatra se da je zarazna bolest prestala kada od ozdravljenja, uginuća, klanja ili usmrćivanja posljednje oboljele životinje i poslije izvršene završne dezinfekcije, odnosno dezinsekcije i deratizacije istekne najduži inkubacioni period za tu zaraznu bolest, osim kada je veterinarskim standardima drukčije određeno.
- (2) Službeni veterinar je dužan da zaraznu bolest odjavi Upravi na propisani način i o tome obavijesti pravna lica koja obavljaju veterinarsku djelatnost, kao i nadležnu zdravstvenu ustanovu o prestanku zoonoze.
- (3) Način prijavljivanja pojave, odnosno sumnje i odjavljivanja zarazne bolesti, odnosno zoonoze i način obavještanja i prijavljivanja pojave zaraznih ili parazitskih bolesti životinja iz člana 54 ovog zakona utvrđuje se propisom Ministarstva.

Obavještanje

Član 62

- (1) Pojavu i kretanje zaraznih ili parazitskih bolesti životinja na području Crne Gore i u drugim državama prati i o njihovoj pojavi i kretanju izvještaje sačinjava Uprava.
- (2) Kada se pojavi zarazna bolest životinja koja predstavlja ozbiljan rizik za zdravlje ljudi ili životinja, Uprava je dužna da o pojavi i opasnosti od bolesti obavijesti javnost, organe državne uprave nadležne za poslove zdravlja, stočarstva, zaštitu životne sredine i organe za vanredne situacije i civilnu bezbjednost o vrsti bolesti, riziku koji ona predstavlja i mjerama koje se preduzimaju ili će biti preduzete za sprječavanje bolesti.
- (3) Uprava je dužna da na propisani način prijavi pojavu bolesti koja podliježe obavezi prijavljivanja Evropskoj komisiji i Svjetskoj organizaciji za zdravlje životinja (OIE).

Opasnost od unošenja zarazne bolesti u Crnu Goru

Član 63

- (1) U slučaju pojave bolesti čiji uzrok nije utvrđen, a koja se brzo širi i ugrožava zdravlje životinja u Crnoj Gori, Ministarstvo može narediti da se radi zaštite od te bolesti primjenjuje jedna ili više mjera iz člana 55 i člana 59 stav 1 ovog zakona.
- (2) Ako postoji rizik da se na teritoriju Crne Gore iz drugih država unese zarazna bolest ili da se prenese uvozom ili tranzitom pošiljke, Ministarstvo može narediti da se:

- 1) određeno granično područje stavi pod pojačani veterinarski nadzor i da se sprovede jedna ili više mjera iz člana 55 i člana 59 stav 1 ovog zakona;
  - 2) na određenim mjestima (putevi, mostovi i dr.) sprovodi kontrola prometa životinja, proizvoda životinjskog porijekla, nus proizvoda, hrane za životinje i pratećih predmeta kojima se može prenijeti zarazna bolest (u daljem tekstu: prateći predmeti);
  - 3) na određenom području zabrani ili ograniči dovoz životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje, nus proizvoda i pratećih predmeta;
  - 4) vrši dezinfekcija lica i prevoznih sredstava.
- (3) U slučaju prijema obavještenja o pojavi bolesti koja se obavezno prijavljuje, službeni veterinar je dužan da preduzme sve potrebne mjere da se sumnjive pošiljke provjere i da se spriječi širenje bolesti.

Obezbjeđivanje vakcina

Član 64

- (1) Vrste i količine vakcina koje je potrebno obezbjeđiti za hitno sprječavanje zaraznih bolesti iz člana 54 ovog zakona, kao i u slučaju pojave bolesti koja se nije mogla predvidjeti određuje Uprava.
- (2) Zahtjev za pristup bankama vakcine Evropske unije i drugih relevantnih međunarodnih organizacija podnosi Uprava.

Obezbjeđivanje ljudskih i materijalnih resursa

Član 65

- (1) Kada se pojavi zarazna bolest koja se brzo širi, koja može prozrokovati velike negativne socio-ekonomske posljedice, kao i u slučajevima opasnosti od pojave ili pojave pojedinih bolesti iz člana 54 st. 2 i 3 ovog zakona, Uprava određuje timove veterinarskog osoblja koje upućuje u zaraženo ili ugroženo područje radi sprovođenja mjera suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti, a u zavisnosti od stepena opasnosti može da zatraži pomoć od organa uprave nadležnog za poslove policije i organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane.
- (2) Radi sprječavanja unošenja i širenja, kao i preduzimanja mjera suzbijanja određenih bolesti iz člana 54 st. 2 i 3 ovog zakona, Vlada može zadužiti organ uprave nadležan za poslove policije i organ državne uprave nadležan za poslove odbrane da sprovodi mjere ograničenja ili zabrane kretanja ljudi i životinja na određenim područjima, a po potrebi i na djelovima granice Crne Gore.
- (3) Kada na zaraženom ili ugroženom području nema dovoljno veterinarskog osoblja za uspješno suzbijanje bolesti iz člana 54 st. 2 i 3 ovog zakona, Uprava može da uputi na zaraženo ili ugroženo područje potreban broj veterinarskog osoblja sa drugih područja.
- (4) Veterinarsko osoblje je dužno da se odazove pozivu i učestvuje u radu timova u slučajevima iz stava 1 ovog člana.
- (5) Ukoliko su lica iz stava 3 ovog člana u radnom odnosu imaju pravo na naknadu za vrijeme odsustva sa rada.
- (6) Lica iz stava 3 ovog člana koja nijesu u radnom odnosu imaju pravo na naknadu u skladu sa posebnim propisom.

Pomoć organa uprave nadležnog za poslove policije

Član 66

Službena lica organa uprave nadležnog za poslove policije na zaraženom ili ugroženom području, u granicama svojih ovlašćenja, pružaju nadležnom službenom veterinaru, na zahtjev Uprave, pomoć pri sprječavanju pristupa u zaražena mjesta i područja, ograničenju prometa životinja, zabrani kretanja životinja i ljudi na zaraženom području, kao i pri sprovođenju drugih mjera za zaštitu zdravlja životinja od zaraznih ili parazitskih bolesti.

Veterinarska služba organa državne uprave

Član 67

Veterinarska služba organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove i organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane preduzima mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih ili parazitskih bolesti životinja koje služe za potrebe organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove i organa uprave nadležnog za poslove odbrane, a o pojavi zarazne bolesti, preduzetim mjerama i prestanku bolesti obavještava Upravu.

Usmrćivanje ili prinudno klanje

Član 68

- (1) Usmrćivanje ili u određenim slučajevima prinudno klanje zaraženih ili na zaraznu bolest sumnjivih životinja i uništavanje kontaminiranih predmeta naređuje se kada se zarazna bolest ne može uspješno i bez opasnosti od širenja suzbiti primjenom drugih mjera utvrđenih ovim zakonom ili kada primjena drugih mjera za njeno suzbijanje nije ekonomski opravdana.
- (2) Mjere iz stava 1 ovog člana naređuje službeni veterinar.

Naknada štete

Član 69

- (1) Vlasnik životinje koja je usmrćena ili zaklana, stvari i sirovine koje su oštećene ili uništene prilikom sprovođenja mjera određenih za suzbijanje naročito opasnih zaraznih bolesti i bolesti određenih programom iz člana 47 ovog zakona i zoonoza, kao i za uginule životinje za koje je potvrđeno da su uginule od tih bolesti ima pravo na naknadu štete:
  - 1) ako je postupio u skladu sa članom 51 stav 1 tačka 4 ovog zakona;
  - 2) kada je obavezna preventivna vakcinacija izvedena u propisanim rokovima i kada su izvršena dijagnostička i druga ispitivanja životinja prema programu iz člana 47 ovog zakona;
  - 3) ako su sprovedene i druge propisane i određene preventivne mjere, kao i mjere za suzbijanje bolesti.
- (2) Zarazne bolesti i zoonoze iz stava 1 ovog člana određuje Ministarstvo.
- (3) Pravo na naknadu štete iz stava 1 ovog člana ima vlasnik životinja koje su namijenjene za proizvodnju hrane.

Ostvarivanje prava na naknadu štete

Član 70

- (1) Vlasnik životinje, odnosno vlasnik predmeta iz člana 69 stav 1 ovog zakona ima pravo na naknadu štete u visini tržišne vrijednosti životinje ili predmeta u trenutku izvršenja mjere.
- (2) Ako je zaklana životinja, odnosno ako su predmeti iz stava 1 ovog člana u potpunosti ili djelimično još uvijek upotrebljivi, naknada se umanjuje za vrijednost upotrebljivog dijela.
- (3) Vrijednost životinje, odnosno predmeta iz st. 1 i 2 ovog člana procjenjuje Uprava.
- (4) Postupak za naknadu štete iz stava 1 ovog člana pokreće vlasnik podnošenjem zahtjeva za naknadu štete.
- (5) Zahtjev iz stava 4 ovog člana vlasnik podnosi Upravi, u roku od 30 dana od dana prijema zapisnika o procjeni iz stava 3 ovog člana.
- (6) O pravu vlasnika na naknadu štete i visini štete Uprava odlučuje na osnovu zapisnika i rješenja službenog veterinara u postupku utvrđivanja i sprovođenja mjera suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti i sprovedene procjene iz stava 3 ovog člana.
- (7) Na rješenje iz stava 6 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Slučajevi u kojima vlasnik nema pravo na naknadu štete

Član 71

Vlasnik životinje, odnosno vlasnik predmeta nema pravo na naknadu štete, ako:

- 1) pojavu bolesti nije odmah prijavio i sa životinjom postupio na način propisan članom 51 stav 1 tač. 4 i 5 i članom 56 stav 2 ovog zakona;
- 2) nije preduzeo propisane ili naređene mjere za sprječavanje i suzbijanje zarazne ili parazitske bolesti propisane ovim zakonom;
- 3) je dopremio životinju iz nezaraženog u zaraženo ili ugroženo područje ili iz zaraženog i ugroženog u nezaraženo područje;
- 4) promet životinja obavlja suprotno ovom zakonu;
- 5) se bolest pojavila tokom uvoza životinja ili tokom propisanih ispitivanja životinja za vrijeme trajanja karantina uvezenih životinja;
- 6) se bolest životinja pojavila za vrijeme ispaše na zabranjenim površinama, odnosno ako se bolest pojavila zbog nepoštovanja naređene mjere obaveznog čuvanja životinja na ispaši;
- 7) pojava bolesti američka kuga pčelinjeg legla traje duže od dva mjeseca;

- 8) nije sprovodio mjere prema nalogu službenog veterinara u odnosu na životinje i proizvode od tih životinja;
- 9) nije registrovao gazdinstvo, identifikovao i registrovao životinje u skladu sa zakonom;
- 10) nije vodio evidencije i prijavljivao kretanje životinja sa i na gazdinstvo i čuvao dokumentaciju u skladu sa zakonom.

Zaštita zdravlja životinja od drugih bolesti

Član 72

- (1) Zaštita zdravlja životinja od drugih bolesti sprovodi se:
  - 1) preduzimanjem mjera propisanih ovim zakonom;
  - 2) primjenom naučno utvrđenih saznanja i praktično provjerenih postupaka u utvrđivanju, liječenju i suzbijanju bolesti.
- (2) Drugim bolestima životinja iz stava 1 ovog člana smatraju se ostale zarazne, parazitske i organske bolesti životinja koje ugrožavaju zdravlje životinja i koje mogu, posredno, preko proizvoda životinjskog porijekla, ugroziti i zdravlje ljudi.

V. ZOONOZE

Praćenje zoonoza, uzročnika zoonoza i njihove otpornosti na antimikrobna sredstva

Član 73

- (1) U cilju obezbjeđenja adekvatnog i efektivnog sprovođenja mjera sistematskog praćenja (monitoring) zoonoza, uzročnika zoonoza i njihove otpornosti na antimikrobna sredstva, kao i epidemiološkog ispitivanja pojave bolesti koje se prenose hranom i razmjene informacija u vezi zoonoza i uzročnika zoonoza, Ministarstvo, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, donosi programe za praćenje zoonoza, uzročnika zoonoza i praćenja njihove otpornosti na antimikrobna sredstva.
- (2) Programi iz stava 1 ovog člana objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".
- (3) Programi iz stava 1 ovog člana primjenjuju se na jednu ili više faza lanca hrane u zavisnosti od vrste zoonoze ili uzročnika zoonoze i to na:
  - 1) nivou primarne proizvodnje i/ili;
  - 2) drugim fazama lanca hrane, uključujući hranu i hranu za životinje.
- (4) U cilju pripreme i sprovođenja programa iz stava 1 ovog člana Uprava prikuplja odgovarajuće uporedive podatke radi identifikovanja i karakterizacije rizika izloženosti zoonozama i uzročnicima zoonoza.
- (5) Vrste i način praćenja zoonoza, uzročnika zoonoza i praćenje njihove otpornosti na antimikrobna sredstva, kao i obaveze nadležnih organa propisuje Ministarstvo, uz prethodnu saglasnost organa uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Obaveze Uprave i drugih nadležnih organa

Član 74

- (1) Uprava ostvaruje saradnju i vrši razmjenu informacija u oblasti zoonoza sa nadležnim organima iz člana 73 stav 1 ovog zakona, Evropskom komisijom i odgovarajućim međunarodnim organizacijama.
- (2) Nadležni organi iz člana 73 st. 1 i 4 ovog zakona dužni su da obezbijede stalno funkcionisanje službi i djelatnosti, sistematsko usavršavanje stručnjaka na području veterinarstva, mikrobiologije i epidemiologije iz područja svoje nadležnosti za potrebe sprovođenja ovog zakona.

Epidemiološko ispitivanje pojava bolesti prenosivih hranom

Član 75

- (1) U slučaju pojave bolesti koja se prenosi hranom, nadležni organi iz člana 73 st. 1 i 4 ovog zakona sprovede zajedničko epidemiološko ispitivanje koje obuhvata: podatke o epidemiologiji, vrsti hrane koja je potencijalni izvor pojave bolesti, kao i odgovarajuće epidemiološke i mikrobiološke studije.
- (2) U slučaju pojave bolesti koja se prenosi hranom, privredna društva, preduzetnici, pravna i fizička lica (u daljem tekstu: subjekti u poslovanju hranom) dužni su da obezbijede informacije o toj hrani i, u slučaju potrebe, čuvaju uzorak hrane na način koji ne utiče na njeno ispitivanje u laboratoriji.

Izvjestavanje o kretanju i izvorima zoonoza, uzročnika zoonoza i njihovoj antimikrobnoj otpornosti

Član 76

- (1) Uprava sačinjava godišnji izvještaj o kretanju i izvorima zoonoza, uzročnika zoonoza i njihovoj antimikrobnoj otpornosti, koji obuhvataju podatke sakupljene tokom prethodne godine u skladu sa ovim zakonom i dostavlja ga Ministarstvu i organu državne uprave nadležnom za poslove zdravlja.
- (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana Uprava, na zahtjev, dostavlja i Evropskoj komisiji.

Kontrola salmonele i drugih specifičnih uzročnika zoonoza koje se prenose hranom

Član 77

- (1) U cilju obezbjeđivanja i određivanja odgovarajućih i efektivnih mjera za otkrivanje i kontrolu salmonele i drugih uzročnika zoonoza u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije u kojima može da dođe do pojave salmonele i drugih uzročnika zoonoza, a posebno na nivou primarne proizvodnje, uključujući i hranu za životinje, radi smanjivanja njihove prevalencije i rizika po javno zdravlje, Ministarstvo donosi programe kontrole salmonele i drugih specifičnih uzročnika zoonoza.
- (2) Mjere iz stava 1 ovog člana ne primjenjuju se na primarnu proizvodnju koja je namijenjena za:
  - 1) sopstvenu upotrebu u domaćinstvu i/ili
  - 2) direktno snabdijevanje, od proizvođača, malim količinama primarnih proizvoda krajnjeg korisnika ili maloprodajnih objekata koji direktno snabdijevaju krajnjeg potrošača primarnim proizvodima.
- (3) Programi iz stava 1 ovog člana naročito sadrže:
  - 1) zahtjeve i pravila uzorkovanja za otkrivanje zoonoza ili uzročnika zoonoza;
  - 2) obaveze i odgovornosti Uprave i subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje;
  - 3) mjere koje se sprovode u slučaju otkrivanja zoonoza i uzročnika zoonoza, a naročito za zaštitu javnog zdravlja.
- (4) Programi iz stava 1 ovog člana primjenjuju se na najmanje jednu od sljedećih faza lanca hrane:
  - 1) proizvodnju hrane za životinje;
  - 2) primarnu proizvodnju životinja;
  - 3) preradu i pripremanje hrane životinjskog porijekla.
- (5) Način, vrste i mjere kontrole salmonele i drugih specifičnih uzročnika zoonoza koje se prenose hranom propisuje Ministarstvo.

Programi kontrole subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje

Član 78

- (1) Subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje mogu da utvrde i sprovode programe kontrole koji, u najvećoj mogućoj mjeri, obuhvataju sve faze proizvodnje, prerade i distribucije.
- (2) Ako su programi kontrole iz stava 1 ovog člana usklađeni sa uslovima i ciljevima utvrđenim programima iz člana 77 stav 1 ovog zakona mogu se uključiti u te programe, uz saglasnost Uprave.
- (3) Uprava vodi listu programa iz stava 2 ovog člana.
- (4) Subjekti u poslovanju hranom dužni su da obavještavaju Upravu o rezultatima svojih programa kontrole na način i u rokovima određenim saglasnošću iz stava 2 ovog člana.

VI. OKUPLJANJE I PROMET ŽIVOTINJA I REPRODUKTIVNOG MATERIJALA

Zdravstveni status gazdinstva, područja i države

Član 79

- (1) Za pojedine životinjske vrste i određene bolesti životinja Ministarstvo može utvrditi posebne programe za sticanje i održavanje zdravstvenog statusa stada, jata, gazdinstva, kompartenta, regiona ili države.
- (2) Zdravstveni status za stado, jato, gazdinstvo, kompartent i region određuje Uprava.
- (3) Radi održavanja, suspenzije ili oduzimanja zdravstvenog statusa vrši se redovna kontrola u stadima, jatima,

gazdinstvima, kompartmentima i regionima iz stava 2 ovog člana, uzimajući u obzir rizike od mogućnosti pojave bolesti, rezultate sprovođenja programa iz stava 1 ovog člana i druge odgovarajuće podatke.

- (4) Ukoliko se zdravstveni status iz stava 1 ovog člana proširuje sa gazdinstva na područje, program iz stava 1 ovog člana primjenjuje se na sva gazdinstva na tom području.
- (5) Zahtjev za priznavanje zdravstvenog statusa države Uprava može podnijeti Evropskoj komisiji, Svjetskoj organizaciji za zaštitu zdravlja životinja (OIE) ili drugoj međunarodnoj organizaciji.
- (6) Uslove za dobijanje, održavanje, suspenziju i oduzimanje zdravstvenog statusa iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Mreža epizootiološkog nadzora

Član 80

- (1) Uprava, u cilju sačinjavanja i održavanja službene klasifikacije gazdinstava redovnim kontrolama, prikupljanja epizootioloških podataka i monitoringa bolesti radi eliminisanja zdravstvenih ograničenja, organizuje mrežu epizootiološkog nadzora za teritoriju Crne Gore.
- (2) Organizaciju i način održavanja mreže epizootiološkog nadzora propisuje Ministarstvo.

Dozvola za okupljanje životinja

Član 81

- (1) Okupljanje životinja (izložbe, takmičenja, javne smotre i dr.) može se vršiti u objektima koji ispunjavaju propisane uslove.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, izložbe, takmičenja, javne smotre i priredbe sa putujućim životinjama (cirkusi, sajmovi, putujući zoološki vrtovi i sl.), kao i prodaja životinja van objekata iz stava 1 ovog člana može se vršiti na osnovu dozvole koju izdaje nadležni organ lokalne uprave, uz prethodnu saglasnost Uprave.
- (3) Dozvola iz stava 2 ovog člana mora biti vidno istaknuta prilikom okupljanja životinja iz stava 1 ovog člana.
- (4) Djelatnost zoološkog vrta može da se obavlja samo u objektima koji ispunjavaju uslove u skladu sa propisima kojima se uređuje dobrobit životinja.
- (5) U objekte i na mjesta iz st. 1 i 2 ovog člana dozvoljeno je dopremanje samo zdravih životinja.

Promet životinja za uzgoj ili proizvodnju

Član 82

- (1) Promet životinja za uzgoj ili proizvodnju može se vršiti, ako:
  - 1) su identifikovane i registrovane u skladu sa zakonom;
  - 2) potiču sa gazdinstava na kojima se vrše redovne veterinarske kontrole;
  - 3) životinje, u toku kretanja, prate uvjerenja i druga propisana dokumenta;
  - 4) potiču sa gazdinstava ili iz područja koja imaju najmanje jednak ili viši zdravstveni status u odnosu na gazdinstvo, odnosno područje na koje dolaze;
  - 5) ne potiču sa gazdinstava, iz sabirnih centara, od trgovaca ili sa područja koja su pod zabranom ili ograničenjima iz zdravstvenih razloga koji mogu uticati na zdravlje tih vrsta životinja.
- (2) Lice koje vrši promet životinja dužno je da obezbijedi da životinje u periodu od odlaska sa gazdinstva sa kojeg potiču do dolaska na odredište ne budu u kontaktu sa životinjama koje nemaju isti zdravstveni status.
- (3) Bliže uslove za promet životinja za uzgoj ili proizvodnju iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registracija gazdinstava na kojima se drže i uzgajaju životinje radi stavljanja u promet

Član 83

- (1) Promet životinja za uzgoj ili proizvodnju može se vršiti samo sa gazdinstava na kojima se drže i uzgajaju papkari, kopitari, živina, lagomorfi, divljač, ribe, školjke i pčele, odnosno objekata koji su registrovani.
- (2) Registar gazdinstava iz stava 1 ovog člana sastavni je dio Centralnog registra gazdinstava koji vodi Uprava.

Sabirni centri za životinje za uzgoj ili proizvodnju

Član 84

- (1) Promet i okupljanje životinja za uzgoj ili proizvodnju vrši se u sabirnim centrima, stočnim pijacama, otkupnim mjestima, sajmovima i drugim mjestima za okupljanje (izložbe, javne smotre i takmičenja), koja su registrovana, odnosno odobrena i koja su pod kontrolom službenog veterinarara.
- (2) Zabranjena je organizovana prodaja životinja za uzgoj ili proizvodnju izvan registrovanog, odnosno odobrenog objekta.
- (3) Vlasnik sabirnog centra, odnosno lice odgovorno za promet u sabirnom centru dužno je da:
  - 1) obezbijedi prihvat u objektima koji ispunjavaju propisane uslove sa potrebnom opremom, u odnosu na broj i vrstu životinja;
  - 2) prihvata samo identifikovane životinje koje potiču iz stada koje je slobodno od bolesti određenih posebnim propisom, odnosno koje ispunjava propisane uslove;
  - 3) obezbijedi ispunjavanje i drugih propisanih uslova.

Prevoznici životinja za uzgoj ili proizvodnju

Član 85

Prevoznik životinja za uzgoj ili proizvodnju dužan je da:

- 1) za životinje koje prevozi ima uvjerenje o zdravstvenom stanju, odnosno sertifikat;
- 2) obezbijedi da pošiljka životinja za uzgoj ili proizvodnju, u periodu od odlaska sa gazdinstva sa kojeg potiče do dolaska na odredište, ne bude u kontaktu sa životinjama koje nemaju isti zdravstveni status;
- 3) obezbijedi i druge uslove u skladu sa propisima koji uređuju dobrobit životinja.

Trgovci životinjama za uzgoj ili proizvodnju

Član 86

- (1) Komercijalnu kupovinu ili prodaju životinja za uzgoj ili proizvodnju može da vrši samo lice koje je registrovano i koje ima odobrenje za obavljanje prometa i veterinarski kontrolni broj.
- (2) Trgovac iz stava 1 ovog člana dužan je da:
  - 1) vrši promet samo identifikovanih životinja koje potiču iz stada koje je slobodno od bolesti određenih posebnim propisom, odnosno koje ispunjava propisane uslove;
  - 2) za životinje ima uvjerenje o zdravstvenom stanju, odnosno sertifikat;
  - 3) obezbijedi i druge propisane uslove.

Obaveze sabirnog centra, prevoznika odnosno trgovca

Član 87

- (1) Vlasnik sabirnog centra, odnosno lice odgovorno za sabirni centar, prevoznik, odnosno trgovac dužan je da vodi registre, u papirnom ili elektronskom obliku i da ih čuva najmanje tri godine.
- (2) Ispunjenost propisanih uslova za objekte iz člana 84 stav 1 ovog zakona, prevoznike i trgovce utvrđuje Uprava.
- (3) Zahtjev za utvrđivanje ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana sa propisanom dokumentacijom podnosi se Upravi.
- (4) Ispunjenost uslova iz stava 3 ovog člana, na osnovu neposredno izvršenog pregleda, Uprava utvrđuje rješenjem.
- (5) Objekte, prevoznike i trgovce koji ispunjavaju propisane uslove Uprava upisuje u registar objekata, prevoznika, odnosno trgovaca i dodjeljuje im veterinarski kontrolni broj.
- (6) U registar iz stava 5 ovog člana upisuju se promjene svih podataka koji su od značaja za upis, kao i privremene zabrane (suspenzije), zabrane i prestanak obavljanja djelatnosti.
- (7) Rješenje o privremenoj zabrani, zabrani, odnosno prestanku obavljanja djelatnosti za objekte iz člana 84 stav 1 ovog zakona i za prevoznike i trgovce donosi se:
  - 1) na zahtjev vlasnika, odnosno lica odgovornog za objekte iz člana 84 stav 1 ovog zakona, odnosno prevoznika ili trgovaca;
  - 2) kada se u postupku kontrole utvrdi da objekti iz člana 84 stav 1, prevoznik, odnosno trgovac ne ispunjava propisane uslove ili je prekršio uslove utvrđene ovim zakonom i propisima o dobrobiti životinja, a u ostavljenom roku utvrđene nedostatke nije otklonio;
  - 3) prestankom obavljanja djelatnosti;
  - 4) izricanjem zaštitne mjere trajne zabrane obavljanja djelatnosti.

- (8) Bliže uslove za objekte iz člana 84 stav 1 ovog zakona, prevoznike i trgovce, postupak registracije i odobravanja, dokumentaciju koja se prilaže uz zahtjev, sadržaj, način vođenja i upisa u registre iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Reproduktivni materijal

Član 88

- (1) Reproductivni materijal može se staviti u promet, ako:
- 1) je sakupljen na gazdinstvu, odnosno objektu koji je odobren u skladu sa članom 10 ovog zakona;
  - 2) potiče od životinja koje ispunjavaju propisane zdravstvene uslove i uslove za promet u skladu sa ovim zakonom;
  - 3) ne potiče od životinja za koje je naloženo sprovođenje mjere usmrćivanja u okviru programa za iskorjenjivanje zaraznih bolesti;
  - 4) ne potiče od životinja sa gazdinstava, iz objekata i područja koja su pod zabranom ili ograničenjima iz zdravstvenih razloga;
  - 5) je označen na propisani način;
  - 6) ga u prevozu i stavljanju u promet prati propisani sertifikat ili uvjerenje.
- (2) Uslove koje mora ispunjavati reproduktivni materijal radi stavljanja u promet propisuje Ministarstvo.

Karantin u unutrašnjem prometu

Član 89

- (1) Životinje u unutrašnjem prometu koje ne ispunjavaju uslove iz člana 82 ovog zakona smještaju se u karantin radi sprovođenja dijagnostičkog ispitivanja i vakcinacije ili upućuju na klanje.
- (2) Karantin iz stava 1 ovog člana mora:
- 1) biti ograđen i projektovan, odnosno izgrađen na način koji onemogućava kontakt smještenih životinja sa drugim životinjama i uzročnicima bolesti;
  - 2) imati osnovne uslove za smještaj i ishranu životinja, odnosno za smještaj osoblja zaposlenog u karantinu.
- (3) Uprava rješenjem određuje mjesto i dužinu trajanja karantina u zavisnosti od vrste životinja, kao i postupak i mjere koje će se primjenjivati u karantinu iz stava 1 ovog člana.
- (4) Karantin iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave, a za potrebe više jedinica lokalne samouprave koje su teritorijalno povezane može se sporazumom nadležnih organa tih jedinica obezbijediti karantin.
- (5) Bliže uslove za karantin iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.
- (6) Troškove karantina snosi držalac životinje, odnosno lice odgovorno za pošiljku.

VII. ZDRAVLJE ŽIVOTINJA KOJE SE KORISTE ZA PROIZVODNJU HRANE ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA

Obeveze subjekta u poslovanju hranom

Član 90

- (1) Subjekat u poslovanju hranom dužan je da u svim fazama proizvodnje, prerade i stavljanja u promet proizvoda životinjskog porijekla obezbijedi sprječavanje širenja bolesti koje se mogu prenijeti na životinje u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane.
- (2) Proizvodi životinjskog porijekla moraju biti dobijeni od životinja koje ispunjavaju zdravstvene uslove utvrđene ovim zakonom i posebnim propisima.
- (3) Zdravstveni uslovi za životinje koji se primjenjuju na proizvodnju, preradu i stavljanje u promet proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi propisuje Ministarstvo.

VIII. ZABRANA UPOTREBE ODREĐENIH SUPSTANCI KOD ŽIVOTINJA I MJERE SISTEMATSKOG PRAĆENJA REZIDUA I KONTAMINENATA

Obaveze

Član 91

- (1) Držaoci životinja, veterinarsko osoblje i subjekti u poslovanju hranom koji obavljaju djelatnost proizvodnje hrane životinjskog porijekla dužni su da sprovedu propisane preventivne mjere prilikom upotrebe veterinarskih lijekova i drugih supstanci koje se mogu prenijeti na hranu životinjskog porijekla i da u periodu karence sprovedu odgovarajuće mjere radi sprječavanja pojave nedozvoljenih rezidua u hrani životinjskog porijekla.
- (2) Zabranjeno je stavljati u promet hranu životinjskog porijekla namijenjenu za javnu potrošnju koja sadrži ili sadrži u količinama većim od dozvoljenih rezidua.
- (3) Životinje namijenjene klanju mogu se otpremati u klanicu samo ako ih prati dokumentacija kojom se potvrđuje da nijesu bile tretirane zabranjenim supstancama, a u slučaju liječenja da je protekao propisani period karence.
- (4) Maksimalno dozvoljene količine rezidua u izlučevinama i tjelesnim tečnostima živih životinja, organima i tkivima zaklanih životinja i proizvodima životinjskog porijekla, način uzimanja uzoraka, metode laboratorijskih analiza uzoraka za određenu reziduu ili grupu rezidua i ciljana tkiva za njihovo određivanje propisuje Ministarstvo.
- (5) Mjere sistematskog praćenja (u daljem tekstu: monitoring) rezidua, uslove i način sprovođenja mjera, metode kontrole, uslove i način uzimanja, čuvanja uzoraka i vođenje evidencije o uzorcima, kao i uslove i način sprovođenja mjera koje se preduzimaju kada se utvrdi da je količina rezidua veća od maksimalno dozvoljene propisuje Ministarstvo.

Program monitoringa rezidua

Član 92

- (1) Program monitoringa rezidua kod životinja, u proizvodima životinjskog porijekla namijenjenim za ishranu ljudi i hrani za životinje, radi zaštite javnog zdravlja, utvrđuje Ministarstvo.
- (2) Program iz stava 1 ovog člana naročito sadrži: mjere koje se preduzimaju u slučaju pojave nedozvoljenih rezidua, organe i organizacije koje sprovedu monitoring, način sprovođenja monitoringa rezidua, druge podatke od značaja za sprovođenje programa i potrebna sredstva za finansiranje programa.
- (3) Program iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo, najkasnije do 31. decembra tekuće za narednu godinu.
- (4) Sprovođenje programa iz stava 1 ovog člana počinje 1. januara i traje do 31. decembra.
- (5) Sredstva za sprovođenje programa monitoringa rezidua obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.
- (6) Uprava sačinjava izvještaj o rezultatima monitoringa i dostavlja ga Ministarstvu i Evropskoj komisiji do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (7) Ministarstvo može, na osnovu saznanja do kojih dođe, narediti zabranu tretiranja životinja određenim veterinarskim lijekovima, hormonima i drugim supstancama koje zaostajanjem u životinjskom tkivu i organima i njihovim proizvodima mogu ugroziti zdravlje ljudi.

Proizvodnja i promet

Član 93

Gazdinstva i subjekti u poslovanju hranom koji obavljaju djelatnost klanja u objektima za klanje, obradu i preradu hrane životinjskog porijekla mogu u proizvodnju i promet stavljati samo:

- 1) životinje koje nijesu tretirane nedozvoljenim supstancama ili proizvodima;
- 2) životinje koje su tretirane dozvoljenim supstancama ili proizvodima i kod kojih je istekla propisana karenca;
- 3) hranu koja potiče od životinja iz tač. 1 i 2 ovog člana.

Korišćenje lijekova

Član 94

- (1) Veterinar za liječenje životinja može koristiti samo lijekove koji imaju dozvolu za stavljanje u promet i lijekove primjenjivati u skladu sa uputstvom proizvođača lijeka i samo u svrhe za koje su lijekovi dozvoljeni i pod propisanim uslovima.
- (2) Veterinar koji liječi životinje dužan je da vodi evidenciju o liječenju.
- (3) Držalac životinja dužan je da primjenjuje propisane veterinarske lijekove samo uz odobrenje i pod kontrolom veterinara, kao i da se pridržava uputstava proizvođača lijekova i propisane karence.
- (4) Držalac životinja iz stava 3 ovog člana dužan je da vodi evidenciju koja sadrži: datum i karakteristike izvršenog tretmana, propisanu terapiju, odnosno korišćene veterinarske lijekove, ime i prezime veterinara i da čuva recepte pet godina od dana izdavanja recepta.

- (5) Podatke iz stava 4 ovog člana u evidenciju upisuje veterinar.
 (6) Način vođenja evidencije iz st. 2 i 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Sumnja

Član 95

- (1) Kada se posumnja da su za liječenje životinja upotrebljavane nedozvoljene supstance ili proizvodi, odnosno dozvoljene supstance ili proizvodi u druge svrhe od onih za koje su dozvoljene ili u uslovima drukčijim od propisanih, sprovode se sljedeće mjere:
- 1) zabrana napuštanja gazdinstva životinja sa tog gazdinstva i otuđenja, osim pod nadzorom službenog veterinara i
  - 2) uzimanje uzoraka od odabranih životinja i hrane životinjskog porijekla, metodom slučajnog uzorka.
- (2) Mjere iz stava 1 ovog člana sprovodi Uprava.

Mjere

Član 96

- (1) Kada se, na osnovu ispitivanja, utvrdi da su za liječenje životinja upotrebljavane nedozvoljene supstance ili proizvodi, odnosno dozvoljene supstance ili proizvodi u svrhe za koje nijesu dozvoljene ili u uslovima drukčijim od propisanih, sprovode se sljedeće mjere:
- 1) životinja čiji je nalaz pozitivan odmah se na licu mjesta kolje u prisustvu službenog veterinara ili otprema na klanicu i neškodljivo uništava o trošku držaoca životinje;
  - 2) ostale životinje na gazdinstvu se označavaju i stavljaju pod veterinarski nadzor i uzimaju se uzorci svih potencijalno sumnjivih životinja i hrane životinjskog porijekla sa tog gazdinstva, uključujući i gazdinstva u lancu nabavke i otpreme životinja, o trošku držaoca životinje;
  - 3) kontrola hrane za životinje i vode za napajanje životinja na gazdinstvu sa kog životinje potiču ili su otpremljene, a za životinje akvakulture ispitivanje vode iz koje se love ili u kojoj se uzgajaju;
  - 4) druge kontrole koje su potrebne radi utvrđivanja porijekla nedozvoljenih rezidua.
- (2) Kada se ispitivanjem utvrdi da je polovina ili više uzoraka pozitivna, držalac životinje ima pravo da bira između ispitivanja svake potencijalno sumnjive životinje koju posjeduje na gazdinstvu ili klanja svih životinja.
- (3) Vlasnik životinja nema pravo na naknadu štete u slučaju iz stava 1 tačka 1 i stava 2 ovog člana.
- (4) Mjere iz st. 1 i 2 ovog člana sprovodi Uprava.

IX. NUS PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA

1. Zabrana upotrebe nus proizvoda

Ishrana životinja

Član 97

Zabranjena je upotreba nus proizvoda i proizvoda dobijenih od nus proizvoda za ishranu:

- 1) kopnenih životinja, osim krznašica, obrađenim životinjskim proteinima dobijenim iz tijela ili djelova tijela životinja iste vrste;
- 2) životinja za proizvodnju, osim krznašica, ugostiteljskim otpadom ili hranom za životinje koja sadrži ili je dobijena iz ugostiteljskog otpada;
- 3) životinja za proizvodnju, biljkama (ispaša ili ishrana rezanim biljkama) sa zemljišta na koja su nanosena organska đubriva ili poboljšivači tla, osim stajskog đubriva i ako se rezanje ili ispaša obavlja nakon 21 dan, odnosno nakon isteka perioda kojim se otklanja rizik po javno zdravlje i zdravlje životinja;
- 4) uzgajane ribe obrađenim životinjskim proteinima dobijenim od tijela ili djelova tijela uzgajane ribe iste vrste.

2. Veterinarska zaštita životne sredine

Mjere zaštite

Član 98

- (1) Svako lice dužno je da primjenjuje mjere radi zaštite životne sredine od štetnih uticaja povezanih sa uzgojem, držanjem i prometom životinja, sa proizvodnjom i prometom proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i nus proizvodima, kao i prilikom sprečavanja pojave, širenja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti životinja.
- (2) Svako lice dužno je da postupa sa nus proizvodima, izlučevinama životinja, otpadom i otpadnim vodama u skladu sa ovim zakonom i propisima o bezbjednosti hrane i zaštite životne sredine.
- (3) Lica koja obavljaju djelatnosti koje stvaraju nus proizvode dužna su da obezbijede njihov prenos do najbližeg objekta za sakupljanje ili objekta u kome se prerađuju ili uništavaju na neškodljiv način.

Uginule životinje

Član 99

- (1) Zabranjeno je bacati leševe životinja u rijeke, jezera, more ili druge vodene tokove ili odvođe ili ih ostavljati na putevima, drugim javnim površinama, otvorenom prostoru, u šumama ili na drugom mjestu.
- (2) Držaoci životinja dužni su da prijave uginuće životinje higijeničarskoj službi i da se pridržavaju izdatih uputstava u vezi sa odlaganjem leševa, kao i da o uginuću životinje obavijeste veterinarsku ambulantu ili službenog veterinara.
- (3) Kada se posumnja da je životinja uginula od zarazne bolesti koja se obavezno prijavljuje, veterinar uzima materijal za dijagnostičko ispitivanje i šalje ga na ispitivanje radi utvrđivanja uzroka uginuća.
- (4) Higijeničarska služba je dužna da, kada je to potrebno, obezbijedi prevoz leša sa mjesta uginuća do objekta za pregled leševa ili za sakupljanje, preradu ili uništenje, kao i da obezbijedi dezinfekciju mjesta uginuća, vozila i opreme.

3. Upravljanje nus proizvodima životinjskog porijekla

Plan upravljanja

Član 100

- (1) Upravljanje nus proizvodima vrši se u skladu sa planom upravljanja nus proizvodima.
- (2) Plan iz stava 1 ovog člana sadrži naročito:
  - 1) ocjenu stanja upravljanja nus proizvodima;
  - 2) ciljeve upravljanja nus proizvodima;
  - 3) mjere u upravljanju nus proizvodima sa dinamikom realizacije;
  - 4) okvirna finansijska sredstva za izvršavanje plana;
  - 5) način realizacije i subjekte odgovorne za realizaciju;
  - 6) razvijanje javne svijesti o upravljanju nus proizvodima.
- (3) Plan iz stava 2 ovog člana donosi Vlada, na pet godina.

Privremeno čuvanje nus proizvoda

Član 101

- (1) Pravno ili fizičko lice koje posluje sa životinjama, proizvodima životinjskog porijekla i hranom za životinje u objektima iz čl. 83, 84, 112, 113 i 115 ovog zakona, u kojima nastaju nus proizvodi, dužno je da obezbijedi njihovo privremeno čuvanje i otpremanje u skladu sa propisom iz člana 102 stav 7 ovog zakona.
- (2) Lica iz stava 1 ovog člana mogu da vrše sakupljanje, prevoz, rukovanje, obradu, preradu, skladištenje, promet, upotrebu i odlaganje nus proizvoda koji nastaju u obavljanju djelatnosti ako ispunjavaju propisane uslove.
- (3) Pravno ili fizičko lice može da obavlja poslove sakupljanja i prevoza nus proizvoda kao pretežnu djelatnost ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.
- (4) Lice iz stava 3 ovog člana dužno je da obezbijedi redovno i potpuno preuzimanje i prevoz leševa životinja i nus proizvoda iz objekata iz stava 1 ovog člana.

Objekti za nus proizvode

Član 102

- (1) Prerada ili uništavanje nus proizvoda može da se obavlja samo u objektima upisanim u registar odobrenih objekata koji ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom.
- (2) Sakupljanje, prevoz i korišćenje nus proizvoda u obavljanju djelatnosti može da vrši lice koje je upisano u registar registrovanih objekata koji ispunjavaju propisane uslove utvrđene ovim zakonom.
- (3) Odobravanje, odnosno registraciju objekata vrši Uprava na zahtjev pravnog, odnosno fizičkog lica.
- (4) Ispunjenost uslova u objektima iz stava 1 ovog člana, na osnovu neposredno izvršenog pregleda, utvrđuje Uprava.
- (5) Objekti iz st. 1 i 2 ovog člana koji ispunjavaju propisane uslove upisuju se u registar objekata koji vodi Uprava.
- (6) Sadržaj zahtjeva za izdavanje odobrenja, odnosno upis u registar objekta iz st. 1 i 2 ovog člana, dokumentaciju koja se prilaže uz zahtjev i sadržaj i način vođenja registra propisuje Ministarstvo.
- (7) Klasifikaciju, upravljanje, odnosno postupanje, metode prerade, higijenske, veterinarsko-zdravstvene i druge uslove za nus proizvode i proizvode dobijene od nus proizvoda koji nijesu namjenjeni za ishranu ljudi, higijenske, veterinarsko-zdravstvene i druge uslove za objekte iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Naknada

Član 103

Za sakupljanje, preradu ili uništavanje nus proizvoda lica iz člana 101 stav 1 ovog zakona plaćaju naknadu.

Vršenje poslova

Član 104

- (1) Sakupljanje, preradu ili uništavanje nus proizvoda iz objekata iz člana 101 stav 1 ovog zakona može da vrši pravno ili fizičko lice u skladu sa propisanim uslovima, kome se vršenje poslova povjeri u skladu sa zakonom.
- (2) Bliže tehničke, stručne i organizacione uslove za obavljanje povjerenih poslova iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.
- (3) Ako na području jedinice lokalne samouprave nije obezbijeđeno sakupljanje, prerada ili uništavanje nus proizvoda, jedinica lokalne samouprave je dužna da obezbijedi vršenje tih poslova na drugi način, u skladu sa zakonom.
- (4) Više jedinica lokalne samouprave može sporazumno obezbijediti vršenje poslova iz stava 3 ovog člana, u skladu sa svojim potrebama.

Izuzeci

Član 105

- (1) Izuzetno od člana 102 stav 1 ovog zakona, leševi životinja i nus proizvodi životinjskog porijekla mogu se odlagati zakopavanjem ili spaljivanjem na stočnom groblju ili jami grobnici koja ispunjava propisane uslove, odnosno na licu mjesta.
- (2) Odlaganje iz stava 1 ovog člana Uprava može odobriti:
  - 1) za mrtve kućne ljubimce i konje;
  - 2) u udaljenim područjima;
  - 3) na područjima na koja je, usljed geografskih ili klimatskih faktora ili prirodne katastrofe, pristup gotovo nemoguć ili je pristup moguć pod uslovima koji bi predstavljali opasnost za zdravlje i bezbjednost lica koja izvršavaju poslove sakupljanja ili na kojima bi pristup iziskivao primjenu troškova i aktivnosti nesrazmjerne opasnosti;
  - 4) kada količine materijala ne prelazi određenu nedeljnu količinu;
  - 5) u slučaju izbijanja bolesti koja se obavezno prijavljuje, ako bi prevoz u najbliži objekat iz člana 102 stav 1 ovog zakona povećao rizik od širenja bolesti ili ako je broj uginulih životinja veći od kapaciteta tog objekta;
  - 6) za pčele i nus proizvode pčelarstva.
- (3) Odlaganje iz stava 2 ovog člana vrši se pod uslovima i na način bezbjedan za zdravlje ljudi i životinja.
- (4) Vrste, količine i način odlaganja iz st. 1 i 2 ovog člana i uslove za stočna groblja i jame grobnice propisuje Ministarstvo.

Higijeničarska služba

Član 106

- (1) Jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje sakupljanje životinjskih leševa sa javnih površina radi prerade i uništavanja organizovanjem higijeničarske službe ili angažovanjem pravnog lica iz člana 101 stav 3 ovog zakona.
- (2) Ako jedinica lokalne samouprave nije obezbijedila sakupljanje životinjskih leševa sa javnih površina iz stava 1 ovog člana, Vlada može za vršenje tih poslova da odredi pravno lice koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom.
- (3) Jedinica lokalne samouprave dužna je da pravnom licu iz stava 2 ovog člana plaća naknadu za sakupljanje, prevoz, preradu i uništavanje leševa životinja i nus proizvoda životinjskog porijekla.

Kože

Član 107

- (1) Zabranjen je promet, konzerviranje, obrada, prerada i skladištenje kože i krzna u objektu koji nije odobren u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Zabranjen je promet goveđe, ovčije i kozije kože kao i kože kopitara, osim telećih, jagnjećih, jarećih i koža ždrebadi koje potiču od životinja koje su zaklane bez službene kontrole ili potiču od uginulih životinja, prije laboratorijskog ispitivanja na antraks.
- (3) Pravno ili fizičko lice koje vrši promet, konzerviranje, obradu, preradu i skladištenje kože dužno je da dostavi uzorke iz stava 2 ovog člana na laboratorijsko ispitivanje radi pregleda na antraks i da kože uskladišti u odvojenoj prostoriji.
- (4) Odgovorno lice u objektu je dužno da označi kože i krzna i vodi evidenciju o njihovom porijeklu.
- (5) Sadržaj evidencije i način označavanja koža i krzna propisuje Ministarstvo.

X. DEZINFEKCIJA, DEZINSEKCIJA I DERATIZACIJA

Član 108

- (1) Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija vrši se radi sprječavanja i suzbijanja zaraznih i parazitskih bolesti životinja i zoonoza, zaštite zdravstvene ispravnosti, odnosno bezbjednosti proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje i zaštite životne sredine od kontaminacije patogenim mikroorganizmima i parazitima.
- (2) Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija vrši se: na gazdinstvima, pašnjacima i drugim površinama gdje se životinje uzgajaju ili drže, povremeno ili stalno borave, registrovanim prevoznim sredstvima za prevoz životinja, hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla, u objektima za proizvodnju i promet hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla.
- (3) Sredstva za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju mogu se koristiti samo na način kojim se ne kontaminira životna sredina.
- (4) Dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju iz st. 1 i 2 ovog člana, vrše veterinarske organizacije koje ispunjavaju uslove za obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u skladu sa ovim zakonom i u slučajevima kada se dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija vrši po nalogu službenog veterinara.
- (5) Poslove iz stava 4 ovog člana mogu da vrše i druga pravna lica ako ispunjavaju uslove u pogledu kadra, opreme i prostora, osim u slučajevima kada se dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija vrši po nalogu službenog veterinara.
- (6) Ispunjenost uslova iz st. 4 i 5 ovog člana utvrđuje Uprava rješenjem i upisuje veterinarske organizacije i pravna lica u registar veterinarskih organizacija i pravnih lica.
- (7) Registar iz stava 6 ovog člana objavljuje se na internet stranici Uprave.
- (8) Bliže uslove iz st. 4 i 5 ovog člana i način obavljanja dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije propisuje Ministarstvo.

XI. IDENTIFIKACIJA I REGISTRACIJA ŽIVOTINJA

Identifikacija i registracija domaćih i drugih životinja

Član 109

- (1) Domaće i druge životinje identifikuju se i registruju u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju identifikaciju i registraciju životinja.

- (2) U slučaju pojave ili opasnosti od pojave bolesti, radi otkrivanja, sprečavanja i suzbijanja zaraznih i parazitskih bolesti i kontrole prometa životinja Uprava može narediti obaveznu identifikaciju i drugih vrsta životinja.

Vakcinacija pasa, mačaka i pitomih tvorova

Član 110

- (1) Držalac pasa, mačaka i pitomih tvorova dužan je da izvrši vakcinaciju pasa, mačaka i pitomih tvorova protiv bjesnila i njihovu identifikaciju.
- (2) Psi se identifikuju najkasnije 90 dana od dana rođenja u skladu sa zakonom.
- (3) Psi, mačke i pitomi tvorovi nakon identifikacije upisuju se u registar kućnih ljubimaca koji vodi Uprava, a koji je sastavni dio centralnog registra životinja.
- (4) Nakon identifikacije i vakcinacije životinja iz stava 3 ovog člana veterinarska ambulanta ili specijalistička veterinarska ambulanta ili veterinarska služba izdaje identifikacioni dokument za nekomercijalno kretanje (u daljem tekstu: pasoš).
- (5) Podatke o identifikaciji i vakcinaciji životinja iz stava 3 ovog člana veterinarska ambulanta ili specijalistička veterinarska ambulanta ili veterinarska služba unosi u registar kućnih ljubimaca koji vodi Uprava.
- (6) Naknadu za identifikaciju, izdavanje pasoša i upis pasa, mačaka i pitomih tvorova u registar kućnih ljubimaca plaća vlasnik.
- (7) Vlasnik životinja iz stava 1 ovog člana, dužan je da prijavi nabavku životinja veterinarskoj ambulanti ili specijalističkoj veterinarskoj ambulanti ili veterinarskoj službi odnosno odjavi životinju u slučaju gubitka životinje (nestanka, prodaje, poklona, uginuća) u roku od 14 dana od dana nastalog događaja.
- (8) Životinje koje nijesu identifikovane ili vakcinisane u skladu sa stavom 1 ovog člana smještaju se u sklonište za napuštene kućne ljubimce o trošku vlasnika, odnosno jedinice lokalne samouprave ako vlasnik nije poznat i sa životinjama smještenim u sklonište se postupa u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita dobrobiti životinja.
- (9) Način identifikacije, sadržaj i način vođenja registra pasa, mačaka i pitomih tvorova, izdavanja pasoša i visinu naknade iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Identifikacija pasa

Član 111

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu, "Sl. list CG", br. 48/15)

XII. HRANA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA

Član 112

Briše se. (Zakon o bezbjednosti hrane, "Sl. list CG", br. 57/15)

Član 113

Briše se. (Zakon o bezbjednosti hrane, "Sl. list CG", br. 57/15)

Član 114

Briše se. (Zakon o bezbjednosti hrane, "Sl. list CG", br. 57/15)

Član 115

Briše se. (Zakon o bezbjednosti hrane, "Sl. list CG", br. 57/15)

XIV. PREMJEŠTANJE POŠILJKI I VETERINARSKI PREGLEDI

Promet na teritoriji Crne Gore

Član 116

- (1) Držalac životinja dužan je da prije premještanja odnosno stavljanja u promet životinja na teritoriji Crne Gore obezbijedi uvjerenje o zdravstvenom stanju i porijeklu životinja (u daljem tekstu: uvjerenje) u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Uvjerenje je javna isprava.

- (3) U slučaju upućivanja životinja u objekat za klanje uvjerenje mora da sadrži i podatke o posebnim higijenskim zahtjevima za hranu životinjskog porijekla namijenjenu ishrani ljudi u skladu sa zakonom kojim je uređena bezbjednost hrane.
- (4) Držalac životinja, vlasnik sabirnog centra, prevoznik ili trgovac životinjama dužan je da na zahtjev službenog veterinaru pruži uvjerenje na uvid.
- (5) Uvjerenje se ne smije izdati ako je u mjestu porijekla životinja utvrđeno postojanje zarazne ili parazitske bolesti koja se može prenijeti tom vrstom životinja, osim u posebnim slučajevima.
- (6) Za izdavanje uvjerenja plaća se naknada.
- (7) Izuzetno od stava 1 ovog člana pse, mačke i pitome tvorove tokom kretanja mora da prati pasoš u skladu sa članom 110 ovog zakona.
- (8) Obrasce uvjerenja obezbjeđuje i raspodjelu veterinarskim ambulantom vrši Uprava.
- (9) Način, uslove izdavanja i čuvanja uvjerenja, obrazac uvjerenja, vrste životinja za koje se izdaje uvjerenje i visinu naknade iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Izdavanje uvjerenja

Član 117

- (1) Uvjerenje izdaje veterinarska ambulanta ili specijalistička veterinarska ambulanta ili veterinarska služba, odnosno ovlašćeni veterinar iz člana 138a ovog zakona.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, uvjerenje može izdati i službeni veterinar, ukoliko na području jedinice lokalne samouprave nema ovlašćenog veterinaru.
- (3) O izdatim uvjerenjima veterinarska ambulanta ili specijalistička veterinarska ambulanta ili veterinarska služba vodi evidenciju.
- (4) Način vođenja evidencije iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Uslovi premještanja

Član 118

- (1) Životinje se mogu premještati odnosno stavljati u promet na teritoriji Crne Gore samo ako ispunjavaju uslove za premještanje odnosno stavljanje u promet.
- (2) Premještanje odnosno promet životinja i proizvoda životinjskog porijekla dozvoljeno je samo ako u državi, regiji, kompartmentu, gazdinstvu, jatu ili stadu sa kojeg potiče životinja nema ograničenja za promet (trgovinu) i ako nijesu uvedene zaštitne mjere radi kontrole bolesti životinja, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) U slučaju sprovođenja programa iz čl. 47 i 48 ovog zakona za iskorjenjivanje određenih bolesti životinja, radi sticanja odgovarajućeg zdravstvenog statusa Ministarstvo može propisati dodatne, odnosno posebne uslove za nekomercijalno kretanje odnosno promet (trgovinu), koji se odnose na državu, regiju, kompartment, gazdinstvo, jato, stado ili životinju.
- (4) Bliže uslove za premještanje odnosno za stavljanje u promet životinja iz stava 1 ovog člana i nekomercijalno kretanje propisuje Ministarstvo.

Veterinarski pregledi na mjestu otpreme

Član 119

- (1) Premještanje pošiljki životinja dozvoljeno je kada je na mjestu otpreme izvršen veterinarski pregled u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Veterinarskim pregledom na mjestu otpreme utvrđuje se da li su ispunjeni propisani zahtjevi za zdravlje, identifikaciju i dobrobit životinja.
- (3) Pošiljalac pošiljke iz stava 1 ovog člana dužan je da prijavi otpremu životinja veterinaru u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Lice koje prima pošiljku iz stava 3 ovog člana dužno je da prijavi prispjeće pošiljke veterinarskoj ambulanti radi unosa promjena u skladu sa zakonom kojim je uređena identifikacija i registracija životinja.
- (5) Način vršenja pregleda pošiljki iz stava 1 ovoga člana propisuje Ministarstvo.

XIVa. IZVOZ, UVOZ I TRANZIT POŠILJKI

Izvoz

Član 120

- (1) Pošiljka životinja, proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda koja se izvozi mora biti pregledana na mjestu otpreme u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, pošiljke koje se izvoze u države koje nijesu članice Evropske unije (u daljem tekstu: treće države) mogu biti pregledane na mjestu otpreme u skladu sa zahtjevima države uvoznice.
- (3) Pošiljku iz st. 1 i 2 ovog člana mora da prati sertifikat.
- (4) U postupku sertifikovanja provjerava se da li su obavljene propisane preglede, odnosno ispitivanja koja potvrđuju da pošiljka životinja, odnosno proizvoda životinjskog porijekla ispunjava propisane uslove.
- (5) Postupak sertifikovanja obavlja i sertifikat izdaje službeni veterinar, odnosno ovlašćeni veterinar ili drugo ovlašćeno lice za sertifikovanje (u daljem tekstu: ovlašćeno lice za sertifikovanje).
- (6) Lice odgovorno za izvoz pošiljke (izvoznik, odnosno pošiljalac) dužno je da:
  - 1) obrazac odgovarajućeg sertifikata u skladu sa propisima države odredišta u koju se pošiljka izvozi, dostavi Upravi u elektronskom ili drugom obliku; i
  - 2) da prijavi otpremu pošiljke u propisanom roku.
- (7) Uprava vrši provjeru mogućnosti potvrđivanja uslova određenih sertifikatom i u slučaju mogućnosti potvrđivanja štampa sertifikat.
- (8) Kada su sadržaj i forma obrasca sertifikata određeni bilateralnim ili multilateralnim sporazumom sa državom odredišta, Uprava priprema i štampa sertifikat.
- (9) Sertifikati iz st. 7 i 8 ovog člana objavljuju se na internet stranici Uprave.
- (10) Sledljivost izdatih sertifikata obezbjeđuje se na način kojim se obezbjeđuje identifikacija službenog veterinara koji je sertifikat potvrdio numerisanim službenim pečatom, svojeručnim potpisom imena i prezimena štampanim slovima.
- (11) Vrste pregleda pošiljki iz stava 1 ovog člana, oblik, odnosno sadržaj obrasca sertifikata, način obezbjeđivanja sledljivosti i rokove čuvanja sertifikata, kao i način i uslove izdavanja sertifikata propisuje Ministarstvo.

Jezik

Član 121

- (1) Sertifikat se izdaje na crnogorskom jeziku i na službenom jeziku države krajnjeg odredišta.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, sertifikati za pošiljke namijenjene Evropskoj Uniji moraju biti izdati i na službenom jeziku zemlje ulaska pošiljke u Evropsku Uniju.

Tačnost podataka

Član 122

- (1) Ovlašćeno lice za sertifikovanje može da potvrdi samo podatke u sertifikatu koje je utvrdio, odnosno u čiju je vjerodostojnost uvjeren.
- (2) Ovlašćeno lice za sertifikovanje ne smije potpisati prazan ili nepotpuno popunjen obrazac sertifikata, kao ni kada propisane preglede, odnosno ispitivanja nijesu obavljene.
- (3) Ako ovlašćeno lice za sertifikovanje potpisuje sertifikat na osnovu drugog dokumenta, lice odgovorno za pošiljku dužno je da taj dokument dostavi prije potpisivanja.
- (4) Ovlašćeno lice za sertifikovanje može na sertifikatu potvrditi i podatke koje:
  - 1) utvrdi pod nadzorom službenog veterinara drugo lice koje ovlasti Uprava pod uslovom da to lice može obezbjeđiti pouzdanost podataka;
  - 2) dobije na osnovu monitoringa sprovedenih u skladu sa veterinarskim propisima.

Uvoz i tranzit

Član 123

- (1) Uvoz u Crnu Goru ili tranzit preko teritorije Crne Gore životinja, proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda životinjskog porijekla dozvoljen je ako pošiljka ispunjava propisane uslove u pogledu zdravlja, identifikacije, dobrobiti životinja, bezbjednosti hrane i ako je prati propisani sertifikat.
- (2) Uvoz živih životinja, proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda životinjskog porijekla i prevoz preko

teritorije Crne Gore može se vršiti samo iz trećih zemalja ili njihovih djelova iz kojih je odobren uvoz u Evropsku uniju.

- (3) Uvoz proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda životinjskog porijekla dozvoljen je iz objekata sa liste odobrenih objekata Evropske unije.
- (4) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako je zaključen bilateralni ili multilateralni ugovor između Crne Gore i države izvoznice, životinje, proizvodi životinjskog porijekla i nus proizvodi životinjskog porijekla koji se uvoze u Crnu Goru, radi proizvodnje i prometa moraju biti u skladu sa tim ugovorom.
- (5) Izuzetno od stava 3 ovog člana, Uprava odobrava uvoz proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda životinjskog porijekla i iz drugih objekata kada utvrdi da su propisani uslovi države izvoznice najmanje ekvivalentni propisanim uslovima u Crnoj Gori i da je obezbijeđen jednak nivo zaštite potrošača.
- (6) Uprava može izvršiti pregled radi provjere objekata iz stava 5 ovog člana.
- (7) Troškove pregleda objekata iz stava 6 ovog člana plaća uvoznik.
- (8) Sertifikat iz stava 1 ovog člana sačinjava se na crnogorskom i jeziku države porijekla odnosno države iz koje se pošiljka otprema.
- (9) Bliže uslove za uvoz iz stava 1 ovog člana, oblik, odnosno sadržaj obrasca sertifikata propisuje Ministarstvo.

Ispunjenost prethodnih veterinarsko zdravstvenih uslova za uvoz

Član 124

- (1) Ispunjenost prethodnih veterinarsko zdravstvenih uslova za uvoz utvrđuje Uprava rješenjem, ako uvoz životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje, nus proizvoda i pratećih predmeta:
  - 1) nije zabranjen zbog zdravstvenog stanja životinja u državi porijekla, izvoznici, odnosno državi tranzita;
  - 2) ne predstavlja rizik po zdravlje životinja i zdravlje ljudi;
  - 3) potiče iz objekata iz člana 123 ovog zakona;
  - 4) prati sertifikat iz člana 123 stav 1 ovog zakona.
- (2) Rizik iz stava 1 tačka 2 ovog člana utvrđuje se analizom:
  - 1) namjene pošiljke iz stava 1 ovog člana;
  - 2) geografskih i drugih karakteristika države izvoznice, odnosno država tranzita koje mogu uticati na pojavu, širenje i postojanje bolesti;
  - 3) prisustva, odnosno odsustva zaraznih bolesti životinja na području, odnosno državi porijekla, izvoza i tranzita;
  - 4) ekvivalentnosti mjera u državi izvoznici sa mjerama koje se preduzimaju u Crnoj Gori.

Zabrana uvoza

Član 125

- (1) Uvoz i unos živih za životinje patogenih mikroorganizama je zabranjen.
- (2) Izuzetno, za naučno-istraživačke ili laboratorijske svrhe, Uprava može dozvoliti uvoz mikroorganizama iz stava 1 ovog člana i uzoraka za laboratorijska ispitivanja.

Uvoz egzotičnih životinja

Član 126

Za uvoz egzotičnih životinja, odnosno životinja koje nemaju prirodno stanište u Crnoj Gori uvoznik je dužan da, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i konvencijama, pribavi dozvolu za izvoz od nadležnog organa zemlje izvoznice i saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Veterinarski pregledi na odredištu pri uvozu

Član 127

Vrste pošiljki i način vršenja veterinarskog pregleda pošiljki iz uvoza na mjestu odredišta propisuje Ministarstvo.

Pošiljka koja ne ispunjava uslove za promet

Član 128

- (1) Kada službeni veterinar utvrdi da je u promet stavljena životinja, odnosno proizvod životinjskog porijekla, hrana za životinje i nus proizvod koji ne ispunjava uslove utvrđene zakonom, da životinja nema simptome koji upućuju na sumnju, odnosno zaraznu ili parazitsku bolest i ne potiče iz zaraženog ili na zarazu sumnjivog područja, naređuje da se o trošku držaoca, odnosno lica odgovornog za životinju, odnosno proizvod životinjskog porijekla:
  - 1) izvrši istovar životinja i naloži stavljanje u karantin, uz određivanje mjesta i uslova karantina, odnosno odredi mjesto i uslove za privremeno skladištenje proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i nus proizvoda, kao i vrstu pregleda i dijagnostičkih ispitivanja;
  - 2) uputi životinje u najbližu klanicu, ako nema odgovarajućeg karantinskog objekta ili je takvo rješenje ekonomičnije, a ne postoje razlozi za zabranu klanja.
- (2) Kada službeni veterinar utvrdi da je u promet stavljena životinja, odnosno proizvod životinjskog porijekla, hrana za životinje i nus proizvod, za koju se veterinarskim pregledom utvrdi da potiče iz zaraženog područja, da postoji sumnja na zaraznu ili parazitsku bolest ili da je zaražena bolešću zbog koje klanje nije dozvoljeno, naređuje usmrćivanje životinja i uništavanje leševa, odnosno proizvoda, o trošku držaoca, odnosno lica odgovornog za životinju odnosno proizvod životinjskog porijekla.
- (3) Troškove karantina, klanja i druge troškove iz stava 1 ovog člana snosi držalac odnosno lice odgovorno za pošiljku.

Dezinfekcija prevoznih sredstava

Član 129

- (1) Lice koje obavlja prevoz (prevoznik) dužno je da prevozno sredstvo kojim se otprema pošiljka nakon istovara očisti i u propisanim slučajevima dezinfikuje i mora posjedovati potvrdu o dezinfekciji koju izdaje veterinarska organizacija, odnosno pravno lice koje je upisano u registar veterinarskih organizacija i pravnih lica.
- (2) U slučajevima koje odredi službeni veterinar dezinfekcija prevoznih sredstava iz stava 1 ovog člana mora se izvršiti i prije utovara.
- (3) Izuzetno od st. 1 i 2 ovoga člana, ako se životinje otpremaju na, iz ili unutar zaraženog ili ugroženog područja, obavezna je dezinfekcija prevoznih sredstava koju vrši veterinarska organizacija određena rješenjem službenog veterinara koja je dužna da o dezinfekciji izda potvrdu.
- (4) Postupak i slučajevi u kojima se mora izvršiti dezinfekcija prevoznih sredstava i obrazac potvrde o dezinfekciji propisuje Ministarstvo.

Postupanje u slučaju nezgode

Član 130

- (1) Prevoznik i službeno lice nadležne uprave policije kao i drugo službeno ovlašćeno lice dužni su da prijave nezgodu u prevozu životinja i proizvoda životinjskog porijekla nadležnom službenom veterinaru, odnosno najbližoj veterinarskoj organizaciji.
- (2) Veterinarska organizacija dužna je da pruži hitnu veterinarsku pomoć povrijeđenim životinjama i o postupku i preduzetim mjerama, bez odlaganja, obavijesti nadležnog službenog veterinara, koji naređuje mjere za obezbjeđivanje zaštite životinja i proizvoda i organizovanje prevoza povrijeđenih i uginulih životinja, proizvoda životinjskog porijekla, a po potrebi i prevoz zdravih životinja.
- (3) Troškove pružanja veterinarskih usluga i sprovođenja mjera iz stava 2 ovog člana plaća držalac životinja, odnosno subjekat u poslovanju proizvodima životinjskog porijekla ili prevoznik.

Pregledi koje vrše veterinarske službe

Član 131

- (1) Veterinarske preglede pošiljki životinja i proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih organu državne uprave nadležnom za poslove odbrane obavlja veterinarska služba organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, veterinarske preglede može, po ovlašćenju organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane, obavljati i veterinarska organizacija.

Provjera dokumentacije

Član 132

- (1) Službena lica organa uprave nadležnog za poslove policije provjeravaju da li držaoci životinja, odnosno subjekti u poslovanju proizvodima životinjskog porijekla posjeduju uvjerenje o zdravstvenom stanju životinje ili drugi propisani dokument za pošiljke koje otpremaju prevoznim sredstvom ili za životinje koje se kreću.
- (2) Kada se provjerom iz stava 1 ovog člana utvrdi da držaoci životinja, odnosno subjekti u poslovanju proizvodima životinjskog porijekla ne posjeduju uvjerenje o zdravstvenom stanju životinje ili drugi propisani dokument, da životinje nijesu identifikovane ili da životinje i proizvodi potiču iz zaraženog ili ugroženog područja, službena lica iz stava 1 ovog člana su dužna da zadrže pošiljku i o tome, bez odlaganja, obavjeste nadležnog službenog veterinara.

XV. SLUŽBENE KONTROLE

Pregled životinja

Član 133

- (1) Pravna ili fizička lica dužna su da obezbijede da se klanje životinja namijenjenih za ishranu ljudi vrši u objektima odobrenim za klanje.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, klanje životinja može da se vrši i izvan objekta odobrenog za klanje, u slučaju prinudnog klanja i klanja svinja, ovaca, koza, živine, lagomorfa i uzgojene divljači, ako su namijenjeni za sopstvenu upotrebu u domaćinstvu.

Službena kontrola životinja prije i poslije klanja

Član 134

- (1) Veterinarski pregled životinja od kojih su proizvodi namijenjeni za javnu potrošnju obavezan je prije i poslije klanja.
- (2) Prije klanja životinja iz stava 1 ovog člana, službeni veterinar je dužan da identifikuje životinje pregledom identifikacione oznake i pratećih dokumenata.
- (3) Službeni veterinar dužan je da provjeri i potvrdi ispunjenost propisanih uslova za zaštitu dobrobiti životinja tokom transporta i klanja.
- (4) Izuzetno od stava 1 ovog člana, službena kontrola divljači vrši se poslije hvatanja ili odstrijela.
- (5) U slučaju klanja domaćih i divljih svinja, konja i drugih vrsta životinja obavezan je trihinoskopski pregled.

Vođenje evidencije u objektima za klanje

Član 135

- (1) Radi sprječavanja širenja bolesti životinja i proizvodnje bezbjednih proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi, subjekat u poslovanju hranom koji obavlja djelatnost klanja dužan je da vodi evidenciju koja naročito sadrži podatke o: vrsti i identifikaciji životinje, pregledu životinja prije klanja i proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi i nus proizvodima životinjskog porijekla.
- (2) Evidencija iz stava 1 ovog člana čuva se tri godine i na zahtjev službenog veterinara stavlja na uvid.
- (3) Subjekt iz stava 1 ovog člana dužan je da Centralnom registru gazdinstava dostavi podatke o zaklanim životinjama.
- (4) Bliži sadržaj evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Službena kontrola proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi

Član 136

- (1) Službena kontrola proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi vrši se u svim fazama proizvodnje i prometa životinja, proizvoda životinjskog porijekla, nus proizvoda i hrane za životinje, uključujući i prevoz.
- (2) Zabranjena je proizvodnja proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi van registrovanih, odnosno odobrenih objekata.
- (3) Proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za ishranu ljudi mogu se stavljati u promet ako su proizvedeni, označeni, odnosno deklarirani u skladu sa ovim zakonom i propisima o bezbjednosti hrane.
- (4) Način vršenja službene kontrole životinja prije i poslije klanja i proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi propisuje Ministarstvo.

(5) Način označavanja proizvoda iz stava 3 ovog člana, oblik i sadržaj oznaka propisuje Ministarstvo.

Plan službenih kontrola

Član 137

Službene kontrole subjekata u poslovanju životinjama, proizvodima životinjskog porijekla, hranom za životinje i nus proizvodima vrše se u skladu sa višegodišnjim i godišnjim planom kontrole koje utvrđuje Uprava.

Vršenje službene kontrole

Član 138

- (1) Službene kontrole nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši organ uprave nadležan za inspeksijske poslove preko službenih veterinarara.
- (2) Službene kontrole iz stava 1 ovog člana vrše se: pregledom, monitoringom, nadzorom, provjerom, revizijom i uzorkovanjem radi laboratorijskih ispitivanja.
- (3) Radi obavljanja poslova službenih kontrola formiraju se područne jedinice veterinarske inspekcije i granična inspeksijska mjesta.

Obavljanje poslova službenih kontrola

Član 138a

- (1) Ako u pojedinim područjima nije moguće obezbijediti obavljanje službenih kontrola, odnosno preglede kopitara, papkara, živine, kunića i divljači prije i poslije klanja i svježeg mesa (ante mortem i post mortem) u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane, Uprava može rješenjem ovlastiti veterinarsku ambulantu za obavljanje tih poslova (u daljem tekstu: ovlašćena ambulanta).
- (2) Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana može se izdati veterinarskoj ambulanti koja je upisana u registar veterinarskih organizacija i službi i koja ima zaposlenog veterinara na neodređeno vrijeme sa položenim stručnim ispitom za službenog veterinara iz člana 140 stav 3 ovog zakona sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci (u daljem tekstu: ovlašćeni veterinar).
- (3) Poslove iz stava 1 ovog člana može da obavlja samo ovlašćeni veterinar koji je zaposlen u ovlašćenoj veterinarskoj ambulanti.
- (4) Poslovi iz stava 1 ovog člana ne obuhvataju preduzimanje upravnih i kaznenih mjera.
- (5) Ako ovlašćeni veterinar prilikom obavljanja poslova iz stava 1 ovog člana utvrdi postupanja koja su suprotna odredbama ovog zakona, zakona kojim je uređena identifikacija i registracija životinja, zaštita dobrobiti životinja i bezbjednosti hrane, dužan je da o tome obavijesti službenog veterinara, a u slučaju rizika po zdravlje ljudi ili životinja odmah obustavi dalje postupanje sa životinjama ili trupovima zaklanih životinja, odnosno svježim mesom, radi preduzimanja mjera za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Sprovođenje službene kontrole i verifikacija

Član 138b

- (1) Službene kontrole vrše se prema procedurama koje propisuje Ministarstvo.
- (2) Procedure iz stava 1 ovog člana sadrže uputstva za lica koja vrše službene kontrole, koje naročito sadrže:
  - 1) organizaciju nadležnih organa za sprovođenje službenih kontrola;
  - 2) odnos između nadležnih organa i ovlašćenih veterinarara;
  - 3) ciljeve koje treba postići;
  - 4) odgovornosti i obaveze lica koja sprovode službene kontrole;
  - 5) postupak uzimanja uzoraka, metode i kontrolne tehnike, tumačenje rezultata i odluke koje iz njih proizilaze;
  - 6) monitoring i nadzor;
  - 7) uzajamnu podršku u slučaju da je za službene kontrole potrebno djelovanje više država;
  - 8) mjere koje se preduzimaju poslije službenih kontrola;
  - 9) saradnju sa drugim službama ili odjeljenjima koje imaju slične odgovornosti;
  - 10) provjeru pogodnosti metoda uzimanja uzoraka, načina analize i testova otkrivanja; i
  - 11) druga pitanja za efikasno sprovođenje službenih kontrola.
- (3) Provjeru efikasnosti (verifikacija službenih kontrola) vrši Ministarstvo kako bi se:

- 1) provjerila efikasnost službenih kontrola koje se sprovode;
  - 2) obezbjedilo preduzimanje korektivnih mjera kada je to potrebno i prema potrebi ažurirale procedure iz stava 1 ovog člana.
- (4) Ministarstvo propisuje uputstva i smjernice za službene kontrole za:
- 1) sprovođenje i primjenu postupaka uspostavljenih na HACCP principima, dobre higijenske prakse, dobre uzgojne i poljoprivredne prakse;
  - 2) druge sisteme kontrole koje uspostavljaju držaoci životinja i subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje za ispunjavanje propisanih zahtjeva o zdravlju, dobrobiti i identifikaciji i registraciji životinja; i
  - 3) mikrobiološku, fizičku i hemijsku bezbjednost hrane i hrane za životinje.
- (5) Nakon izvršene službene kontrole sačinjava se zapisnik o izvršenoj službenoj kontroli koji sadrži predmet i cilj službene kontrole, primijenjenu tehniku, odnosno metodu kontrole, rezultat službene kontrole i prema potrebi, radnje i mjere koje je držalac životinja ili subjekat u poslovanju hranom ili hranom za životinje dužan da preduzme u slučaju utvrđivanja neusaglašenosti sa propisanim zahtjevima odnosno uslovima.
- (6) Zapisnik iz stava 5 ovog člana potpisuje lice koje vrši službenu kontrolu, držalac odnosno vlasnik životinja ili lice odgovorno za pošiljku ili subjekat u poslovanju hranom ili hranom za životinje kojem se ostavlja primjerak zapisnika, naročito u slučaju utvrđenih neusaglašenosti sa propisanim zahtjevima odnosno uslovima.

Obuka

Član 138c

- (1) Službeni veterinari i ovlašćeni veterinari koji vrše službene kontrole treba da:
- 1) su obučeni za obavljanje odgovarajućih službenih kontrola;
  - 2) se kontinuirano stručno usavršavaju;
  - 3) posjeduju multidisciplinarnu sposobnost saradnje.
- (2) Obuku iz stava 1 tačke 1 ovog člana organizuje Ministarstvo.
- (3) Program i način sprovođenja obuke iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Javni poziv

Član 138d

- (1) Ovlašćenje iz člana 138a ovog zakona izdaje se na osnovu javnog poziva Uprave.
- (2) Javni poziv iz stava 1 ovog člana sprovodi komisija koju obrazuje Uprava.
- (3) Javni poziv iz stava 1 ovog člana sadrži:
- 1) vrstu službenih kontrola;
  - 2) područje i objekat u kojem se obavlja djelatnost klanja u kojem će se vršiti službena kontrola iz člana 138a stav 1 ovog zakona;
  - 3) period vršenja;
  - 4) uslove koje treba da ispunjava veterinarska ambulanta i ovlašćeni veterinar;
  - 5) obaveznu sadržinu prijave za obavljanje službenih kontrola i dokumentaciju koja se dostavlja uz prijavu;
  - 6) rok za dostavljanje prijava;
  - 7) kriterijume za bodovanje;
  - 8) rok za izbor veterinarske ambulante;
  - 9) ime kontakt osobe za davanje potrebnih informacija u vezi sa javnim pozivom;
  - 10) datum, mjesto i vrijeme otvaranja prijava;
  - 11) način obavještanja o izboru veterinarske organizacije.
- (4) Otvaranje i vrednovanje dostavljenih prijava po javnom pozivu vrši se u skladu sa članom 24 ovog zakona.

Sadržaj ovlašćenja

Član 138e

- (1) Ovlašćenje iz člana 138a ovog zakona sadrži:
- vrstu i obim službene kontrole;

- objekat koji obavlja djelatnost klanja u kojem će se obavljati službena kontrola;
  - početak i trajanje ovlašćenja za obavljanje službene kontrole;
  - način i uslove obavljanja službene kontrole;
  - način plaćanja za obavljanje službene kontrole;
  - razloge oduzimanja ovlašćenja prije isteka perioda ovlašćenja;
  - odgovornosti u obavljanju službene kontrole;
  - druga prava i obaveze ovlašćenih veterinarima i veterinarskih ambulanti.
- (2) Nadzor nad vršenjem poslova iz člana 138a stav 1 ovog zakona vrši Uprava.
- (3) Ako se prilikom službene kontrole utvrdi da ovlašćeni veterinar ne obavlja poslove iz stava 1 ovog člana u skladu sa ovim zakonom i ovlašćenjem, ovlašćenje će se oduzeti.
- (4) U slučaju oduzimanja ovlašćenja iz stava 3 ovog člana, Uprava određuje veterinarsku ambulantu koja će obavljati preglede na liniji klanja do izbora druge veterinarske ambulante na osnovu javnog poziva.
- (5) U slučaju da se ne odredi veterinarska ambulanta iz stava 4 ovog člana, poslove pregleda na liniji klanja vršiče službeni veterinar, do izbora druge veterinarske ambulante.
- (6) O ovlašćenim ambulantama i veterinarima za vršenje poslova iz člana 138a stav 1 ovog zakona Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju.

Finansiranje ovlašćenih ambulanti

Član 138f

- (1) Za obavljanje poslova iz člana 138a ovog zakona ovlašćenim ambulantama plaća se naknada.
- (2) Naknada iz stava 1 ovog člana, plaća se u iznosu od 60% od plaćenih naknada za obavljene preglede iz člana 156 stav 1 alineja 1 ovog zakona od strane subjekta u poslovanju koji obavlja djelatnost klanja kod kojeg je ta ambulanta izvršila pregled.
- (3) Subjekt u poslovanju koji obavlja djelatnost klanja plaća ovlašćenom veterinaru i troškove prevoza (odlaska i povratka) od sjedišta ambulante do objekta u kojem se obavlja klanje.

Predmet službene kontrole

Član 139

- (1) Službene kontrole iz člana 138 ovog zakona obuhvataju inspekcijски nadzor:
- 1) životinja, proizvoda životinjskog porijekla, nus proizvoda i pratećih predmeta;
  - 2) objekata, opreme, sredstava i uslova držanja, uzgoja i proizvodnje životinja i proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda;
  - 3) izvršavanja naređenih mjera za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih i parazitskih bolesti životinja;
  - 4) sredstava za prevoz i uslova prevoza, objekata, uslova i opreme za promet životinja, proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda;
  - 5) objekata, opreme, uslova i načina rada veterinarskih organizacija i veterinarske službe u obavljanju veterinarske djelatnosti;
  - 6) dobijanja, proizvodnje, skladištenja, distribucije, odnosno prometa reproduktivnog materijala;
  - 7) objekata za promet, prometa i upotrebe lijekova u skladu sa ovim zakonom i propisom kojim se uređuju lijekovi;
  - 8) životinja i proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda životinjskog porijekla iz uvoza ili namijenjene izvozu;
  - 9) objekata i prostorija u kojima se obavlja djelatnost proizvodnje, prerade, skladištenja, pakovanja, prodaje i snabdijevanja hranom za životinje, mediciniranom hranom za životinje i hranom za posebne nutritivne potrebe životinja, kao i druge djelatnosti s hranom za životinje i mediciniranom hranom za životinje;
  - 10) prevoza hrane za životinje i medicinirane hrane za životinje;
  - 11) hrane za životinje, medicinirane hrane za životinje i hrane za posebne nutritivne potrebe životinja i vode za napajanje životinja;
  - 12) ishrane životinja;
  - 13) hrane za životinje iz uvoza ili namijenjenu izvozu;

- 14) drugih objekata, sredstava, predmeta i opreme, koji mogu biti prenosioci zaraznih bolesti životinja ili na drugi način ugrožavati njihovo zdravlje i zdravlje ljudi.
- (2) Službene kontrole iz stava 1 ovog člana vrše se u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor i zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane.

Uslovi za službenog veterinara

Član 140

- (1) Službeni veterinar mora da bude veterinar koji je završio VII stepen stručne spreme i koji, pored opštih i posebnih uslova propisanih zakonom o državnim službenicima i namještenicima, ima i položen stručni ispit za službenog veterinara.
- (2) Ispit iz stava 1 ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje Uprava.
- (3) Polaganje ispita iz stava 1 ovog člana organizuje i sprovodi Uprava, u skladu sa programom stručnog ispita za službenog veterinara.
- (4) Program, način polaganja stručnog ispita iz stava 1 ovog člana, sastav i rad ispitne komisije, obrazac zapisnika o polaganju stručnih ispita i obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu propisuje Ministarstvo.

Ovlašćenja službenog veterinara

Član 141

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih zakonom kojim je uređen inspeksijski nadzor, službeni veterinar je ovlašćen i da:

- 1) provjerava ispunjenost propisanih uslova u obavljanju veterinarske djelatnosti veterinarskih organizacija, veterinarske službe i Specijalističke veterinarske laboratorije;
- 2) provjerava ispunjenost propisanih veterinarsko zdravstvenih uslova u objektima za proizvodnju i skladištenje reproduktivnog materijala, njihov rad i sprovođenje vještačkog osjemenjavanja i embriotransfera životinja;
- 3) prati i kontroliše poslove sprovođenja programa iz čl. 47 i 48 ovog zakona;
- 4) prati i kontroliše sprovođenje obaveznih i opštih preventivnih mjera koje sprovode držaoci životinja;
- 5) prati i kontroliše veterinarske organizacije i veterinarske službe u sprovođenju opštih preventivnih mjera;
- 6) prati i kontroliše sprovođenje naređenih mjera iz člana 55 ovog zakona;
- 7) prati i kontroliše sprovođenje naređenih mjera iz člana 59 ovog zakona;
- 8) prati i kontroliše sprovođenja mjera za praćenje zoonoza, uzročnika zoonoza i njihove otpornosti na antimikrobna sredstva;
- 9) prati i kontroliše sprovođenje mjera za kontrolu salmonele i drugih specifičnih uzročnika zoonoza koje se prenose hranom;
- 10) prati i kontroliše uslove za dobijanje, održavanje i povlačenje zdravstvenog statusa;
- 11) prati i kontroliše ispunjenost uslova u objektima za okupljanje životinja kod trgovaca, prevoznika i u sabirnim centrima;
- 12) prati i kontroliše promet životinja;
- 12a) zaustavi vozilo koje prevozi životinje, radi pregleda;
- 13) prati i kontroliše gazdinstva na kojima se drže i uzgajaju životinje radi stavljanja u promet;
- 14) prati i kontroliše promet reproduktivnog materijala;
- 15) prati i kontroliše sprovođenje mjera u karantinu;
- 16) pregleda i kontroliše proizvode životinjskog porijekla;
- 17) pregleda i kontroliše hranu za životinje;
- 18) prati i provjerava prisustvo rezidua u životinjama, proizvodima životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi i hrani za životinje;
- 19) prati i provjerava ispunjenost propisanih uslova u objektima za promet i upotrebu veterinarskih lijekova;
- 20) provjerava ispunjenost propisanih uslova u objektima za sakupljanje, preradu, obradu ili uništavanje nusproizvoda;
- 21) prati i kontroliše sprovođenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u svim objektima, prostorijama, prevoznim sredstvima i na opremi i predmetima koji podliježu službenoj kontroli;

- 22) provjerava ispunjenost propisanih uslova u svim fazama proizvodnje i prometa proizvoda životinjskog porijekla;
- 23) provjerava ispunjenost propisanih uslova u svim fazama proizvodnje i promet hrane za životinje;
- 24) vrši sertifikaciju i izdaje sertifikat;
- 25) provjerava izdavanje uvjerenja o zdravstvenom stanju životinja;
- 26) pregleda pošiljke za izvoz na mjestu otpreme;
- 27) pregleda pošiljke iz uvoza na mjestu odredišta;
- 28) uzima uzorke za laboratorijska ispitivanja;
- 29) pregleda poslovne knjige, propisane evidencije i druga dokumenta fizičkih i pravnih lica;
- 30) obavlja i druge preglede u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, prema ukazanim potrebama.

Upravne mjere i radnje službenog veterinara

Član 142

Kada službenom kontrolom utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, službeni veterinar je dužan da preduzme sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) naredi otklanjanje utvrđenih nedostataka kod veterinarskih organizacija, veterinarskih službi ili Specijalističke veterinarske laboratorije u pogledu kadra, prostora (objekat), tehničkih uslova i opreme i odredi rok za otklanjanje nedostataka;
- 2) privremeno zabrani obavljanje veterinarske djelatnosti veterinarskoj organizaciji, veterinarskoj službi ili Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji koja je prestala da ispunjava propisane uslove, a u roku određenom za otklanjanje nedostataka nedostatke nije otklonila;
- 3) zabrani obavljanje veterinarske djelatnosti veterinarskoj organizaciji, veterinarskoj službi ili Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji ako je započela obavljanje djelatnosti bez rješenja o ispunjenosti propisanih uslova;
- 4) zabrani obavljanje ustupljenih poslova ako utvrdi da se obavljaju suprotno ugovoru iz člana 26 stav 1 ovog zakona;
- 5) naredi jednu ili više posebnih preventivnih mjera za zaštitu od zaraznih bolesti životinja iz člana 55 ovog zakona;
- 6) naredi jednu ili više mjera za suzbijanje zaraznih bolesti životinja iz člana 59 ovog zakona;
- 7) zabrani izdavanje uvjerenja ako je u mjestu porijekla životinja utvrđeno postojanje zarazne ili parazitske bolesti koja se može prenijeti tom vrstom životinja;
- 8) privremeno zabrani promet životinja, promet i upotrebu proizvoda životinjskog porijekla, nus proizvoda i predmeta kojima se mogu prenijeti uzročnici zaraznih ili parazitskih bolesti u slučaju sumnje na zaraznu ili parazitsku bolest;
- 9) privremeno zabrani obavljanje djelatnosti u objektima za proizvodnju i promet životinja, proizvoda životinjskog porijekla, nus proizvoda i hrane za životinje kada utvrdi da ne ispunjavaju propisane uslove, odnosno koji nijesu odobreni ili registrovani u skladu sa zakonom;
- 10) zabrani obavljanje djelatnosti u objektima za proizvodnju i promet životinja, proizvoda životinjskog porijekla, nus proizvoda i hrane za životinje koji nijesu odobreni ili registrovani u skladu sa zakonom;
- 11) naredi stavljanje van prometa proizvoda životinjskog porijekla, nus proizvoda i hrane za životinje, radi zaštite zdravlja ljudi i životinja;
- 12) oduzme, odnosno naredi uništavanje proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje, ako je prilikom veterinarskog pregleda utvrđeno da su štetni za ishranu ljudi, odnosno ishranu životinja;
- 13) zabrani upotrebu prostorija, uređaja, opreme, postrojenja i pribora u objektima za proizvodnju i promet proizvoda životinjskog porijekla, nusproizvoda i hrane za životinje;
- 14) naredi otklanjanje nedostataka u objektima za proizvodnju i promet životinja, proizvoda životinjskog porijekla, nus proizvoda i hrane za životinje kada utvrdi da ne ispunjavaju propisane uslove;
- 15) zabrani promet i upotrebu hrane za životinje i dodataka hrani za životinje za koje utvrdi da su štetni po zdravlje životinja ili zdravlje ljudi;
- 16) zabrani promet i upotrebu proizvoda životinjskog porijekla za koje utvrdi da su štetni po zdravlje životinja ili zdravlje ljudi;
- 17) naredi propisane mjere subjektima u poslovanju sa životinjama, proizvodima životinjskog porijekla, nusproizvodima i hranom za životinje i drugim subjektima, koji su pod službenom kontrolom;

- 18) zabrani upotrebu, zadrži, oduzme, odnosno naredi da se unište lijekovi koji sadrže zabranjene supstance;
- 19) zabrani korišćenje, odnosno službeno zapečati prostorije, uređaje, opremu i sredstva kod subjekata pod službenom kontrolom, ako nijesu usklađeni s veterinarskim propisima;
- 20) dozvoli stavljanje u promet pošiljaka nakon obavljenog propisanog veterinarskog pregleda;
- 21) naredi karantin za životinje u prometu bez propisane dokumentacije, odnosno za životinje koje nijesu označene na propisani način i koje ne pokazuju znakove oboljenja, a u slučaju da ne postoje uslovi za stavljanje u karantin ili je to ekonomičnije, uputi na klanje pod posebnim uslovima u najbližu klanicu;
- 22) naredi odvojeno klanje životinja kada posumnja ili ima dokaza da su životinje koje su dovedene na klanje bile podvrgnute nepropisnom liječenju ili su im date nedozvoljene supstance ili proizvodi;
- 23) privremeno zaplijeni trupove i iznutrice i sprovede potrebno uzorkovanje radi otkrivanja nedozvoljenih rezidua kada posumnja ili ima dokaza da su životinje koje su dovedene na klanje bile podvrgnute nepropisnom liječenju ili su im date nedozvoljene supstance ili proizvodi;
- 24) uništi i neškodljivo ukloni trupove, iznutrice i druga jestiva tkiva ispitivanih životinja o trošku vlasnika, ako su rezultati analize pozitivni;
- 25) odloži klanje životinja koliko je potrebno, ako posumnja ili ima dokaza da su životinje liječene odobrenim supstancama ili proizvodima i da do vremena klanja nije istekla propisana karenca, sve dok nivo rezidua supstanci ili proizvoda ne bude niži ili jednak maksimalno dozvoljenom, ili ne prođe broj dana propisan u uputstvu proizvođača odobrene supstance ili proizvoda.

Službeni veterinar na granici

Član 143

Veterinarske preglede pošiljki u prometu preko granice Crne Gore vrši službeni veterinar na graničnom inspekcijском mjestu (u daljem tekstu: granični službeni veterinar).

Mjesto unošenja u Crnu Goru

Član 144

- (1) Pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda životinjskog porijekla mogu se uvoziti, odnosno unositi u Crnu Goru samo preko određenih odnosno odobrenih graničnih inspekcijских mjesta.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana pošiljke do pet kućnih ljubimaca u svrhu nekomercijalnog kretanja i lične pošiljke proizvoda životinjskog porijekla mogu se unositi i preko graničnih prelaza na kojima nijesu određena, odnosno odobrena granična inspekcijска mjesta.
- (3) Nadzor nad pošiljkama iz stava 2 ovog člana vrše carinski službenici u skladu sa carinskim propisima, a na graničnim prelazima na kojima nema carinskih službenika, vrše policijski službenici.
- (4) Zabranjeno je unositi na područje teritorije Crne Gore pse, mačke i pitome tvorove mlađe od tri mjeseca iz država utvrđenih propisom Ministarstva.
- (5) Listu životinja i proizvoda iz stava 1 ovog člana koji podliježu veterinarskim pregledima na graničnim inspekcijским mjestima propisuje Ministarstvo.
- (6) Bliže uslove za unos ličnih pošiljki proizvoda životinjskog porijekla iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Određivanje graničnih inspekcijских mjesta

Član 144a

- (1) Lokaciju i vrstu graničnog inspekcijского mjesta određuje Vlada.
- (2) Listu graničnih inspekcijских mjesta za obavljanje veterinarskih pregleda nad životinjama i proizvodima životinjskog porijekla sačinjava Uprava.
- (3) Bliže uslove u pogledu kadra, prostora (objekat), tehničkih uslova i opreme za granično inspekcijско mjesto iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.
- (4) Uprava dostavlja listu graničnih inspekcijских mjesta Evropskoj komisiji sa podacima o:
  - 1) vrsti graničnog inspekcijского mjesta (luka, aerodrom, drumski prelaz ili željeznički prelaz);
  - 2) vrsti životinja i proizvoda životinjskog porijekla koje se mogu pregledati na određenom graničnom inspekcijском mjestu, opremi, graničnim službenim veterinarima, vrsti životinja na kojima se ne mogu vršiti pregledi i radno vrijeme za granično mjesto za pregled registrovanih kopitara;

- 3) licima određenim za obavljanje veterinarskih pregleda:
- broj službenih veterinarara sa najmanje jednim službenim veterinarom na dužnosti tokom radnog vremena kada je granično inspeksijsko mjesto otvoreno;
  - broj posebno osposobljenih pomoćnih lica;
- 4) opremi i prostorijama gdje se vrši:
- pregled dokumentacije;
  - fizički pregled;
  - uzimanje uzoraka;
  - laboratorijska ispitivanja (opšta i specifična koja odredi granični službeni veterinar);
- 5) kapacitetu objekta za smještaj životinja kada je to potrebno do dobijanje rezultata ispitivanja;
- 6) vrsti opreme koja omogućava brzu razmjenu informacija, posebno sa ostalim graničnim inspeksijskim mjestima;
- 7) obimu trgovine (vrsti i broju životinja koje prolaze preko graničnog inspeksijskog mjesta).
- (5) Službenici iz člana 144 stav 3 ovog zakona imaju pravo i obavezu da identifikuju i oduzimaju lične pošiljke proizvoda životinjskog porijekla koje ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.
- (6) Prilikom oduzimanja ličnih pošiljki iz stava 5 ovog člana od fizičkih i pravnih lica koja su unijela te pošiljke na teritoriju Crne Gore naplaćuju se troškovi uništavanja.
- (7) Godišnji izvještaj o rezultatima sprovođenja kontrola ličnih pošiljki proizvoda životinjskog porijekla na osnovu podataka koje do 1. marta tekuće godine dostavljaju organi iz člana 144 stav 3 ovog zakona Uprava dostavlja Evropskoj komisiji.
- (8) Troškove iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Pregledi na graničnom inspeksijskom mjestu

Član 145

- (1) Zabranjeno je unošenje pošiljki iz člana 123 stav 1 ovog zakona na područje Crne Gore bez prethodno izvršenog veterinarskog pregleda, osim nekomercijalnog unošenja životinja.
- (2) Veterinarski pregled iz stava 1 ovog člana vrši se pregledom dokumentacije, a može se vršiti i identifikacijom i fizičkim pregledom pošiljki.
- (3) Pošiljke iz stava 1 ovog člana mogu se uvoziti na osnovu rješenja Uprave iz člana 124 ovog zakona.
- (4) Način obavljanja veterinarskih pregleda iz stava 2 ovog člana za pojedine vrste pošiljki koje se unose u Crnu Goru, kao i posebni postupak kod tranzita propisuje Ministarstvo.
- (5) Pošiljka proizvoda unesena u Crnu Goru skladišti se pod nadzorom graničnog službenog veterinarara, do odlučivanja o uvozu.
- (6) Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o veterinarstvu, "Sl. list CG", br. 48/15)
- (7) Za pošiljke za koje je obavezan veterinarski pregled na graničnom inspeksijskom mjestu odgovara lice odgovorno za pošiljku.
- (8) Lice odgovorno za pošiljku dužno je da prijavi pošiljku za pregled, plati naknadu za veterinarsko zdravstveni pregled u međunarodnom prometu i sprovede druge mjere koje naloži granični službeni veterinar.
- (9) Lice odgovorno za pošiljku dužno je da prijavi dopremu pošiljke najmanje jedan radni dan prije očekivanog prispjeća pošiljke na granično inspeksijsko mjesto graničnom službenom veterinaru.
- (10) Prijava iz stava 8 ovog člana vrši se preko sistema za kontrolu prometa životinja i proizvoda životinjskog porijekla i drugih proizvoda Trade control and expert system (u daljem tekstu: TRACES system).

Postupanje carinarnice, odnosno carinske ispostave

Član 146

- (1) Carinarnica, odnosno carinska ispostava koja obuhvata područje graničnog inspeksijskog mjesta može odobriti zahtijevano carinsko postupanje ili upotrebu pošiljke koja podliježe veterinarskom pregledu samo na osnovu izdatog zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (u daljem tekstu: ZVUD) i potvrde o uplaćenju naknadi za veterinarski pregled u međunarodnom prometu.
- (2) Način prijavljivanja pošiljki životinja i proizvoda životinjskog porijekla, način sačinjavanja i izdavanja

dokumenta za prijavljivanje veterinarskih pregleda životinja i proizvoda životinjskog porijekla - zajednički veterinarski ulazni dokument (u daljem tekstu: ZVUD) koje se uvoze u Crnu Goru propisuje Ministarstvo.

Karantin za uvezene životinje

Član 147

- (1) Uvezene životinje i reproduktivni materijal životinja mogu da se stave u karantin radi utvrđivanja njihovog zdravstvenog stanja.
- (2) Mjesto i dužinu trajanja karantina, u zavisnosti od vrste životinja, kao i postupak i mjere koje će se primjenjivati u karantinu određuje Uprava.
- (3) Životinje koje se uvoze radi učešća na sportskim takmičenjima, vježbama, izložbama i sajmovima, psi i mačke koji se privremeno uvoze, kao i životinje koje se uvoze radi klanja, ne moraju biti u karantinu, ako na osnovu epizootiološke situacije u državi izvoznici ne prijeti opasnost od unošenja zaraznih bolesti životinja.
- (4) Držalac životinja iz stava 3 ovog člana koje se uvoze radi klanja i direktno transportuju na klanicu dužan je da obezbjedi da se životinje zakolju u roku od 20 dana od dana veterinarskog pregleda na granici, u klanicama koje su odobrene u skladu sa članom 113 ovog zakona.

Slobodne zone, slobodna skladišta, carinska skladišta i registrovani subjekti u poslovanju hranom koji direktno snabdijevaju prevozna sredstva u međunarodnom prometu

Član 148

- (1) Pošiljke proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje, nus proizvoda i pratećih predmeta kojima se može prenijeti zarazna ili parazitska bolest ili ugroziti zdravlje ljudi i životinja, koji se unose u slobodne zone, slobodna skladišta, carinska skladišta i za neposredno snabdijevanje pomorskih prevoznih sredstva u međunarodnom prometu, podliježu veterinarskim pregledima kao i pošiljke koje se uvoze.
- (2) Skladištenje, pakovanje, prerada i obrada pošiljke iz stava 1 ovog člana dozvoljena je u objektima koji ispunjavaju propisane uslove i koji su odobreni, odnosno registrovani u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje bezbjednost hrane.
- (3) Ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje Uprava.
- (4) Registre odobrenih, odnosno registrovanih objekata iz stava 2 ovog člana vodi Uprava.
- (5) Nadzor nad pošiljkama iz stava 1 ovog člana, odnosno objektima iz stava 2 ovog člana vrši granični službeni veterinar.
- (6) Način obavljanja veterinarskih pregleda pošiljki iz stava 1 ovog člana koje se unose u slobodne zone, slobodna skladišta, carinska skladišta i za neposredno snabdijevanje pomorskih prevoznih sredstva u međunarodnom prometu propisuje Ministarstvo.

Uzorkovanje pošiljki pri uvozu

Član 148a

- (1) Kontrole pošiljki proizvoda životinjskog porijekla i životinja namijenjenih klanju, koje se unose u Crnu Goru sprovode se u skladu sa godišnjim planom kontrole koji donosi organ uprave nadležan za inspeksijske poslove uz saglasnost Uprave.
- (2) Granični službeni veterinar vrši uzorkovanje u skladu sa planom iz stava 1 ovog člana i u slučajevima kada utvrdi direktnu ili indirektnu opasnost za zdravlje ljudi ili životinja.
- (3) Način vršenja veterinarskih pregleda živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla koje se uvoze, učestalost fizičkih pregleda i postupke veterinarskih pregleda životinja i proizvoda životinjskog porijekla na graničnom inspeksijskom mjestu propisuje Ministarstvo.

Odbijanje pošiljke

Član 149

- (1) Granični službeni veterinar dužan je da zabrani uvoz, odnosno unošenje pošiljke u Crnu Goru, ako veterinarskim pregledom utvrdi da:
  - 1) pošiljka ili prevozno sredstvo ne ispunjava propisane uslove;
  - 2) životinje nijesu sposobne za nastavak prevoza;
  - 3) je pošiljka zaražena, sumnjiva na zarazu ili da potiče iz zaraženog područja;

- 4) pošiljka se doprema iz države koja se ne nalazi na listi država iz koje je odobren uvoz ili tranzit;
  - 5) pošiljka iz uvoza nije proizvedena u izvoznom objektu sa liste odobrenih objekata Evropske Unije ili objektu navedenom u rješenju iz člana 124 ovog zakona;
  - 6) pošiljku ne prate propisani ili pravilno ispunjen sertifikat ili drugi propisani dokument;
  - 7) pošiljke nijesu usklađene sa propisanim uslovima za uvoz;
  - 8) pošiljka može ugroziti zdravlje ljudi i životinja i da je neposredno ugrožena dobrobit životinja;
  - 9) su proizvodi životinjskog porijekla i hrana za životinje nebezbjedni, odnosno zdravstveno neispravni;
  - 10) životinje, proizvodi životinjskog porijekla, hrana za životinje i nus proizvodi nijesu označeni na propisani način i ne može se utvrditi identitet i usklađenost dokumenata i životinja, odnosno proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje, nus proizvoda ili drugih predmeta u pošiljci;
  - 11) proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni ishrani ljudi i ishrani životinja sadrže radioaktivne materije i rezidue u količinama većim od dozvoljenih.
- (2) Granični službeni veterinar može privremeno zabraniti unošenje pošiljki ako treba otkloniti nedostatke na pošiljci ili dokumentima koji je prate.
- (3) O zabrani uvoza, odnosno unošenja pošiljke granični službeni veterinar u skraćenom postupku nalaže mjeru za postupanje sa odbijenom pošiljkom i zabilježbu o naloženoj mjeri upisuje u ZVUD.

Postupanje graničnog službenog veterinara pri odbijanju pošiljke životinja

Član 150

- (1) Kada se kontrolom utvrde neusaglašenosti iz člana 149 stav 1 ovog zakona, granični službeni veterinar na ZVUD-u, u dogovoru sa licem odgovornim za pošiljku, može naložiti jednu od sljedećih mjera:
- 1) da se životinje smjeste u objekte, hrane, poje i po potrebi liječe;
  - 2) privremeno oduzimanje životinje i smještanje u karantin ili izolaciju na graničnom inspekcijском mjestu do dobijanja rezultata laboratorijskih ispitivanja;
  - 3) da se životinje vrate u zemlju u kojoj je izdat sertifikat ako zdravstveno stanje i uslovi za zaštitu dobrobiti životinja to dozvoljavaju.
- (2) U slučaju iz stava 1 tačka 3 ovog člana granični službeni veterinar:
- 1) obavještava sva granična inspekcijска mjesta na granici Crne Gore o odbijanju pošiljke;
  - 2) na svakoj stranici sertifikata koji prati odbijenu pošiljku označava odbijanje pošiljke pečatom.
- (3) Ako vraćanje iz stava 1 tačka 3 ovog člana nije moguće, posebno iz razloga zaštite dobrobiti životinja, granični službeni veterinar:
- 1) može narediti klanje životinja na osnovu obavljenog veterinarskog pregleda prije klanja;
  - 2) ako nema druge mogućnosti, dužan je da narediti usmrćivanje životinja i uništavanje leševa;
  - 3) ako se radi o životinjama zaštićenim propisima kojim se uređuje životna sredina, o mjerama iz tač. 1 i 2 ovog stava obavještava organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine.
- (4) Postupak, način označavanja i oblik pečata iz ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupanje graničnog službenog veterinara pri odbijanju pošiljke proizvoda

Član 151

- (1) U slučaju odbijanja pošiljke proizvoda granični službeni veterinar na ZVUD-u, u dogovoru sa licem odgovornim za pošiljku, naređuje jednu od sljedećih mjera:
- 1) da se pošiljka vrati, odnosno pošalje van područja Crne Gore i na svakoj stranici sertifikata koji prati odbijenu pošiljku označi odbijanje pošiljke pečatom ili
  - 2) da se pošiljka uništi u skladu sa propisanim uslovima u najbližem, za tu namjenu odobrenom objektu.
- (2) Granični službeni veterinar dužan je da podatke o odbijenim pošiljkama proizvoda iz stava 1 ovog člana unese u baze podataka, odnosno na drugi odgovarajući način proslijedi drugim graničnim inspekcijским mjestima radi onemogućavanja unošenja odbijene pošiljke preko drugog graničnog inspekcijского mjesta.

Postupanje sa unesenim pošiljkama proizvoda koje ne ispunjavaju uslove za uvoz

Član 152

- (1) Ako se naknadnim laboratorijskim ispitivanjima utvrde nepravilnosti na pošiljci proizvoda koja je unesena na područje Crne Gore, granični službeni veterinar, u dogovoru sa licem odgovornim za pošiljku, odlučuje da se pošiljka:
- 1) pošalje van Crne Gore najkasnije u roku od 30 dana od dana unošenja, odnosno odmah ako je ugroženo zdravlje ljudi ili životinja ili
  - 2) uništi u najbližem odobrenom objektu.
- (2) Ako se pošiljka proizvoda ne iznese iz Crne Gore u roku iz stava 1 tačka 1 ovog člana, bez odlaganja se uništava pod nadzorom službenog veterinara u najbližem odobrenom objektu.

Unesene pošiljke kod kojih nije izvršen veterinarski pregled

Član 153

Pošiljke koje su unesene na područje Crne Gore, bez izvršenog veterinarskog pregleda u skladu sa ovim zakonom, oduzimaju se, a službeni veterinar odlučuje o njihovom uništavanju u skladu sa članom 150 stav 3 tačka 2 i članom 152 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

Troškovi mjera

Član 154

Troškove nastale primjenom mjera karantina i produženog karantina, kao i troškove nastale zadržavanjem, vraćanjem, prenamjenom i uništavanjem pošiljke plaća lice odgovorno za pošiljku.

XVI. FINANSIRANJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA, NAKNADE I TROŠKOVI

Finansiranje

Član 155

- (1) Poslovi od javnog interesa u oblasti zdravstvene zaštite životinja, veterinarskog javnog zdravlja, kao i obezbjeđivanje ljudskih i materijalnih resursa iz čl. 22, 49 i 65 ovog zakona finansiraju se iz budžeta Crne Gore i drugih izvora.
- (2) Poslovi iz stava 1 ovog člana finansiraju se u skladu sa programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja iz člana 47 ovog zakona i drugim programima i planovima iz čl. 31, 48, 49, 50, 73, 77, 92, 100 i 137 ovog zakona.

Naknade

Član 156

- (1) Subjekt u poslovanju hranom, plaća naknadu za:
  - izvršene preglede kopitara, papkara, živine, kunića i divljači prije i poslije klanja i svježeg mesa (ante mortem i post mortem);
  - izvršene preglede u objektima za rasijecanje mesa, preradu divljači, proizvodnju mlijeka, proizvodnju i promet ribe i akvakulture.
- (2) Uvoznik, odnosno lice odgovorno za pošiljku plaća naknadu za veterinarske preglede životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje, nus proizvoda i pratećih predmeta u međunarodnom prometu (uvoz, tranzit, izvoz).
- (3) Za izvršenu dezinfekciju lica i prevoznih sredstava iz člana 63 stav 2 tačka 4 ovog zakona, korisnik naložene dezinfekcije plaća naknadu veterinarskoj ambulanti koja je izvršila dezinfekciju.
- (4) Za izdavanje uvjerenja o zdravstvenom stanju životinja iz člana 117 ovog zakona, držalac životinje plaća naknadu veterinarskoj ambulanti.
- (5) Visina naknade iz st. 1 do 4 ovog člana ne može biti veća od stvarnih troškova postupka i ne može predstavljati posrednu zaštitu domaćih proizvoda ili posredno oporezivanje uvoza, odnosno izvoza.
- (6) Sredstva ostvarena od naknada iz st. 1 i 2 ovog člana prihod su budžeta Crne Gore.
- (7) Kriterijume za određivanje visine naknade iz st. 1 i 2 ovog člana, visinu naknade iz st. 1 do 4 ovog člana, način obračunavanja i plaćanja naknade iz člana 41 stav 2 i člana 138f ovog zakona propisuje Vlada.

Naknada za sakupljanje leševa i nus proizvoda

Član 157

Visinu naknade za sakupljanje i odvoženje leševa i nus proizvoda životinjskog porijekla iz člana 106 stav 1 ovog zakona utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Troškovi sprovođenja propisanih i naređenih mjera

Član 158

Troškove preventivne vakcinacije, dijagnostičkog i drugog ispitivanja, kao i druge troškove u vezi sa sprovođenjem mjera koje su propisane ili naređene u skladu sa ovim zakonom plaća držalac životinje, osim ako je drukčije određeno ovim zakonom ili programom iz člana 47 ovog zakona.

XVII. VETERINARSKI INFORMACIONI SISTEM

Objedinjeni informacioni sistem

Član 159

- (1) Veterinarski informacioni sistem (u daljem tekstu: VIS) je objedinjeni sistem registara, evidencija i kompjuterskih programa, čiji podaci su organizovani u bazama podataka, koji se vode u svrhu zaštite zdravlja i dobrobiti životinja i sprovođenja mjera veterinarskog javnog zdravlja, a kojim se obezbjeđuje efikasan pristup informacijama, pruža podrška blagovremenom donošenju odluka i efikasnom upravljanju u svim segmentima veterinarske službe.
- (2) VIS vodi i ažurira Uprava.
- (3) Veterinarske organizacije, veterinarske službe i Specijalistička veterinarska laboratorija dužne su da u elektronskom obliku dostavljaju propisane podatke u VIS.
- (4) VIS čine:
  - 1) registar službenih veterinarara;
  - 2) registar veterinarskih organizacija;
  - 3) registar ovlašćenih veterinarskih organizacija;
  - 4) Centralni registar gazdinstava;
  - 5) registar odobrenih objekata;
  - 6) registar registrovanih objekata;
  - 7) registar objekata za nus proizvode životinjskog porijekla;
  - 8) registar prevoznika i trgovaca životinjama;
  - 9) registri koji se vode u skladu sa zakonom koji uređuje dobrobit životinja;
  - 10) Centralni registar pasa;
  - 11) registar veterinarskih propisa;
  - 12) program za dodjeljivanje statusa stada;
  - 13) program za praćenje, nadzor i izvještavanje o određenim bolestima životinja;
  - 14) program za praćenje, nadzor i izvještavanje o zoonozama;
  - 15) program za monitoring rezidua;
  - 16) laboratorijski informacioni sistem;
  - 17) program za prikupljanje i nadzor naknada;
  - 18) program granične veterinarske inspekcije;
  - 19) registar obrazaca propisanih ovim zakonom;
  - 20) drugi registri u oblasti veterinarske djelatnosti utvrđeni propisima.
- (5) Bliže uslove za uspostavljanje i vođenje, način ažuriranja i sadržaj VIS-a, način dostavljanja podataka i podataka koji mogu biti dostupni veterinarskim organizacijama i veterinarskim službama propisuje Ministarstvo.

Povezivanje sa drugim sistemima

Član 160

Povezivanje i uključivanje VIS-a u druge informacione sisteme u skladu sa zakonom obezbjeđuje Uprava, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za informaciono društvo.

Korišćenje podataka

Član 161

Za funkcionisanje i održavanje VIS-a Uprava može da koristi podatke koje u okviru propisanih baza podataka vode nadležni organi državne uprave i drugi ovlašćeni organi, uz predhodnu saglasnost tih organa, u odnosu na:

- 1) katastar nepokretnosti i druge evidencije o nepokretnostima;
- 2) poljoprivredna gazdinstva;
- 3) zbirke podataka iz oblasti lijekova i hemikalija;
- 4) pojavu i širenje zoonoza kod ljudi;
- 5) podatke iz Centralnog registra stanovništva.

XVIII. KAZNE ODREDBE

Član 162

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne pripremi i ne ispita službene uzorke i ne sačini izvještaj o rezultatima i/ili ne započne ispitivanje odmah po dostavljanju uzoraka, i/ili ne izradi izvještaj i ne dostavi ga službenom veterinaru koji je dostavio uzorak, odnosno Upravi, nakon završetka ispitivanja, i/ili ukoliko se ispitivanjem utvrdi sumnja ili potvrda uzročnika bolesti, odnosno kada nakon završenog ispitivanja uzorak ne ispunjava propisane vrijednosti, izvještaj o rezultatima ne dostavi najkasnije u roku od 48 sati od dana sprovedenog ispitivanja službenom veterinaru odnosno Upravi (član 7a stav 1);
- 2) počne da obavlja veterinarsku djelatnost bez rješenja o ispunjenosti uslova (član 10 stav 3);
- 3) najkasnije do 1. marta tekuće za prethodnu godinu, ne dostavi Upravi godišnji izvještaj o obavljanju veterinarske djelatnosti (član 21a stav 1);
- 4) veterinari i veterinarski tehničari samostalno pružaju veterinarske usluge bez obavljenog pripravničkog staža i položenog stručnog ispita (član 33 stav 1);
- 5) vrši promet životinja za uzgoj ili proizvodnju koje nijesu identifikovane i registrovane, i/ili koje ne potiču sa gazdinstava na kojima se vrše redovne veterinarske kontrole i/ili koje u toku kretanja ne prate uvjerenja i druga propisana dokumenta i/ili koje ne potiču sa gazdinstava ili iz područja koja imaju najmanje jednak ili viši zdravstveni status u odnosu na gazdinstvo, odnosno područje na koje dolaze, i/ili koje potiču sa gazdinstava, iz sabirnih centara, od trgovaca ili sa područja koja su pod zabranom ili ograničenjima iz zdravstvenih razloga koji mogu uticati na zdravlje tih vrsta životinja (član 82 stav 1);
- 6) ne obezbijedi da životinje u periodu od odlaska sa gazdinstva sa kojeg potiču do dolaska na odredište ne budu u kontaktu sa životinjama koje nemaju isti zdravstveni status (član 82 stav 2);
- 7) promet i okupljanje životinja za uzgoj ili proizvodnju vrši u sabirnim centrima, stočnim pijacama, otkupnim mjestima, sajmovima i drugim mjestima za okupljanje (izložbe, javne smotre i takmičenja), koja nijesu registrovana, odnosno odobrena i koja nijesu pod kontrolom službenog veterinara (član 84 stav 1);
- 8) vrši organizovanu prodaju životinja za uzgoj ili proizvodnju izvan registrovanog, odnosno odobrenog objekta (član 84 stav 2);
- 9) stavi u promet reproduktivni materijal koji je sakupljen na gazdinstvu, odnosno objektu koji nije odobren i/ili potiče od životinja za koje je naloženo sprovođenje mjere usmrćivanja i/ili potiču od životinja sa gazdinstva, iz objekata i područja koja su pod zabranom ili ograničenjem iz zdravstvenih razloga i/ili nije označen (član 88 stav 1 tač. 1, 3, 4 i 5);
- 10) stavi u promet hranu životinjskog porijekla namijenjenu za javnu potrošnju koja sadrži ili sadrži u količinama većim od dozvoljenih rezidue (član 91 stav 2);
- 11) otpremi u klanicu životinje koje ne prati dokumentacija kojom se potvrđuje da nijesu bile tretirane zabranjenim supstancama, a u slučaju liječenja da je protekao period karence (član 91 stav 3);
- 12) stavi u proizvodnju i promet životinje koje su tretirane nedozvoljenim supstancama ili proizvodima (član 93 stav 1 tačka 1);
- 13) stavi u proizvodnju i promet životinje koje su tretirane dozvoljenim supstancama ili proizvodima kod kojih nije istekla karencija (član 93 stav 1 tačka 2);

- 14) stavlja u proizvodnju i promet hranu koja ne potiče od životinja iz člana 93 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona (član 93 stav 1 tačka 3);
- 15) za liječenje životinja koristi lijekove koji nemaju dozvolu za stavljanje u promet i/ili lijekove ne primjenjuje u skladu sa uputstvom proizvođača lijeka i/ili u svrhe za koji su lijekovi dozvoljeni (član 94 stav 1);
- 16) ne vodi evidenciju o liječenju životinja (član 94 stav 2);
- 17) ne upiše podatke u evidenciju iz člana 94 stav 4 ovog zakona (član 94 stav 5);
- 18) upotrebljava nus proizvode i proizvode dobijene od nus proizvoda za ishranu životinja iz člana 97 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona (član 97 stav 1);
- 19) baca leševe životinja u rijeke, jezera, more ili druge vodene tokove ili odvođe ili ih ostavlja na putevima, drugim javnim površinama, otvorenom prostoru, u šumama ili na drugom mjestu (član 99 stav 1);
- 20) u slučaju sumnje da je životinja uginula od zarazne bolesti koja se obavezno prijavljuje, veterinar ne uzme materijal za dijagnostičko ispitivanje i ne pošalje ga na ispitivanje radi utvrđivanja uzroka uginuća (član 99 stav 3);
- 21) ne obezbijedi prevoz leša sa mjesta uginuća do objekta za pregled leševa ili za sakupljanje, preradu ili uništenje i ne obezbijedi dezinfekciju mjesta uginuća, vozila i opreme, kada je to potrebno (član 99 stav 4);
- 22) posluje sa životinjama, proizvodima životinjskog porijekla i hranom za životinje u objektima iz čl. 83, 84, 112, 113 i 115 ovog zakona, u kojima nastaju nus proizvodi, a nije obezbijedio njihovo privremeno čuvanje i otpremanje (član 101 stav 1);
- 23) ne obezbijedi redovno i potpuno preuzimanje i prevoz leševa životinja i nus proizvoda iz objekata iz člana 101 stav 1 ovog zakona (član 101 stav 4);
- 24) preradu ili uništavanje nus proizvoda obavlja u objektima koji nijesu upisani u registar odobrenih objekata (član 102 stav 1);
- 25) sakuplja, prevozi i koristi nus proizvode u obavljanju djelatnosti a nije upisano u registar registrovanih objekata (član 102 stav 2);
- 26) vrši promet, konzerviranje, obradu, preradu i skladištenje kože i krzna u objektu koji nije odobren (član 107 stav 1);
- 27) vrši promet goveđe, ovčije i kozije kože kao i kože kopitara, osim telećih, jagnjećih, jarećih i koža ždrebadi koje potiču od životinja koje su zaklane bez službene kontrole ili potiču od uginulih životinja, prije laboratorijskog ispitivanja na antraks (član 107 stav 2);
- 28) ne dostavi uzorke na laboratorijsko ispitivanje radi pregleda na antraks i kože ne uskladišti u odvojenoj prostoriji (član 107 stav 3);
- 29) nije označilo kože i krzna i ne vodi evidenciju o njihovom porijeklu (član 107 stav 4);
- 30) vrši dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju iz člana 108 stav 1 i 2 ovog zakona bez rješenja o ispunjenosti uslova i/ili ne vrši dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju kada je naređeno po nalogu službenog veterinara (član 108 st. 4 i 6);
- 31) proizvodnju i promet hrane životinjskog porijekla obavlja u objektu koji nije upisan u registar registrovanih objekata (član 112 stav 1);
- 32) sve faze proizvodnje i prometa hrane životinjskog porijekla vrši u objektima koji nijesu upisani u registar odobrenih objekata (član 113 stav 1);
- 33) proizvodnju i promet hrane za životinje obavlja u objektu koji nije upisan u registar registrovanih objekata (član 115 stav 1);
- 34) proizvodnju i promet hrane za životinje obavlja u objektu koji nije upisan u registar odobrenih objekata (član 115 stav 5);
- 35) ne obezbijedi uvjerenje o zdravstvenom stanju i porijeklu životinje prije premještanja odnosno stavljanja u promet životinja na teritoriji Crne Gore (član 116 stav 1);
- 36) na zahtjev službenog veterinara ne pruži na uvid uvjerenje o zdravstvenom stanju i porijeklu životinje (član 116 stav 4);
- 37) izda uvjerenje o zdravstvenom stanju i porijeklu životinje ako je u mjestu porijekla životinje utvrđeno postojanje zarazne ili parazitske bolesti koja se može prenijeti tom vrstom životinja (član 116 stav 5);
- 38) vrši premještanje odnosno stavljanje u promet životinja koje ne ispunjavaju uslove za premještanje odnosno stavljanje u promet na teritoriji Crne Gore (član 118 stav 1);
- 39) vrši premještanje pošiljki životinja, a na mjestu otpreme nije izvršen veterinarski pregled (član 119 stav 1);
- 40) ne prijavi otpremu životinje ovlašćenom veterinaru (član 119 stav 3);

- 41) pošiljka životinja, proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda koja se izvozi nije pregledana na mjestu otpreme (član 120 stav 1);
  - 42) pošiljku iz člana 120 st. 1 i 2 ovog zakona ne prati sertifikat (član 120 stav 3);
  - 43) u slučajevima koje odredi službeni veterinar ne izvrši dezinfekciju prevoznih sredstava iz člana 129 stav 1 ovog zakona i prije utovara (član 129 stav 2);
  - 44) ne izda potvrdu o obavljenoj dezinfekciji iz člana 129 stav 3 ovog zakona;
  - 45) nije izvršen veterinarski pregled životinja od kojih su proizvodi namijenjeni za javnu potrošnju prije i poslije klanja (član 134 stav 1);
  - 46) pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda životinjskog porijekla uvozi, odnosno unosi u Crnu Goru van određenih odnosno odobrenih graničnih inspeksijskih mjesta (član 144 stav 1);
  - 47) ne prijavi pošiljku za pregled, ne plati naknadu za veterinarsko zdravstveni pregled u međunarodnom prometu i ne sprovede druge mjere koje naloži granični službeni veterinar (član 145 stav 7).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura.
  - (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 1.000 eura.
  - (4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura do 6.000 eura.

Član 162a

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - držalac životinje, ako:
  - 1) ne omogući vršenje veterinarskih pregleda i kontrola i/ili uzimanje materijala potrebnog za ispitivanje i/ili da u tom postupku ne pruži odgovarajuću pomoć (član 51 stav 1 tačka 3);
  - 2) bez odlaganja ne obavijesti najbližu veterinarsku ambulantu ili službenog veterinara u slučaju sumnje da postoji opasnost po zdravlje životinje, uključujući i pobačaj ili u vezi sa zdravljem životinja, opasnost za zdravlje ljudi i/ili ne da neophodne podatke o stanju zdravlja, obavljenoj zdravstvenoj zaštiti životinja i sprovedenim mjerama, o bezbjednosti proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje kao i ne omogući provjeru vjerodostojnosti datih podataka, bez naknade (član 51 stav 1 tačka 4);
  - 3) ne omogući sprovođenje programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja i drugih propisanih mjera (član 51 stav 1 tačka 5);
  - 4) ne registruje gazdinstvo i/ili ne obilježi i/ili ne registruje životinju (član 51 stav 1 tačka 7);
  - 5) ne obezbijedi sprovođenje dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije u objektima i u prevoznim sredstvima (član 52 stav 1 tačka 6);
  - 6) ne obezbijedi sprovođenje vakcinacije i serumizacije (imunoprofilakse) i zaštitu lijekovima (hemoprofilakse) (član 52 stav 1 tačka 7);
  - 7) kada se pojavi zarazna bolest životinja ili kada se utvrde znaci bolesti na osnovu kojih se sumnja da je životinja oboljela ili uginula od zarazne bolesti o tome bez odlaganja ne obavijesti veterinarsku ambulantu ili službenog veterinara i/ili ne odvoji zdrave od životinja za koje se sumnja da su oboljele i/ili ne dozvoli ulazak neovlašćenih lica na gazdinstvo, odnosno u objekat i/ili izvodi ili izgoni životinje van gazdinstva, odnosno objekta i/ili ne sačuva uginule životinje do dolaska veterinara i/ili ne omogući klinički pregled, uzimanje materijala za dijagnostičko ispitivanje, uključujući usmrćivanje, odnosno klanje životinja i sprovođenje epizootiološkog ispitivanja (član 56 stav 2);
  - 8) primjenjuje propisane veterinarske lijekove bez odobrenja i bez kontrole veterinara i ne pridržava se uputstava proizvođača lijekova i propisane karence (član 94 stav 3);
  - 9) ne vodi evidenciju koja sadrži: datum i karakteristike izvršenog tretmana, propisanu terapiju, odnosno korišćene veterinarske lijekove, ime i prezime veterinara i ne čuva recept pet godina od dana izdavanja recepta (član 94 stav 4);
  - 10) ne prijavi uginuće životinje higijeničarskoj službi i/ili ne pridržava se izdatih uputstava u vezi sa odlaganjem leševa i/ili o uginuću životinje ne obavijesti veterinarsku ambulantu ili službenog veterinara (član 99 stav 2);
  - 11) ne izvrši vakcinaciju pasa, mačaka i pitomih tvorova protiv bjesnila i njihovu identifikaciju (član 110 stav 1);
  - 12) ne prijavi nabavku životinje, odnosno odjavi životinju veterinarskoj ambulanti ili specijalističkoj veterinarskoj ambulanti ili veterinarskoj službi u slučaju gubitka životinje (nestanka, prodaje, poklona, uginuća) u roku od 14 dana od dana nastalog događaja (član 110 stav 7).

- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 1.000 eura.

Član 163

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:
- 1) ne obavijesti Upravu u pisanoj formi najkasnije 15 dana od dana nastanka promjene o svakoj promjeni uslova utvrđenih rješenjem iz člana 10 stav 3 ovog zakona (član 11 stav 3);
  - 2) vrši promet životinja za uzgoj ili proizvodnju sa gazdinstava na kojima se ne drže i ne uzgajaju papkari, kopitari, živina, lagomorfi, divljač, ribe, školjke i pčele odnosno iz objekta koji nije registrovan u Registar gazdinstva iz člana 83 stav 2 ovog zakona (član 83 stav 1);
  - 3) obavlja djelatnosti koje stvaraju nus proizvode, a ne obezbijedi njihov prenos do najbližeg objekta za sakupljanje ili objekta u kome se prerađuju ili uništavaju na neškodljiv način (član 98 stav 3);
  - 4) koristi sredstva za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju na način kojim se kontaminira životna sredina (član 108 stav 3);
  - 5) nakon identifikacije i vakcinacije pasa, mačaka i pitomih tvorova ne izda identifikacioni dokument za nekomercijalno kretanje (član 110 stav 4);
  - 6) ne pruži hitnu veterinarsku pomoć povrijeđenim životinjama i o postupku i preduzetim mjerama ne obavijesti, bez odlaganja, nadležnog službenog veterinara (član 130 stav 2);
  - 7) klanje životinja vrši van objekata odobrenih za klanje (član 133 stav 1).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50 eura do 1.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 50 eura do 1.000 eura.
- (4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura do 2.000 eura.

Član 164

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:
- 1) veterinari i veterinarski tehničari nakon isteka godine dana po završenom pripravničkom stažu dok ne polože stručni ispit, obavljaju određene poslove veterinarske djelatnosti bez neposrednog nadzora veterinara sa licencom (član 33 stav 3);
  - 2) ne obezbijede radno vrijeme zaposlenih duže od punog radnog vremena u slučaju hitnih i drugih neodložnih potreba pružanja veterinarske pomoći i usluga (član 34);
  - 3) ne podnese Ministarstvu godišnji izvještaj o obavljanju poslova iz člana 41 stav 2 ovog zakona, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 41 stav 3);
  - 4) ne obavještavaju Upravu o rezultatima svojih programa kontrole na način i u rokovima određenim saglasnošću iz člana 78 stav 2 ovog zakona (član 78 stav 4).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 eura do 500 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 tačka 4 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura do 2.000 eura.
- (4) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 2 i 4 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 30 eura do 500 eura.

Član 164a

Novčanom kaznom u iznosu od 100 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu lokalne samouprave ako ne obezbijedi sakupljanje životinjskih leševa sa javnih površina radi prerade i uništavanja organizovanjem higijeničarske službe ili angažovanjem pravnog lica iz člana 101 stav 3 ovog zakona (član 106 stav 1).

Član 164b

Novčanom kaznom u iznosu od 100 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu državne uprave, ako:

- 1) ne obavijesti Upravu u pisanoj formi najkasnije 15 dana od dana nastanka promjene o svakoj promjeni uslova utvrđenih rješenjem iz člana 10 stav 3 ovog zakona (član 11 stav 3);
- 2) vrši poslove iz člana 13 stav 1 tač. 2 i 5 ovog zakona na svojim životinjama bez rješenja Uprave (član 21 stav 2);

- 3) ne prijavi nezgodu u prevozu životinja i proizvoda životinjskog porijekla nadležnom službenom veterinaru, odnosno najbližoj veterinarskoj organizaciji (član 130 stav 1).

XIX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rokovi za donošenje podzakonskih akata

Član 165

- (1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeeće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, podzakonski akt iz člana 10 stav 6 ovog zakona donijeeće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Do donošenja podzakonskih akata iz st. 1 i 2 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o veterinarstvu ("Službeni list RCG", br. 11/04 i 27/07).

Primjena sertifikata

Član 166

- (1) Za pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje, nus proizvoda i pratećih predmeta koji se uvoze u Crnu Goru priznavaće se sertifikat Evropske Unije za tu vrstu pošiljke izdati na crngorskom jeziku do donošenja propisa iz člana 123 stav 7 ovog zakona.
- (2) Veterinarski pregled pošiljki u prometu preko granice Crne Gore do donošenja propisa iz člana 144 stav 2 ovog zakona obavljaaće se na postojećim graničnim veterinarskim prelazima.

Usklađivanje poslovanja i djelatnosti

Član 167

- (1) Pravna lica osnovana u skladu sa Zakonom o veterinarstvu ("Službeni list RCG", br. 11/04 i 27/07) nastavljaju da obavljaju djelatnosti u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Pravna lica iz stava 1 ovog člana dužna su da usklade poslovanje i djelatnost sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu podzakonskog akta iz člana 10 stav 6 ovog zakona.
- (3) Ugovori o ustupanju javnih poslova veterinarskim organizacijama zaključeni na osnovu Zakona o veterinarstvu ("Službeni list RCG", br. 11/04 i 27/07) mogu se produžiti, uz saglasnost volja ugovornih strana, do 31. decembra 2013. godine.
- (4) Javne poslove sprovođenja mjera iz Operativnog programa o zdravstvenoj zaštiti životinja ustupljene veterinarskoj organizaciji neposrednim rješenjem, uz saglasnost organizacije, nastavlja da vrši ta organizacija do 31. decembra 2013. godine.
- (5) Poslovi ustupljeni na osnovu Rješenja o ustupanju poslova od javnog interesa (pregledi na liniji klanja) na izvršavanje veterinarskim organizacijama donijeta na osnovu Zakona o veterinarstvu ("Službeni list RCG", br. 11/04 i 27/07), Uprava može produžiti do 31. decembra 2013. godine.
- (6) U slučaju raskida ugovora iz stava 3 ovog člana, odnosno nesaglasnosti iz stava 4 ovog člana Uprava rješenjem određuje veterinarsku organizaciju koja je dužna da sprovodi mjere ustupljene raskinutim ugovorom.
- (7) U slučaju nepostupanja po rješenju iz stava 5 ovog člana Uprava može veterinarskoj organizaciji oduzeti ustupljene poslove i ustupiti ih drugoj veterinarskoj organizaciji na izvršavanje.
- (8) Odredbe člana 110 ovog zakona, u dijelu koji se odnosi na identifikaciju i registraciju pasa, primjenjivaće se nakon isteka šest mjeseci od dana stupanja na snagu podzakonskih akata kojima se uređuje identifikacija i registracija pasa.

Stručni ispit za službenog veterinara

Član 168

- (1) Veterinari koji su položili stručni ispit za rad u organima državne uprave do dana stupanja na snagu ovog zakona nijesu dužni da polažu i stručni ispit za službenog veterinara iz člana 140 stav 1 ovog zakona.
- (2) Odredba člana 140 stav 1 ovog zakona primjenjivati će se od 31. marta 2014. godine.

Objekti

Član 169

Objekti u državnoj svojini koji su izgrađeni za vršenje veterinarske djelatnosti, kao i sredstva i oprema koja je služila za tu namjenu mogu se koristiti samo za obavljanje veterinarske djelatnosti u skladu sa zakonom.

Član 169a

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 169b

Od dana pristupanja Evropskoj uniji:

- izvozom iz člana 4 tačka 9 ovog zakona smatraće se iznošenje pošiljki iz Crne Gore u treće države u komercijalne svrhe;
- pošiljkom iz člana 4 tač. 16 i 16a ovog zakona smatraće se pošiljka životinja odnosno proizvoda koja se uvozi iz treće zemlje;
- uvozom (import) smatraće se unošenje i stavljanje u promet životinja, proizvoda životinjskog porijekla i namjera stavljanja u slobodan promet na teritoriji Evropske unije u skladu sa carinskim propisima;
- Uprava će obavještavati Evropsku komisiju, odgovarajuće referentne laboratorije Evropske unije i države članice Evropske unije o nazivu i adresi nacionalnih referentnih laboratorija iz člana 8 stav 1 ovog zakona;
- Uprava će Evropskoj komisiji dostavljati krizne planove na mišljenje i odobravanje;
- vrste i količine vakcina za hitno sprječavanje zaraznih bolesti određivaće Evropska komisija;
- premještanje pošiljki životinja i proizvoda životinjskog porijekla smatraće se premještanjem na teritoriji Evropske unije;
- pregled pošiljki iz člana 127 ovog zakona vršiće se za pošiljke iz trećih zemalja;
- planovi kontrole iz člana 137 ovog zakona dostavljaće se Evropskoj komisiji najkasnije do 30. juna tekuće za prethodnu godinu;
- uvoz pošiljki koje podliježu veterinarskom pregledu iz člana 143 ovog zakona smatraće se uvozom iz trećih zemalja;
- vršiće se prijava pošiljki putem TRACES sistema;
- granična inspeksijska mjesta za obavljanje veterinarskih pregleda nad životinjama i proizvodima životinjskog porijekla odobravaće Evropska komisija;
- Ministarstvo će obavještavati Evropsku komisiju o povjerenim poslovima službene kontrole i ovlašćenim veterinarima za vršenje poslova iz člana 138a ovog zakona.

Član 169c

Ministarstvo će od dana stupanja na snagu ovog zakona, Evropskoj komisiji:

- dostavljati propise donijete na osnovu ovog zakona;
- omogućiti sprovođenje nadzora na licu mjesta i pružiti pomoć radi provjere sprovođenja ovog zakona.

Član 169d

Odredbe člana 36 st. 3 i 4 ovog zakona primjenjivaće se od 1. januara 2019. godine.

Član 169e

Odredbe člana 123 st. 4, 5 i 6, člana 124 i člana 145 stav 3 ovog zakona prestaju da važe od dana pristupanja Evropskoj uniji.

Prestanak važenja zakona

Član 170

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o veterinarstvu ("Službeni list RCG", br. 11/04 i 27/07) i odredba člana 82 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list CG", broj 40/11).

Stupanje na snagu

Član 171

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".